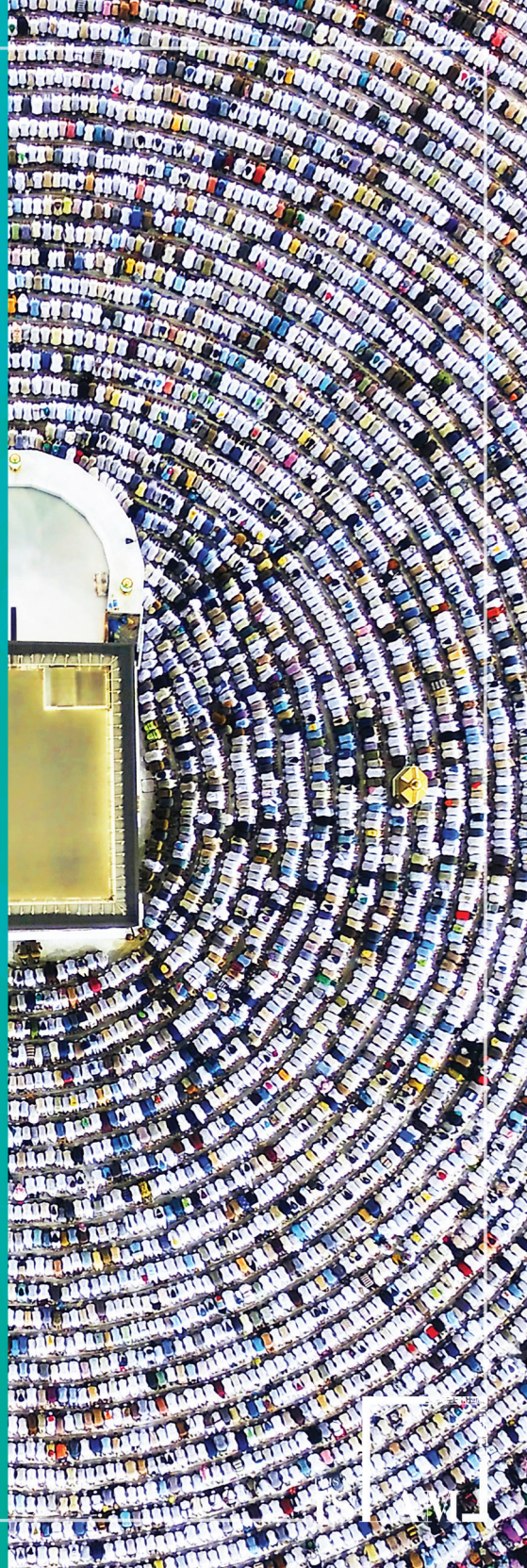
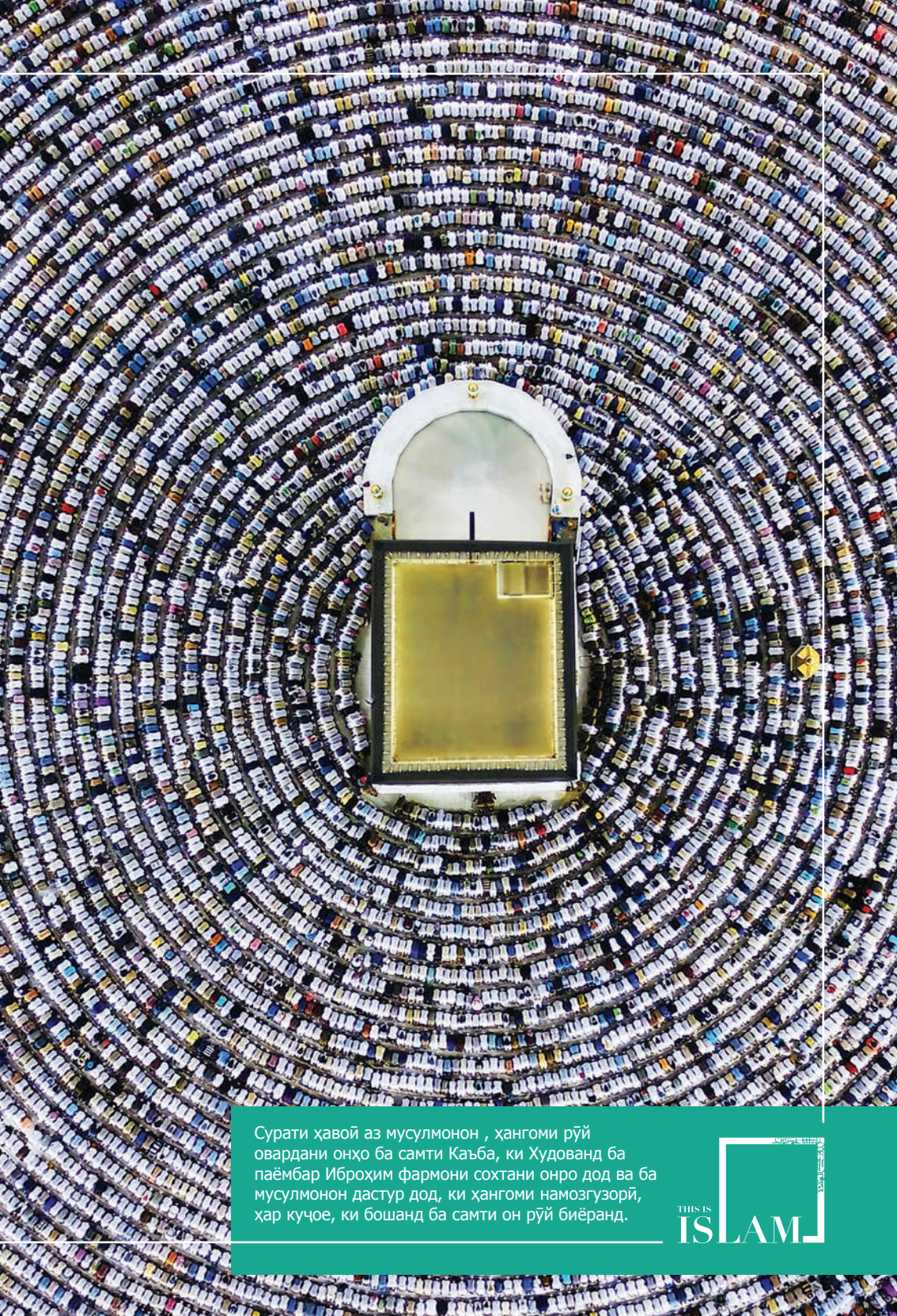

Ин аст Ислом

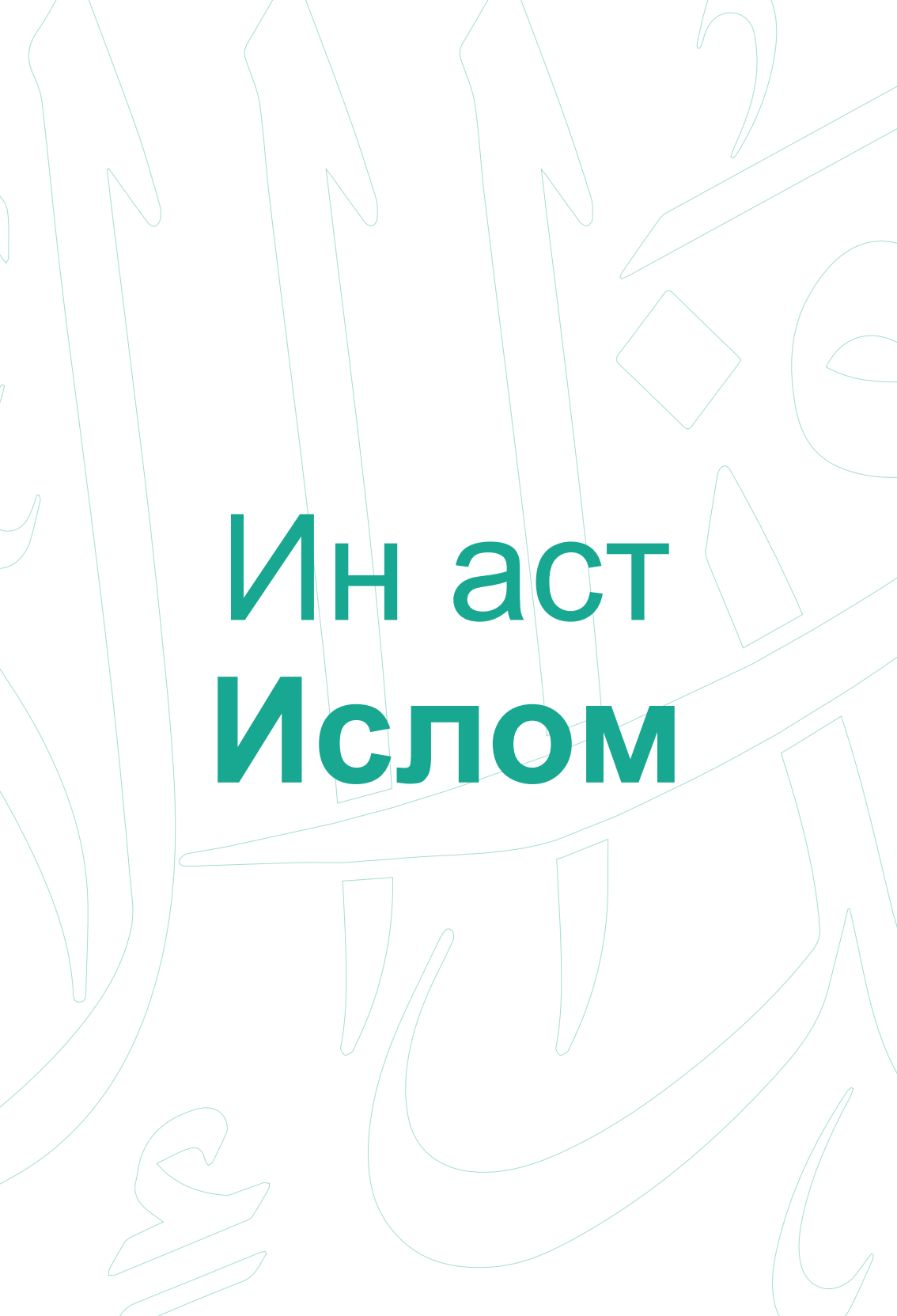
Сурати ҳавоӣ аз муслмонон , ҳангоми рӯй
овардани онҳо ба самти Каъба, ки Худованд ба
паёмбар Иброҳим фармони сохтани онро дод ва ба
муслмонон дастур дод, ки ҳангоми намозгузорӣ,
ҳар қучое, ки бошанд ба самти он рӯй биёранд.

THIS IS
ISLAM

Чопи якум

1443/2022

**Ҳамаи ҳуқуқҳо барои ширкати Роҳнамои муосир
маҳфуз аст**

The background is a light cream color with various teal line-art shapes scattered across it. These shapes include long, thin, curved lines resembling flames or stylized hair, as well as geometric shapes like diamonds, triangles, and irregular polygons. The overall style is modern and artistic.

Ин аст Ислом

- Оё барои ту муҳим нест, ки тасвири ҳақиқӣ ва равшантаре дар бораи динҳои баҳснок дар расонаҳои атрофат бубинӣ!?
- Оё шоиста нест лаҳзае таваққуф кунӣ, то барои шинохти амиқтару чуқуртари дине саъй намоӣ, ки бар асоси оморҳои ҷаҳонӣ бештарин густариш ва пазиришро дорад?
- Оё ғайр аз ин аст, ки инсон бо кашфи фарҳангҳо ва дидгоҳҳои дигарон дар бораи зиндагӣ, дин ва ҳастии гирду атрофамон чизе ҷуз баҳра бурдан, насибаш намегардад?
- Оё ин фурсатро ба худ медиҳӣ, то ба маълумоти қобили эътимоди аз дини Ислом ва манобеъи он даст ёбӣ ва бо ақлу мантиқ онҳоро арзёбӣ кунӣ!?

Агар посухи ту ба ҳар як аз ин саволҳо, мусбат аст ...
пас ин китоб гумшудаи ту мебошад.

Қуръони карим аз кучо омадааст?

96

Ҳангоме, ки суҳан дар бораи китоби муқаддаси мусулмонон - Қуръон ва Муҳаммад (с) меравад, фавран саволи мантиқие ба зеҳни инсон хутур мекунад, ки чаро бояд суҳан ва ривояти мусулмононро дар ин бора бипазирем? Магар ҳақ надорем дар ин замина пурсишҳоеро матраҳ кунем?!

Мавзӯҳои китоб

Пурсишҳое, ки ба зеҳни ҷамаи мо хутур _____ **12**
мекунад..

- Дини Ислом ● Мафҳуми вожаи "Ислом"
- Ислом дини ҷамаи паёмбарон

Ҷаҳоншумулии Ислом _____ **18**

- Таваҷҷӯҳ ба муҳит, бахше аз имон аст
- Дини илм
- Дини иртибот ва мушорикат
- Дунё ва Охират

Офаридгори ягона ... _____ **36**
маъбуди ягона

- Робитаи қонуни табиат ва қонуни шариат
- Коҳинӣ ва воситагарӣ ҷое дар Ислом надорад
- Оё одоби махсусе барои вурӯду дохилшавӣ ба дини Ислом вучуд дорад ?

Дар ҳақиқат Расулон чӣ _____ **46**
касоне ҳастанд?

- Башар будани Паёмбарон
- Миёнаравӣ дар мавриди манзилату ҷойгоҳи паёмбарон
- Дидгоҳи Ислом дар бораи Паёмбарон

Дидгоҳи Ислом дар _____ **52**
бораи Исо (а)

Паёмбари Ислом _____ **58**
кист?

- Муаррифиномаи мухтасаре аз зиндагии Муҳаммад (с)
Паёмбари Ислом

Муҳаммад (с) аз дидгоҳи _____ **64**
пажӯҳишгарони боинсоф

Бахше аз вижагиҳо ва сифатҳои ахлоқи Паёмбари гиромии Ислом _____ 70

- Фурӯтани
- Раҳмату меҳрубони
- Адолат
- Эҳсону саховатмандӣ
- Сабру бурдборӣ
- Берағбативу бемайлӣ ба дунё
- Вафодорӣ

Баъзе аз ҳадисҳои Паёмбари Худо (с) _____ 82

Қуръони карим мӯъҷизаи ҷовиду мондагори Ислом _____ 90

- Эъҷоз дар ҳифзи Қуръон
- Эъҷози баёнӣ ва маънавӣ

Қуръони карим аз кучо омадааст? _____ 96

- Тухматҳои такрорӣ
- Чаро Мухаммад (с)- ро фарди нобиғае надонем?
- Шояд Мухаммад (с) ин маълумотро аз рӯи китобҳои дигаре ва ба шеваи навишта бошад
- Ҳақиқате таърихӣ ва инкорнопазир
- Охирон эҳтимоле, ки метавон матраҳ намуд

Моҳияти ибодатҳо дар Ислом _____ 106

- Аркону сутунҳои Ислом
- Далели тақлиф (вазифадоркунӣ) ва имтиҳон
- Намоз
- Закот
- Рӯза
- Ҳаҷ

Хонавода дар Ислом _____ 122

- Ислом бар усули хонадоршавӣ таъкид кардааст.
- Ислом ҳар яке аз афроди хонаводаро комилан мӯҳтарам ва гиромӣ медорад; фарқе намекунад, ки зан бошад ё мард
- Ислом талоши бисёре намудааст, то усулу принципи қадрдонӣ ва эҳтироми падарону модарон ва таваҷҷӯҳ ба онон ва итоат аз фармонашон то ҳангоми вафотро дар замири пайравонаш мустаҳкам созад
- Ислом ба ҳифзи ҳуқуқи писарону духтарон ва вочиб будани адолат дар пардохти нафақаи онҳо дастур медиҳад
- Ислом силиаи раҳм ё пайванди ҳешовандиро бар мусалмон фарз кардааст

Хонавода дар Ислом

122

Моҳияту мафҳуми бисёре аз оилаҳои имрӯзиро метавон иборат аз маҷмӯаи шахсоне донист, ки чанд калид аз як манзил доранд!

Дин ва Ақл

148

Бархе бар ин боваранд, ки дин бо ақл ва манҳачу равиши илмӣ муҳолифат дорад, зеро аз дидгоҳи онҳо дин манбаи воҳимаҳо, афсонаҳо ва тафаккуроти хурофист, дар ҳоле, ки илм ва фалсафа роҳи расидан ба шиноҳте муназзам аст, ки гоҳе вақтҳо сабабгори дастбӣ ба илми яқин ва устувор мегардад, дар сурате, ки шартҳои таҳқиқу тафаккур ва таҷриба вучуд дошта бошад ...

Чойгоҳи зан дар ислом _____ 128

- Намунаҳое аз аҳкоми марбут ба арзиш ва каромати зан
- Заноне ки тавачҷӯҳ ба онон дар Ислом таъкид шудааст
- Низоъи ихтилофи марду зан ҳеҷ чойгоҳе дар Ислом надорад
- Робитаи марду зан дар Ислом
- Сохтори робитаи марду зан дар Ислом
- Танзими робитаи мард ва зани номаҳрам
- Далели машруияти ҳиҷоб да ҳузури мардон номаҳрам?

Қонуни Ислом дар бораи хӯрдан ва ошомидан _____ 138

- Хук
- Машруботи спиртӣ
- Шеваи муомила ва бархӯрди Қуръони карим бо мавзӯи машруботи спиртӣ ва шароб (хамр)

Гуноҳ ва Тавба _____ 144

Дин ва Ақл _____ 148

- Мавонеъи тафаккури дуруст аз нигоҳи Қуръон

Ислом – дини сулҳ _____ 154

- Имрӯза интишори Ислом пурсуръаттар аз тамоми динҳост
- Оё мардум барои пазириши Ислом маҷбур шудаанд?

Ислом ва ҳақиқати баъзе аз мусулмонон _____ 160

- Нигоҳе нав

**Пурсишҳое,
ки ба зеҳни ҳамаи
мо хутур мекунанд..**

Қадам

Қадам як аз мо дар тӯли умраш лаҳзае таваққуф накардааст, то аз худ бипурсад Масъала чист ? Ман кӣ ҳастам ва ба куҷо меравам? Саранҷоми ман чӣ хоҳад буд? Ҳадафи ин ҳастӣ дар чист? ва агар поён ва фарҷоми мо - ин марғу хок ва нобудист, пас ин ҳама талош ва саҳтӣ кашидан дар дунё барои чист?

Мусулмонон ва пайравони динҳои осмонӣ бар ин боваранд, ки зиндагии инсон бидуни имон ба Офаринандаи Одил ва ҳаёти дигаре, ки дар он шахси наққор подош мегирад ва бадкор муқозот мешавад, комилан беҳуда ва бемаъно; Балки азобу ранҷи бидуни ҷойгузин, моҷароҷуӣ ва хатарпазирии бефоидааст.

Инчунин доништан ва дарк намудани таноқузо (парадокс)-и зиндагӣ ва ҳикмат аз машаққату сахтии он, ҳатто дуруст ва ранҷи он мумкин нест магар дар ҳоле, ки ба Парвардигори Холиқ, Мутасарриф, ҳакиму Одил имон дошта бошем; Парвардигоре, ки барои ин зиндагӣ поёне қарор дода, ки баъд аз он ҳар кас ба андозаи амале, ки анҷом дода ва захира кардааст, сахми худро дарёфт мекунад.

Вожаи «Ислом» дар забони арабӣ чандин маъно дорад, ки маъмулан ифодагари маъноҳои таслимшавӣ, фарогирӣ, итоат, ихлос, амниятро оромиш мебошад.

Танҳо замоне имкони фаҳми таноқузои ҳаёт, дарки ҳикмати сахтиҳои зиндагӣ ва ҳатто дуруст ва ранҷо вучуд дорад, ки имон ба Парвардигоре Офаридгор, Мутасаррифу Ихтиёрдор ва Ҳакиму Одил дошта бошем.

Ва танҳо дар ин ҳолат аст, ки имони амиқ ба тамоми арзишҳо ва мафҳумҳое, ки ба сӯйи он фаро меҳонем - ҳамчун адолат, муҳаббат, меҳрубонӣ, садоқат, сабр ва раҳмат – ҳақиқати созгор бо нафсу ҷони одамӣ мегардад.. Муборизталабӣ низ ба худ маънӣ касб мекунад ва муваффақият лаззатбахш мегардад ва сабр ширин мегардад.

Мебинем, ки Қуръони Карим-китоби муқаддаси мусулмонон ба ин мавзӯ ишора дорад, чунон ки дар он Аллоҳи мутаол бо мо дар мавриди хирадмандон ва оқилон сухан меғӯяд ва мефармояд:

﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَطْلًا سُبْحٰنَكَ﴾ [آل عمران: 191].

«Ва дарофариниши осмонҳо ва замин меандешанд [ва меғӯянд:] Парвардигоро, инҳоро беҳуда наофаридаӣ; Ту поку муназзаҳ ҳастӣ»

Дини Ислом

Бештари динҳои заминӣ мансуб ба як шахс ё уммат ва сарзамине ҳастанд ки дар онҳо ба вучуд омадаанд. Масеҳият номашро аз Исои Масеҳ (а) гирифтааст, Яҳудият мансуб ба қabilaи Яҳудо, Буддизм мансуб ба муассиси он Буддо ва Ҳиндуизм мансуб ба Ҳинд аст ва ҳоказо...

Аммо дини Ислом мансуб ба фард ё қabila ва уммати хосе нест; зеро хос ба бахше аз башар нест, ки ба он нисбат дода шавад ва ҳамчунин сохтаву пардохтаи ҳеҷ башаре нест, то ба ӯ нисбат дода шавад, балки фақат Ислом номгузорӣ шудааст.

Мафҳуми вожаи “Ислом”

Бо баррасии аслу решаи калимаи “Ислом” дар забони арабӣ, мебинем, ки дорои мафҳумҳои гуногуне аст ва маъмулан барои баёнсозии маъноҳое чун таслим шудан, итоат кардан, ихлос, амният ва оромиш истифода мешавад.

Ислом: Иборат аст аз таслим шудани комил ва итоати комил дар баробари Парвардигори Холиқ ва Молик ва озодиву раҳо шудан аз ҳар навъ бандагӣ барои ғайри Аллоҳ таоло.

Маъное, ки дар чандин оят аз Қуръони карим таъкид шуда, ҳамин аст.

Қуръон ба мо хабар медиҳад, ки: Ҳар касе бо дил ва тамоми вучуд ба сӯи Аллоҳи мутаол рӯй оварад ва дар баробари ӯ фурутан гашта ва таслими ӯ шавад, ва ба пайравӣ аз дастурот ва дури аз мамнӯоти Аллоҳ таоло пойбанд бошад, қатъан ба ресмоне чанг зада, ки ҳаргиз пора намешавад ва ба ҳар хайре даст ёфтааст:

﴿وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾ [لقمان: 22].

«Ҳаркас [холисона] ба Аллоҳ рӯй оварад ва нақӯкор бошад, ҳамоно ба дастовези мустҳкаме чанг задааст; ва саранҷоми корҳо ба сӯи Аллоҳ аст».

Бинобар ин, Ислом яъне бандагии комил барои Аллоҳ таоло ва раҳо шудан аз фурутани ва бандагӣ барои ғайр аз ӯ; ва муслмон касест, ки дар ибодаташ ихлос дорад ва бо итминон ва оромиши хотир зиндагӣ мекунад ва армуғони ӯ барои атрофиёнаш сулҳу амният мебошад.

Аммо оё ин ҳамон чизест, ки ҳамаи паёмбарон овардаанд?

Ислом дини ҳамаи паёмбарон

Қуръони карим баён мекунад, ки ба сӯйи ҳамаи умматҳо дар замонҳои гуногун, расуле фиристода шудааст, то дини илоҳиро ба онҳо омӯзиш диҳад, ва дар Қуръони карим, Расули Худо (с) ин гуна мавриди хитоб қарор гирифтааст:

﴿إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ﴾ [Фатр: 24].

«Ҳамоно, Мо туро ба ҳақ башоратдиҳанда ва бимдиҳанда фиристодем ва [дар наслҳои гузашта низ] ҳеч уммате набуд, магар он ки миёнашон бимдиҳандае гузашта аст»

Ва Исломе, ки Хотами Паёмбарон Муҳаммад (с) беш аз 1400 соли пеш онро овард, идомаи динест, ки тамоми паёмбарон онро оварда буданд; Чунон ки Қуръони карим ба мусулмонон дастур медиҳад, ки ба онҳи паёмбарони пешин ҳамчун Иброҳим (а), Исҳоқ (а), Яъқуб (а), Мӯсо ва Исо (а) имон овардаанд, имон дошта бошанд:

﴿قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾ [البقرة: 136].

«[Эй мӯъминон, ба Аҳли Китоб] бигӯед: Мо ба Аллоҳ имон овардаем ва ба онҳи бар нозил шудааст ва онҳи, ки ба Иброҳим ва Исмоил ва Исҳоқ ва Яъқуб (а) ва набарҳои [Яъқуб] нозил гардид ва [ҳамчунин] ба онҳи, ки ба Мӯсо ва Исо дода шудааст ва

онҳи, ки ба паёмбарони [дигар] аз тарафи Парвардигорашон дода шудааст; [Оре, ба ҳамаи онҳо имон меоварем] ва миён ҳеҷ як аз эшон тафовуте намегузорем ва мо [ҳамагӣ] таслими Аллоҳ ҳастем».

Қобили таваҷҷӯҳ аст, ки Қуръони Карим супориши Иброҳим (а), «Падари Анбиё»-ро барои писаронаш ва низ тавсияи Яъқуб барои фарзандонаш дар ҷангоми вафотро ин тавр ҳикоят мекунад, ки: Ҳамоно, Аллоҳ таоло дини ҳақро барои шумо баргузид, пас дар Ислом пойдор бошед то марг ба суроғи шумо биёяд:

﴿وَوَصَّيْنَا بَهَا إِبْرَاهِيمَ بَيْنَهُ وَيَعْقُوبُ بَيْنِي إِنْ اللَّهُ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ [البقرة: 132].

«Ва Иброҳиму Яъқуб фарзандонашонро ба ин оин амр карданд [ва ба ҳар як аз онҳо меғуфтанд]: Эй фарзандони ман, Аллоҳ ин динро барои шумо баргузидааст [ба он бигаравед] ва аз дунё наравед магар он ки таслими [фармони ҳақ] бошед».

Пас Ислом идомаи дини паёмбарони илоҳист, ва эътиқоди имон як (ягона) аст ва аз лиҳози асли ҳақиқи худ тағйир намекунад, балки тағйир дар шарият ва ҷузъиёти аҳком ба таносуби шароити замонҳои мухталиф ба вуҷуд меомад то он ки Расули Хотам; Муҳаммади Мустафо (с) мабъус гашт то шарияти охиронро барои тамоми башарият баён кунад.

Аз ин рӯй, Қуръони карим ба равшанӣ баён мекунад, ки дин як ҳаст ва он Ислом аст; ва ихтилофе, ки аз лиҳози эътиқодӣ дар миёни пайравони динҳои осмонӣ мушоҳида мекунем, чизе ҷуз таҳрифоте нест, ки онҳоро аз рисолати паёмбаронашон дур сохта аст:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْثًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ﴾ [19].

«Дар ҳақиқат, дини [писандида] дар назди Аллоҳ ҳамон Ислом аст; ва касоне, ки китоби [осмонӣ] ба онҳо дода шудааст, бо якдигар ба ихтилоф напардохтанд магар баъд аз он ки илм барояшон [ҳосил] омад [ва ҳуҷҷат бар онҳо тамош шуд]. Он [ихтилоф ва тафриқа] ҳам ба хоҳири саркашӣ ва ҳасаде [буд] ки миёнашон вуҷуд дошт; ва ҳар кас, ки ба оёти Аллоҳ куфр варзад, [бидонад, ки] Аллоҳ дар ҳисобрасӣ сареъ аст».

Ислом мансуб ба мард ё қабила ва ё нажоду уммати хоссе нест, зеро махсус барои уммату гурӯҳе аз одамииён нест, ки ба он нисбат дода шавад ва низ аз ҷониби башаре наёмадааст, ки ба он мансуб гардад, балки фақат Ислом ном гирифтааст.

Ҷаҳоншумулии Ислом

Ҷои

Ҷои тааҷҷуб аст,ки дар Қуръони мачид, вожаи «араб» ба кор нарафтааст; ин дар ҳолест,ки Қуръон ба забони онҳо нозил гашт ва Расули Худо (с) дар миёни онҳо мабъус шуд; ва имрӯза арабҳо дарсади каме аз мусалмонон ва тақрибан 20 дарсади онҳоро ташкил медиҳанд, ва бузургтарин кишвари исломӣ яъне Индонезия дар дуртарин нуқтаи Ҷанубу Шарқи Осиё қарор дорад ва балки танҳо теъдоди ақаллияти мусулмонони Ҳинд, тақрибан ду баробари бузургтарин кишвари арабӣ аст.

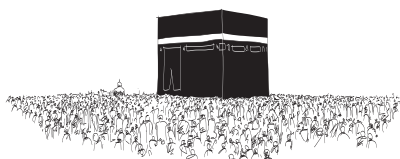
Бидуни шак, дини Ислом ба унвони раҳмат ва ҳидоате барои ҳамаи миллатҳо бо фарҳангҳо, наҷодҳо, расму русум ва сарзаминҳои мухталиф омадааст, чунон ки дар Қуръони карим омадааст:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [الأنبياء:107].

«Ва (эй Паёмбар!) туро чуз раҳмате барои ҷаҳониён нафиристодем».

Ислом ироадиҳандаи низом ва системае барои танаввуъу гуногунии мавҷуд дар байни башар аст,ки дар ҳеҷ низоме собиқа надошта ва муаррифӣ нашуда ва ҳеҷ миллате шохиди он набудааст.

Бояд дар ин раҳнамуди қуръонӣ тааммулу андеша кунем,ки муҳотаби он фақат қавми араб ё фақат мусулмонон нест,балки хитобе ба тамоми башарият бо анвоъи наҷод ва мазҳабҳои он мебошад; Аллоҳи мутаол мефармояд:

Муҳаммад (с) Паёмбари дини Ислом

«Эй мардум! Бидонед, ки Парвардигоратон якест ва ҳамоно падаратон якест, ҳеҷ бартарие барои араби бар аҷамӣ ва на барои аҷамӣ бар араби ва на барои сиёҳпӯст бар сурхпӯст ва барои сурхпӯст бар сиёҳпӯст нест магар ба асоси тақво[меъёри бартарӣ тақвост]”.

630
мелодӣ

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ [الحجرات:13].

«Эй мардум, Мо шуморо аз [омезиши] мард ва зане офаридем ва ба қавмҳои қabilaҳои мухталиф тақсим кардем то якдигарро бозшиносед. Бешак, бузургвортарини шумо назди Аллоҳ парҳезгортарини шумост; ва Аллоҳ [ба онҳӣ,ки мекунед] доно ва огоҳ аст».

Ба ин тартиб Қуръони карим таъкид мекунад,ки башарият бо ҳар навъ рангу наҷод, аз насли Одам (а) ва Ҳавво ҳастанд; ва тафовуту танаввуъи мавҷуд миёни онҳо ба маънои бартарӣ нест, балки фақат барои шинохт ва ҳамкорист; балки бартарӣ ва эҳтиром барои касест,ки Аллоҳро ибодат кунад ва тақвои ӯро пеша дорад.

Эъломияи умумии ҳуқуқи башар

Санаде ,ки ба баробарии инсонҳо дар озодӣ ,ҳуқуқу қаромат иқрор дорад

1948
мелодӣ

Ва балки Қуръони карим таваҷҷӯҳи моро ба ин нуқтаи муҳим ҷалб мекунад, ки тафовути мавҷуд дар рангу шакли инсонҳо ва сершумории забону фарҳангҳои онҳо, аз масодиқу неъматҳои илоҳӣ, оёт ва аҷоиби офараниши ӯ дар ҳастӣ мебошад, ва ин маворидро аз лиҳози бузургӣ ва аҳамият мақруну наздикшуда ба офариниши осмонҳо ва замин баён мекунад; ва баён медорад, ки фақат олимони андешамандон ба онҳо пай мебаранд ва ибрат мегиранд:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَخِطْلُ السِّنِّتِ وَالْوَيْكَمِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ٢٢﴾

[الرّوم: 22].

«Ва аз [дигар] нишонаҳои ӯ таъоло, офараниши осмонҳоро замин ва забонҳоро рангҳои шумост. Бешак, дар ин [умур,] нишонаҳое [аз қудрати Парвардигор] барои олимони аст».

Ва дар ҳоле, ки бузургтарин ва нахустин Эълумияи умумии ҳуқуқи башар баёнгари баробарии мардум аз лиҳози озодиву ҳуқуқ ва каромат аст ва дар соли 1948 мелодӣ ба таври расмӣ қабул гашт ва пас аз он ба марҳилаи иҷро даромад, Расули Худо (с) ҳанӯз 1400 соли пеш, ин мавзӯро бо садои баланд баён намуда ва ошкор сохт ва аҳду паймони ҷадид барои башарият ба вуҷуд овард; онҳо, ки дар ҳузури мардум хутба кард ва гуфт:

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ، أَلَا إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ، وَإِنَّ آبَاءَكُمْ وَاحِدٌ، أَلَا لَا فَضْلَ لِعَرَبٍ عَلَى عَجَمِيٍّ، وَلَا لِعَجَمِيٍّ عَلَى عَرَبِيٍّ، وَلَا أَحْمَرَ عَلَى أَسْوَدَ، وَلَا أَسْوَدَ عَلَى أَحْمَرَ، إِلَّا بِالتَّقْوَى»

«Эй мардум! Бидонед, ки Парвардигоратон якест ва ҳамоно падаратон якест, ҳеҷ бартарие барои арабӣ бар аҷамӣ ва на барои аҷамӣ бар арабӣ ва на барои сиёҳпӯст бар сурхпӯст ва барои сурхпӯст бар сиёҳпӯст нест магар ба асоси тақво[меъёри бартарӣ тақвост]». (Аҳмад: 23489)

Таваҷҷӯҳ ба муҳит, бахше аз имон аст

Бархе назарияҳо инсонро ҳамакораи мутлақи ҳастӣ меҳисобанд, ки бар асоси маслиҳат ва тамоюлаш дар он тасарруф мекунад бидуни он ки ҳисобрасу мувофиқе дошта бошад, ҳарчанд тасарруфи ӯ сабабгори фасодзада шудни бахшҳои аз ҳастӣ ё нобудии анвоъи аз махлуқот гардад. Дар муқобил, баъзе барои инсон қоида ба ҳеҷ навъ бартарӣ нестанд ва инсонро фақат навъе аз миллионҳо махлуқоти дигар медонанд. Аммо дар ин миён дидгоҳи Ислом дар мавриди робитаи инсон бо ҳастӣ чист?

Дидгоҳи Ислом дар мавриди робитаи инсон бо ҳастӣ бар асоси андешаҳои имонӣ, назарӣ ва ба ҳамроҳи аҳкоми дақиқ ва тафсилӣ ҷиҳати танзими робита бо инсон, ҳайвон, замин ва манобеъи табиӣ аст.

Нахустин чизе, ки дар заминаи фалсафаи ин робита, назари пажӯҳишгарро ба худ ҷалб мекунад- ин таодулест ки Қуръон онро баён мекунад ва ӯро ба боқимондаи махлуқот бартарӣ додааст:

﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَهُمْ فِي الْوَلَدِ وَالْأَنْحَارِ وَرَزَقْنَهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا﴾ [الإسراء: 70]

«Ва ба ростӣ, Мо фарзандони Одамро гиромӣ доштем ва онҳоро дар ҳушӣ ва баҳр [ба васоили сафар] савор кардем ва аз анвоъ [неъматҳои] покиза ба онҳо рӯзӣ додем ва онҳо бар бисёре аз мавҷудоти, ки офаридаем, бартарӣ бисёр бахшидем».

Ваҳастӣ ва махлуқоти атрофашро барои ӯ ром намудааст, то аз онҳо баҳра бурда, ҳимояташон кунад:

﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَاحَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْتُمْ كُنْتُمْ أَهْلَ الْآثَارِ ۝ ٣٢ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۝ ٣٣﴾ [إبراهيم: 32-33]

«Аллоҳ аст ки осмонҳо ва заминро офарид ва обе аз осмон фуруғи фиристод ва бо он, [анвоъи] меваҳоро барои рӯзӣ шумо падид овард; ва киштиҳоро ба хизмататон ғумошт то бо фармонаш дар баҳр дар ҳаракат бошанд ва ҷӯйборҳоро [низ] дар хизмати шумо ниҳод; ва Офтобу Моҳро, ки пайваста [дар мадори худ] дар ҳаракатанд ва [ҳамчунин] шабу рӯзро ба хизмататон ғумошт».

Бинобар ин, инсон фақат навъе аз миллионҳо махлуқоти дигар нест, ки ҳеҷ бартарӣ бар боқимондаи махлуқот надошта бошад, балки махлуқоти шариф ва гиромӣ аст, ки ҳастӣ барои ӯ мусаххар шуда то аз он баҳраманд гардад:

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [البقرة: 29]

«Ҷӯст, ки ҳамаи ончиро дар Замин аст бароятон офарид; онҳо ба осмон пардохт ва онҳоро ба сурати ҳафт осмон сомон дод ва Ӯ ба ҳар чиз доно».

Ва аз сӯи дигар, таъкид мекунад, ки инсон сарвар ва раиси мутлақ ва ҳамакора ва томм-ул-ихтиёр (ягона тасмиғиранда)-и ҳастӣ нест, ки ҳар коре меҳодад

дар он анчом диҳад; Ва ин чойгоҳ ва бартарӣ бар боқимондаи махлуқот, ба вай ҳаққи фасод дар ҳастӣ ва ҳадар додани манобеъи табииро намениҳад. Зеро Молик, ҳамон Парвардигор ва Офаринандаи ҳастӣ аст ва нақшу чойгоҳи инсон ин аст, ки Аллоҳ таоло вайро ҷонишини хеш дар Замин гардонад, ба ин маъно, ки ўро васӣ қарор дода ва ҳаққи интифой (ба даст овардани фоида) ва истифода дорад; ва ба вай дастур додааст, то барои рушду пешрафт талаш намояд бидуни ин ки зарар ва фасоде ба башарият ё дигар махлуқот расонад:

﴿وَالَّذِي تُمُودَ أَخَاهُمْ صُلْحًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ﴾ [هود: 61].

«Ва ба сӯи [қавми] Самуд, бародарашон- Солеҳ (а)-ро [фиристодем]. Ў гуфт: Эй қавми ман, Аллоҳро ибодат кунед, ки чуз Ў маъбуди [ба ҳақ] надоред. Ў шуморо аз замин падида овард ва ободонию онро ба шумо вогузошт; пас аз Ў омӯриш талаб намоед сипас ба сӯяш бозгардед [ва тавба намоед]. Бешак, Парвардигорам наздик [ва] иҷобатгар аст».

﴿وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: 30].

“Ва [ёд кун] ҳангоме, ки Парвардигорат ба фариштагон фармуд: ман дар Замин [барои башари ғайримасъул ва беихтиёр] ҷонишине хоҳам гумошт [ки масъул ва мукаллаф аст]. Онҳо гуфтанд: Оё касеро дар онҷо мегуморӣ, ки табаҳкорӣ ва хунрезӣ кунад дар ҳоле, ки мо Туро бо сипос ба покий ситоиш менамоем ва муқаддас медорем? Аллоҳ фармуд: Ман [дар бораи ҳадаф ва маслиҳати офараниши ў] чизҳое медонам, ки шумо намедонед”.

Шариати Ислом барои таъкид ва тасбити ин мавзӯ, садҳо қонуну дастуруламали тафсиلى содир карда аст то робитаи мустаҳкам миёни инсон ва ҳастии атрофаш ба танзим дароварда шавад ; ба унвони мисол ба бахше аз онҳо мепардозем:

1. Таваҷҷӯҳ ба ҳайвонот

Суханони фаровоне аз сайид ва сарварамон Муҳаммад (с) нақл шудааст, ки мардумро ба риояи ҳуқуқи ҳайвонот фаро меҳонад ва баён мекунад, ки некӣ ба онҳо подоши бузурге дар Охират дорад; ва аз азияту озори ҳайвонот боз дошта ва озордиҳандагони онҳоро ба шадидтарин муҷозотҳои илоҳӣ таҳдид мекунад.

Ҷолиб ин аст, ки нахустин анҷумани ҳимоят аз ҳуқуқи ҳайвонот, дар Британияи Кабир ва дар соли 1824 мелодӣ бо унвони “Анҷумани салтанатии ҳимоят аз ҳуқуқи ҳайвонот” шакл гирифт ва низ аввалин қонуне, ки асри нав ба худ дид ва таҷовузу ситам бар ҳайвонотро ҷиноят донист, дар Британияи Кабир ва ба соли 1949 мелодӣ бозмегардад; ин дар ҳоласт, ки дини Ислом беш аз 14 аср пеш ситам ба ҳайвонотро ҳаром ва ҷиноят муаррифӣ кард, ки намунаҳои гуногуне дар ин замина аз Паёмбари Ислом (с) нақл шудааст; монанди ҳаром будани- гурусна нигоҳ доштани ҳайвон, азияту озори ҳайвон, кор фармудани ҳайвон беш аз тавонаш, ба бозӣ гирифтани ҳайвон ба гунае, ки боиси озору азияташ шавад ва ё зарба задан ба рӯи он! Ва дигар аҳқоме, ки дар китобҳои баёнгари фикҳи исломӣ машҳур аст.

Шояд хонандаи гиромӣ замоне, ки аз ин сухани Паёмбари гиромии Ислом (с) огоҳ шавад, бидонад, ки Ислом чи қадар ба меҳрубонӣ бо ҳайвонот таваҷҷӯҳ намудааст, ки Паёмбар ба мардум хабар дод: Зане, ки аз аҳли фаҳшо ва зино (яъне яке аз бадтарин қорҳои ҳаром аз дидгоҳи Ислом) буд, сагери дид, ки наздик буд аз шиддати ташнагӣ ҷон диҳад, пас дилаш ба ҳоли ӯ сӯхт ва кафшашро берун овард ва онро аз оби ҷоҳ пур кард ва ба ин тартиб ба саг об дод; ба ҳамин сабаб Аллоҳ таоло гуноҳояшро омурид!

«بَيْنَمَا كَلْبٌ يُطِيفُ بِرَكْبَةٍ، كَادَ يَقْتُلُهُ الْعَطَشُ، إِذْ رَأَتْهُ بَغَايَا بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَتَرَعَتْ مُوقَهَا فَسَقَتْهُ فَغَفَرَ لَهَا بِهِ» (بخاری: 3467).

2. Таваҷҷӯҳ ба гиёҳон

Ислом таваҷҷӯҳ ба гиёҳон ва кишоварзиро ташвиқ намудааст; фарқе надорад барои ғоиди худ ё ғоиди дигар шахсон ё махлуқоти мавҷуд дар ҳастиро буда бошад.

Ҳамон тавре,ки Расули Худо (с) хабар додааст, ҳар касе гиёҳе кишт кунад ё дар сабзиши гиёҳе саҳме дошта бошад,ки таъсире дар ҳастӣ дошта бошад ва парандае ё инсоне ё ҳайвоне аз он хӯрда, истифода кунанд, қатъан, ин кор барояш садақае маҳсуб мешавад;

«مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْبًا، أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَاْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَيْمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ»
(بخاری: 2320)

Ва ҳатто Паёмбари бузургвори Ислом (с) аз фарди мусулмон меҳоҳад,ки дар бадтарин ва сахттарин шароити зиндагӣ, чизеро захира накунад то тамоми талоши худро дар ҳифозат аз муҳит ва тавсеаи замин ва рушди он бо воситаи кишоварзӣ ба кор гирад, ҳарчанд яқин дошта бошад,ки ҳаргиз ин кор суде надорад, чунонки мефармояд: «Чун Қиёмат — бузургтарин рӯйдоди ҳастӣ- дар ҳоли барпо гаштан бошад ва дар дасти яке аз шумо ниҳоле буд, агар метавонад бояд дар қоштани он шитоб кунад то садақае барои ӯ бошад».

«إِنْ قَامَتِ السَّاعَةُ وَبَدَأَ أَحَدُكُمْ فَيْسِلَةً، فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ لَا يَقُومَ حَتَّى يَغْرِسَهَا فَلْيَفْعَلْ».
(مسند احمد: 12981)

Бинобар ин, Расули Худо (с) обод кардан ва тавсеаи заминро ҳам дар сахттарин шароит, яке аз аҳдоф ва ибодот муаррифи намудааст,ки ҳеҷ иттифоқу рӯйдодде ҳарчанд бузург бошад монегӣ ин кор намешавад.

3-Тавачҷӯх ба манобеъи табиӣ

Дини Ислом ба ҳифозат аз муҳит ва ҳадар надодани манобеъи он ва а олуида накардану фосид насохтани онҳо таъкид карда, барномаи комилеро барои мардум ироа додааст,ки асосёфта бар асли (Пешгири қабл аз дармон) аст; ҳамчун таъкид ба назофати шахси

ва тавачҷӯх ба чузъиёти он ва низ ҳифозат аз манобеъи табиӣ ва миёнаравӣ дар истифода аз онҳо ва чиноят дониستاني эҷоди фасод ё олуида кардани ин манобеъ.

- Ҳамчунин зиёдаравӣ дар истифода аз манобеъи табииро ҳаром кардааст; алалхусус дар истифодаи об; ҳарчанд ба мақсади вузӯ гирифтани бошад. (Вузӯ ба маънои шустани аъзои муайяни бадан пеш аз намоз мебошад).

- Қудратмандон ва касоне,ки аз нуфуз ва ҷойгоҳе бархурдоранд аз эҳтикор (монополия)-и манобеъи табиӣ,ки сабабгори зиён дидани дигарон мешавад, манъ кардааст. Чунон ки эҳтикори об (ба унвони намунае аз манобеъи табиӣ) ва низ эҳтикори оташ (намунае аз мавориди энерҷӣ) ва эҳтикори гиёҳ (ба унвони намунае аз мавориди физой)-ро ҳаром кардааст.(Абу Довуд: 3477)

- Ислом ҳар чизе,ки боиси фасоди муҳити зисти мо мегардад, мамнӯъ кардааст; ба унвони мисол аз идор кардан дар оби истода наҳӣ кардааст, чун боиси олуидагии об мешавад. Ва ҳамчунин аз қазои ҳоҷат дар соягӣ ва роҳҳо манъ кардааст, чун маҳалли рафту омади мардум ва истироҳати мусофирон чиҳати рафъи хастагии сафар ҳастанд.

Ин маворид танҳо намунаҳои андак ва маъмулии динест,ки Паёмбари он (с), пок кардани муҳит аз олуидагӣ ва саҳмдор шудан дар ислоҳ бо дур сохтани сабаби озор ва азият аз миёни роҳи мардумро фақат амали нек ба шумор намеоварад, балки онро чузъе аз имон медонад. (Муслим:35).

Дини илм

Ин тасодуфӣ набуда,ки нахустин калимаи нозилшудаи Қуръон ба Паёмбари Худо (с) маънояш “бихон” будааст. Дар оёти Қуръон ва суҳанони Паёмбари Ислом (с) ба ҳимояти Ислом аз анвоъи илмҳои судманд барои башар таъкид шудааст; тайи роҳе,ки фарди мусулмон барои илм ва шинохт мепаёмояд, роҳи вай ба сӯи биҳишт муаррифӣ шудааст, чунон ки Расули Худо (с) фармуданд :

«مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا، سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ»

“ Ҳар кас роҳеро дар ҷустуҷӯи илм тай намояд, ба ҳамин сабаб Аллоҳ роҳе барои ӯ ба сӯи биҳишт ҳамвор месозад “. (Муслим:2699).

Паёмбари Ислом (с) матлаби мазкурро дар муқоисаи аҷиб ин гуна тавзеҳ медиҳад,ки: Ҳамоно бартариҳои олим бар касе,ки умрашро вақфи ибодат кардааст, ҳамчун бартариҳои Расули Худо Муҳаммад (с) нисбат ба пасттарини мардумон аз нигоҳи манзилат ва фазилат аст :

«فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِي عَلَى أَدْنَاكُمْ» (ترمذى: 2685).

Ба ҳамин далел, дар Ислом ҳеҷ тазоде ва ихтилофе миёни диёнат ва илм вуҷуд надорад, чунон ки дар дигар динҳо дида мешавад; ва ҳеҷ гоҳ дар Ислом донишмандон ҳамчун давронҳои ториқи таърих, ба сабаби натиҷаҳои илмӣ ва таҷрибавӣ муҳокима нашудаанд, балки баръакс, то замоне ки ин илмҳо барои башар хайр ва нафъе доштанд, дин чароғи илму пуштибони он буда, ба сӯи он ва омӯхтану омӯзондани он фаро хонда аства масочид маконҳои зуҳури анвоъи улум ва маориф буданд.

Пас аҷиб нест,ки бахши умдае аз донишмандони мусулмон дар бахши улуми табиӣ, зиндагии худро бо омӯхтану ҳифзи (аз ёд кардан)-и Қуръони карим ва фаҳми масоили динӣ оғоз кардаанд, сипас дар замина ва риштаҳои тахассуси худ даст ба иктишофоти дақиқе заданд.

Бидуни шак, Аллоҳ таоло манзилат ва арзиши олиме,ки хайр ва хубиро ба мардум меомӯзад воло гардонида ӯро ба болотарин маротиб расонида аст, то ҷое ки Паёмбари Худо (с) мефармояд: Аллоҳ ва фариштагон ва аҳли осмонҳову замин ва ҳатто мӯрча дар лонааш ва ҳатто моҳиҳо [яъне тамоми махлуқот] барои касе,ки ба мардум дарси хайр ва хубӣ медиҳад, дуруд мефиристанд».

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَهْلَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ حَتَّى الثَّمَلَةِ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الْحَوْتَ لِيُصَلُّوا عَلَى مُعَلِّمِ النَّاسِ الْخَيْرِ» (ترمذى: 2685).

“

Бештари донишмандони илмҳои таҷрибавӣ ва табибони мусулмон зиндагии худро бо омӯзишу фарогирии Қуръоне шурӯъ карданд, ки онҳоро ба маҳорату огоҳӣ дар дигар илмҳо фаро меҳонад.

Муаррифии бархе аз донишмандони мусулмон

1. Хоразмӣ (790-850 Бағдод);

донишманде дар соҳаи риёзиёт, ҳандаса (геометрия) ва ситорашиносӣ; вай муассиси илми ал-ҷабр мебошад; хеле зуд китобхонаш ба забонҳои гуногун тарҷума шуд, ки аз он ҷумла забони лотинӣ. Ва ҳатто калимаҳои чун ал-ҷабр Algebra ва сифр Zero аз тариқи ӯ ба ин забонҳои лотинӣ ворид гаштаанд.

2. Ибни Ҳайсам (965-1040 Қоҳира);

донишманди илми физика ва ҳандаса, ки бо донишгоҳи Ал-Азҳар иртибот дошт; ва бештарин назарияҳоро дар илми оптика ироа дод ва усулу мабодии ихтироии дурбин мансуб ба ӯ мебошад; чунон ки аксари пажӯҳишгарон бар ин боваранд, ки калимаи **"Камера-Дурбин"**, ки дар бисёре аз забонҳо ривож дорад, ҳамон калимаи арабии **"Қумра"** аст, ки номи ҳуҷраи нурист ки Ибни Ҳайсам онро ихтироъ карда буд.

3. Берунӣ (973-1048 Хоразм);

донишманди бузурги илми ситорашиносӣ аст ва ӯ нахустин шахсест, ки гуфт: Замин дар гирди меҳвари худ ҷарх мезанад ва инчунин ба ҷозибҳои Замин низ ишора кард.

4. Захровӣ (936-1013 Андалус);

пизишк ва ҷарроҳи мусулмон, ки ҷарроҳӣ тавассути вай шоҳиди таҳаввулоти назаррасе гашт, чунон ки садҳо абзорҳои ҷарроҳӣ ихтироъ намуд ва ба тавзеҳи корбурди онҳо дар китобҳои пардохт; китобҳои ӯ ба манобеи асли дар заминаи илми пизишкӣ ва ҷарроҳӣ барои асрҳои баъди мубаддал гаштанд ва ба забонҳои гуногун тарҷума гардиданд

5. Ибни Сино (980-1037 Бухоро);

вай дар маҳфилҳои илмӣ машҳур ба (Avicenna) аст. Пизишк ва файласуфи маъруф, ки дар тавсифи бисёре аз падидаҳои пизишкӣ аз ҳамасрҳои худ пешӣ гирифт ва шеваи дармони бемориҳоро баён кард; чойгоҳ ва таҷрибаи илмӣ вай дар пажӯҳишҳо ва таҳқиқоти пизишкӣ- ки ўро ба натиҷаҳои дақиқе расонд- боис шуд бар афроди муосири хеш бартарӣ ёбад ва дастовардҳои ӯ то кунун мондагор бимонад; ин чиз дар китобаш "Ал-қонун" амри ошкор ва равшан мебошад; китобе, ки дар ҳавзаи омӯзиши илми пизишкӣ ба муддати 7 аср манбаи асли буд; ва то миёнаҳои асри 17 -и мелодӣ дар донишгоҳҳои Аврупо тадрис мешуд.

Ў пас аз машҳур шудан дар заминаи пизишкӣ, беморонро ба сурати ройгон ба унвони ҳаракати инсондӯстона ва ҷиҳати шукр ва сипосгузорӣ аз Аллоҳи мутаол ба хотири неъматҳои илм ва маърифат, ки ба вай дод бахшида буд, дармон мекард.

6. Ибни Нафис (1213-1288 Димишқ);

вай илова бар ин ки аз уламои шариат ва фикҳ буд, ҳамзамон яке аз бузургтарин донишмандони илми пизишкӣ ва низ дониши физиологӣ дар таърих ба шумор мерафт. Ў нахустини касе, аст, ки гардиши хуни хурдро ба таври дақиқ кашф намуда ва онро тавзеҳ дод; ва назарияҳои пизишкӣ ироа дод, ки ҳамвора ба бисёре аз онҳо амал мешавад.

Ислом тамоми ҷанбаҳои зиндагии инсонро дар бар мегирад

Бисёре аз мардум бо шунидан ва донистани ин масъала, ки Ислом бар ҳилофи бисёре аз динҳое, ки мешиносанд фақат дарбаргирандаи одобу аъмол ва дастурамалҳои ахлоқӣ ва умумӣ нест, тааҷҷуб карда ва шигифтзада мешаванд.

Балки воқеият ин аст, ки Ислом фақат ниёзи рӯҳӣ ва равонӣ нест, ки мардум дар масоҷид бо дуо кардан ва намоз хондан онро бартараф намоянд...

Ҳамон гуна ки ақоид ва боварҳои маҳзи фалсафие нест, ки фақат пайравонаш ба он имон биёваранд...

Ҳамчунин танҳо як низомии иқтисодӣ ва иҷтимоӣ хушку ҳолӣ нест...

Ва фақат қонуну дидгоҳҳое барои бунёди ҳукумату ҷомеа нест...

Ҳамон тавре, ки танҳо маҷмӯае аз ахлоқиёт ва рафторҳо дар таомул бо дигарон нест...

Балки равиш ва низоме комил барои тамоми ҷанбаҳои зиндагӣ дар ҳама заминаҳост ва ҳамаи ҳастиро дар бар мегирад; Бо ин ҳама, озодии мардумро то ҷое, ки мумкин бошад маҳдуд намекунад то ҳамаи талошҳо бар навоварӣ ва сохту сози тамаддуни мутамарказ гардад; ва ин яке аз бузургтарин неъматҳое аст, ки Аллоҳи мутаол ба василаи он ба бандагонаш миннат намуда аст, чунон ки Қуръони карим ба ин нуктаи муҳим таъкид дорад:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخَنزِيرِ وَمَا أَهَلَ لِعَظِيمِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُتَخَنِّقَةُ وَالْمُؤَفَّقَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النَّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَلِكَ فَنُفِىَ الْيَوْمَ بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْا الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [المائدة: 3].

Ислом равише комил барои ҳамаи ҷанбаҳо ва дурнамоҳои зиндагӣ аст.

«[Инҳо ҳама] бар шумо ҳаром шудааст: [гӯшти] мурдор (худмурда) ва хуну гӯшти ҳук [тамоми қисмҳои бадани ҳук] ва онҳӣ [ҳангоми забҳ] номи ғайри Аллоҳ бар он бурда шавад ва [ҳайвони ҳалолгӯшти] ҳафашуда (буғӣ кардашуда) ва ба зарб [чӯб ва санг] мурда ва аз баландӣ афтода ва шоххӯрдаву нимхӯрдаи [ҳайвоноти] даранда- магар онҳӣ,ки [пеш аз мурданаш] забҳ карда бошад ва -[ҳамчунин] онҳӣ дар баробари насбшудаҳо [= ҳар чизе,ки ба унвони ёдвора ва рамз, насб гардад ва ибодат карда шавад аз қабилӣ муҷассамаҳои сангӣ,зиреҳҳои оҳанӣ,мақбараи солеҳон ва ...] забҳ мешавад ва онҳӣ бо чӯбҳои қуръа тақсим мекунад[= интиҳоби қуръаи хуб ва бад бо воситаи фолбинӣ,ки бо васоили гуногун сурат мегирад ва имрӯза ба иштибоҳ аз он ба унвони истихора ёд мешавад дар ҳоле,ки истихора шомилӣ ду ракаат намоз ва сипас талаби ҳайр намудан дар мавриди амри мавриди назар аз Аллоҳи мутаол ва низ паноҳ бурданд аз шарри он ба Аллоҳи мутаол аст]; ва [ба яқин бидонед рӯй овардан ба тамоми] инҳо нофармонӣ аст. Имрӯз кофирон аз дини шумо [ва бозгаштатон ба куфр] ноумед шудаанд; пас аз онҳо натарсед ва аз Ман битарсед. Имрӯз динатонро бароятон комил намудам ва неъматамро бар шумо тамои намудам ва Исломо [ба унвони беҳтарин] дин бароятон баргузидам. Аммо ҳар кас [барои ҳифзи ҷони худ ва] бидуни он,ки ба гуноҳ майл дошта бошад [ба хӯрдани гӯштҳои мамнӯъа]ноҷор шуд [гуноҳе бар ӯ нест] . Ба ростӣ, ки Аллоҳ Омуризандаву Меҳрубон аст»

Ва замоне,ки кофире_ аз рӯи тамасхур–ба яке аз асҳоби Расули Худо (с) ба номи Салмони Форсӣ (р) – гуфт: Рафиқи шумо (яъне Паёмбар (с)) ҳар чизро ба шумо меомӯзад ҳатто равиши идрор ва ахлот карданро ? Ин саҳоби бузургвор посух медиҳад: Бале, ба мо омӯзиш додааст; сипас аҳком ва одобу исломиро дар ин замина барои ӯ баён мекунад.

«أَجَلٌ لَقَدْ نَهَانَا أَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقَبِيلَةَ لِغَائِطٍ، أَوْ بَوْلٍ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِالْيَمِينِ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِأَقْلٍ مِنْ ثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِرَجْعٍ أَوْ بِعَظْمٍ»

«Оре, моро аз ин манъ кардааст,ки ба ҳангоми ахлот кардан ё идрор, рӯ ба қибла бошем, ё ин ки бо дасти рост ё камтар аз се санг ё бо мадфуъи ҳайвонот ё устухон истинҷо кунем». (Муслим:262)

Дунё ва Охират

Мисриёни бостон мурдари мумиёӣ карда, тамоми дороиҳои арзишмандашро бо ин тасвир ҳамоҳасти ӯ мегузоштанд,ки дар зиндагӣ пас аз марг ба онҳо ниёз дорад.

Баръакси ин афрод, мардумоне аз манотиқи Тибет ҳасади мурдаҳояшонро майда-майда мекарданд ва онҳоро дар ҷойҳои баланде мегузоштанд то ҳӯроки парандагони шикорӣ шаванд. Ҳиндуҳо ҳанӯз ҳам ҳасади мурдаҳояшонро месӯзонанд, зеро бар ин боваранд, ки танҳо роҳи наҷоти арвоҳашон ҳамин аст.

Инҳо фақат намунаҳои андаке аз одоби гуногуну мухталифи дафн ва видоъ бо мурда аст, ки ба мурури замон ва ихтилофи макон ва бар асоси диёнату боварҳои мардум дар бораи пас аз марг ва посух ба саволҳои амиқ ва сершуморе, ки дар ин бора ба вучуд омада, дучори тағйир шудааст... Саволҳои аз ҷумла ин, ки: Оё зиндагӣ баъд аз марг вучуд дорад? Он зиндагӣ чӣ гуна хоҳад буд? Ва дар онҳо ба чӣ чизе ниёз дорем?

Далелаш ин аст, ки марг ҳақиқати бузургест, ки ҳамаи мо бидуни истисно мувофиқем, ки марг дар интизори мост; фарқе надорад, ки ба зиндагии Охират имон дошта бошем ё ин ки муҳосиботи мо маҳдуд ба онҷӣ мебинем ва бо ҳавосамон дарк мекунем, бошад ... Ва тафовуте надорад, ки барои он лаҳзаи сарнавиштсоз омода бошем, ё ин ки бихоҳем бо бисёре аз саргармиҳо ва машғулиятҳо, худамонро ба фаромӯшӣ ва ғафлат биандозем.

Аммо як савол боқӣ мемонад, ки бо тамоми ғалатҳо ва фаромӯшиҳо мубориза намуда, дар баробари онҳо муқовимат мекунанд ва ҳар гоҳ инсон бо худ бияндешад, ин саволҳо борҳо ба зеҳнаш хутур мекунанд... Оё марг нуқтаи поён аст? Оё вучуди мо беҳуда ва бефоида аст?

Пурсише, ки борҳо ба фикру зеҳни мо хутур мекунанд ва Қуръони карим онро бо шеваҳои мухталифе такрор менамояд; ва ҳамзамон ба мо хабар медиҳад, ки бисёре аз мардум дар Рӯзи Қиёмат пушаймон ҳастанд ва ҳасрат меҳӯранд, зеро барои посухи ин савол наяндешидаанд ва барои рафтан омода нашудаанд; чунон ки бархе дар он рӯз мегӯянд: Эй кош барои ин зиндагиям тӯшае омода мекардам! Ва дигаре мегӯяд: Эй кош хок мебудам !

﴿يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي﴾ [الفجر: 24].

«Вай мегӯяд: Эй кош [дар дунё] барои зиндагиям [ки ҳамон зиндагии ҳақиқист чизе аз] пеш фиристодам».

Марг ҳақиқати бузургест, ки тамоми мардум мувофиқанд, ки бидуни истисно марг ҳамаи моро фаро хоҳад гирифт; фарқе надорад, ки ба зиндагии дигаре имон дошта бошем ё ин ки муҳосиботи мо маҳдуд ба онҷӣ мебинем ва бо ҳавосамон дарк мекунем, бошад.

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝﴾ [النبا:40].

«Ба ростӣ мо шуморо аз азоби наздике бим додем: рӯзе, ки инсон ончиро аз қабл бо дастҳои худ фиристодааст мебинад ва кофир меғӯяд: Эй кош ман ҳок будам [ва барои ҳисоб барангехта намешудам]».

Равшан аст, ки тамоми пайравони динҳои осмонӣ ба зиндагии Охират ва подошу азоби ухравӣ имон доранд; зеро ин мӯҳтавои паёми тамоми паёмбарон будааст; ва ақл низ гувоҳи медиҳад, ки зиндагӣ ва дину ахлоқ бидуни зиндагии дигаре, ки ҳисоб дар он бошад ва ҳар инсоне ба ҷазои хайр ё бадаш бирасад, маъно надорад.

Бо ин ҳама, бисёре аз мардум гумон мекунанд, ки имкон надорад дину ибодат бо касби молу баҳрабарӣ ва пешрафт якҷоя шаванд; ва қор барои ин Дунё ва ё барои Охират аст ва мумкин нест ин ду ҳамзамон бо ҳам ҷамъ шаванд, чунон ки шабу рӯз бо якдигар ҷамъ намешаванд, бинобар ин, фурсати инсон барои яке аз инҳост: ё барои Дунё ва ё барои Охират

Ва ин тааҷҷуб ва тасаввур поёне надорад, балки барои бархе душвор аст, ки бипазиранд монеъа дар миёни масалан ибодат ва баҳрабарӣ, ё миёни ибодат ва мол дар ақидаи исломӣ вучуд надорад... Ин дар ҳолат, ки Паёмбари Ислому (с) хабар медиҳад, ки ҳар гоҳ инсон қори дурустери дар ҳар заминае анҷом диҳад ва ҳадафи ӯ хайр бошад, қатъан, ба хоҳири он қор дар Охират подош мегирад, ҳарчанд қораш бардоштани хоре аз сари роҳи мардум бошад ё ҳатто луқмае бошад, ки дар даҳони ҳамсараш мегузорад ! (Бухорӣ:56)

Замоне, ки Паёмбар (с) бисёрӣ ва фаровонии дарвозаҳои хайрро баён менамояд, мавзӯеро мисол мезанад, ки боиси тааҷҷуби ёрони эшон мегардад; ин ки: Ҳаргоҳ яке аз шумо бо ҳамсараш ҳамбистар шавад ва хостаашро бароварда созад, барояш подош навишта мешавад. Ёрони

эшон гуфтанд: Чи робитае миёни подош ва бароварда сохтани шаҳват вучуд дорад? Расули Худо (с) посух медиҳад: Оё агар хостаашро бо анҷоми ҳаром бароварда созад, гунаҳкор намешавад? Онҳо гуфтанд: Оре, гунаҳкор мешавад. Паёмбар (с) фармуд: Пас барои ӯ подош сабт мегардад, чун роҳи саҳеҳро интиҳоб кардааст.

«وَفِي بَضْعٍ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَيَّ بَضْعٍ أَحَدُنَا شَهْوَتُهُ وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أَجْرٌ؟ قَالَ: «أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِي حَرَامٍ أَكَانَ عَلَيْهِ فِيهَا وَزْرٌ؟ فَكَذَلِكَ إِذَا وَضَعَهَا فِي الْحَلَالِ كَانَ لَهُ أَجْرٌ» (مسلم: 1006).

Бар ин асос аст, ки ҳар кас Исломо ро мешиносад, аз ҳамаи лаҳзаҳои аввал ҳақиқати таодул ва ҳамоҳангии миёни зиндагии Дунё ва Охиратро ҳамаи тавре, ки Қуръони карим онро ба тасвир мекашад, мебинад. Чунон ки ки Қуръони карим ҳамзамон, ки мардумро ташвиқ ба ибодат барои талаби подош дар Охират мекунад, ба талаш дар Дунё барои касби рӯзи низ таъкид менамояд:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ٩ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ١٠﴾ [الجمعة: 10-9]

«Эй касоне, ки имон овардаед, ҳангоме ки барои намози рӯзи Ҷумъа, аз он гуфта шавад, ба сӯйи [намоз ва] зикри Аллоҳ шитоб намоед ва хариду фурӯшро раҳо кунед. Агар бидонед, ин [коре, ки ба шумо дастур дода мешавад] бароятон беҳтарин аст. Ва ҳангоме, ки намоз поён ёфт, [барои касби ризқу рӯзи] дар замин пароканда шавед ва аз фазли Аллоҳ талаб кунед, ва Аллоҳро бисёр ёд кунед то растагори шавед».

Ва инсон бо ин кор арзандаи подошу музд аст то замоне, ки ҳадафи вай ризояти илоҳӣ бошад. Ва фарди мусулмон вазифадор аст, ки бо талаш масъулият дар ва шуғле, ки дорад ва бо касби рӯзи ва тарбияти фарзандон ва тавачҷӯҳ ба саломатӣ ва муҳиту пешрафти ҷомеаи худ, Аллоҳро ибодат кунад, ҳамаи тавре, ки Ӯро бо воситаи намозу рӯза ва садақааш ибодат мекунад.

Ин яке аз розҳо ва далоили оромиши хотир ва итминони рӯҳӣ аст, ки ҳар мусулмон бо пай бурдан ба таносуби ҳамоҳангии зиндагии Дунёву Охират ва баҳрабариву ибодаташ онро меёбад, бинобар ин ҳеҷ навъ дугонагиву духӯрагӣ дар Исломо вучуд надорад, балки низоми тақомулёфтаест, ки бахшҳои он яқдигарро ҳимоят ва муҳофизат мекунад.

Бинобар ин, Қуръони карим шиори мусулмононро, ки фалсафа ва ҳикмати Исломо дар он аст, таъкид менамояд ва ба мусулмон фармон медиҳад, ки ба сурати ошкор ва садои баланд бигӯяд: Саросари зиндагии ман ибодат Аллоҳи мутаол аст ва чунин нест, ки танҳо намозу ибодатамро ба Ӯ ихтисос диҳам, балки тамоми аҳвол ва аъмоламро барои ризои Аллоҳ анҷом медиҳам ва Ӯ пас аз марғам дар бораи аъмолам ҳукм хоҳад кард ва маро дар муқобили онҳо ҷазо ва подош медиҳад ва ба ҳамаи далел аст, ки ба амри Аллоҳ ва дини Исломо гардан ниҳода ва бо ҷону дил онҳоро пазируфтам:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١٦٢﴾ [الأنعام: 162]

«Бигӯ: Бетардид, намозам ва қурбониҳоям, ва зиндагиву марғам барои Аллоҳ - Парвардигори ҷаҳониён - аст».

Дини иртибот ва мушорикат

Тавсифи ҷаҳонгарди мусулмон Аҳмад ибни Фазлон аз бахшҳои бисёре аз Русия, Дания ва кишварҳои Скандинавия, нахустин тавсифи дақиқ ва таҳлили воқеияти зиндагии мардум ва сохтори ҷомеа ба шумор меравад, ки ҷаҳониён дар мавриди он кишварҳо медонанд.

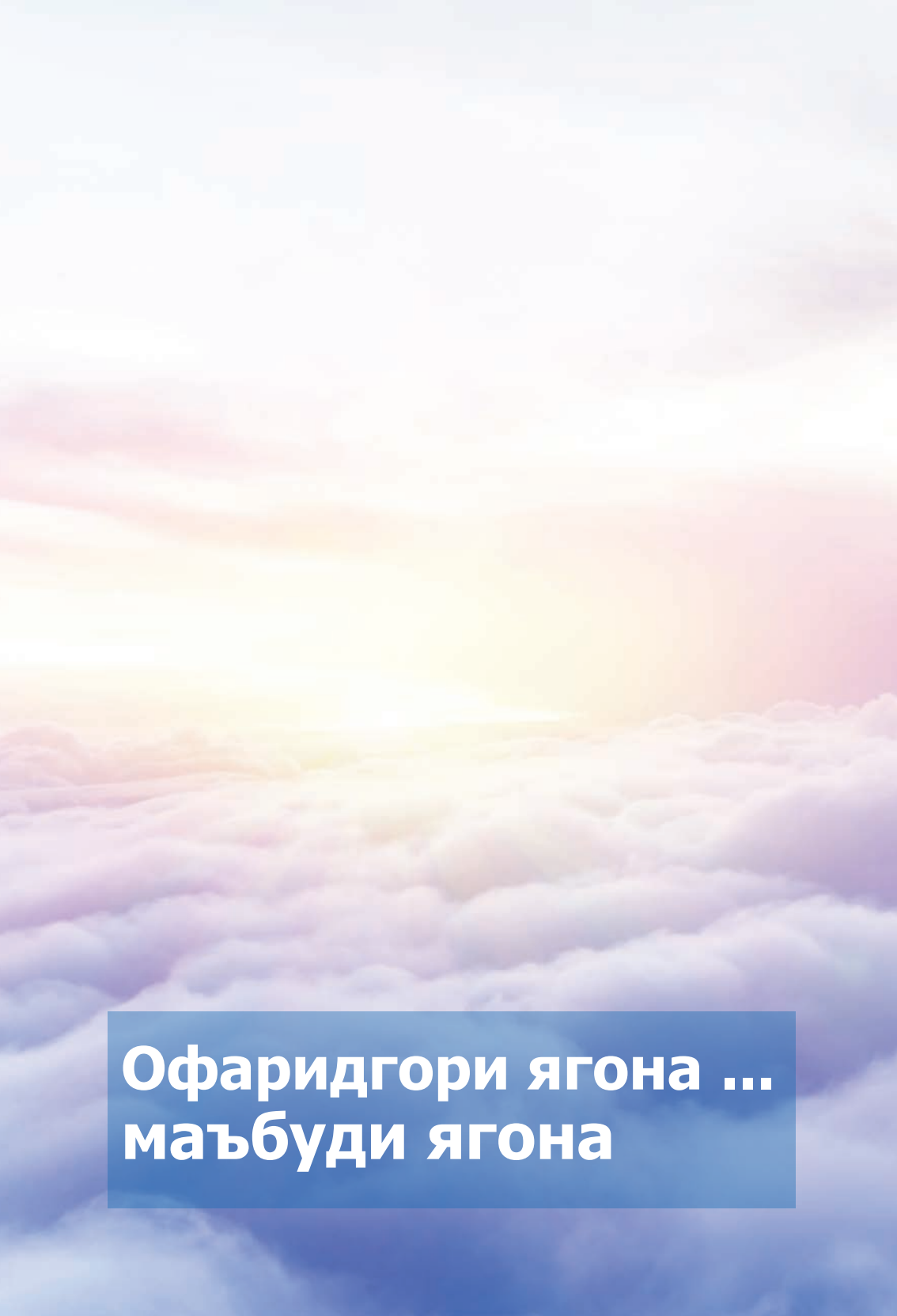
Аҳмад ибни Фазлон дар соли 921 мелодӣ сафари аҷибро шуруъ кард, ки яке аз муҳимтарин сафарҳои иртиботҳои фарҳангӣ дар асрҳои миёна махсус мешавад. Вай аз Бағдод – пойтахти улум ва тамаддун дар он замон – хориҷ шуд ва аз шаҳри миллатҳои бисёро дидан кард ва мушоҳидаҳои рӯйдодҳои, ки бо онҳо мувоҷеҳ мешуд, дар китоби ҷомеа сабт намуд, ки барои нахустин бор дар соли 1923 мелодӣ бар асоси нусхаи хаттӣ, ки дар Русия пайдо шуда буд, мунташир гашт.

Далели аҳамияти китоби Ибни Фазлон бино ба гуфтаи донишманди амрикоӣ Майкл Криктон ин аст, ки мусулмонони Бағдод бо вучуди пойбандии шадид ба динашон, аз миллатҳои, ки аз лиҳози зоҳирӣ, рафторӣ ва эътиқодӣ бо онҳо тафовут доштанд истиқбол мекарданд; ин дар ҳоле буд, ки нисбат ба дигар миллатҳо, камтарин тамомияти арзиро дар ихтиёр доштанд; ин маврид боис мешуд, ки гувоҳоне нодир ва мухасир ба фард барои фарҳангҳои бегона бошанд.

Бинобар ин, Ислом ба мушорикати мардумӣ дар соҳаҳои сохтӣ соз, тамаддуну ислоҳ, муоширату иртибот бо дигарон бо риояти беҳтарин ахлоқи рафтор ва дар назар доштани фарҳангҳо ва динҳои мухталифи мавҷуд дар миёни мардум фаро меҳонад ва гӯшзад мекунад, ки гӯшанишинӣ ва дури аз мардум роҳи равиши Ислом нест; ба ҳамин сабаб, Расули Худо (с) фардеро, ки бо мардум муошират дорад ва дар баробари азият ва хатоҳои онҳо сабр мекунад, беҳтар аз касе доништааст, ки гӯшанишинӣ ихтиёр мекунад ва аз мардум фосила мегирад.

«الْمُؤْمِنُ الَّذِي يُخَالِطُ النَّاسَ، وَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ، أَكْبَرُ أَجْرًا مِنَ الْمُؤْمِنِ الَّذِي لَا يُخَالِطُ النَّاسَ، وَلَا يَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ» (ابن ماجه: 4032).

**Офаридгори ягона ...
маъбуди ягона**

Дини

Дини ислом баён мекунад, ки фақат эътиқод назарӣ барои вуруд ба доираи Ислом басанда нест ва аз онҷое, ки Парвардигори Холиқ як аст бояд ки Парвардигори маъбуд ҳам ягона бошад.

Номи ҷалолаи “Аллоҳ” дар забони арабӣ дорои се маънои ҷомеъ аст:

- Ба маънои маъбудест, ки мардум намозу рӯзаашонро фақат барои Ў анҷом медиҳанд ва қалбу тамоми ибодаташон мутаваҷҷеҳи ӯст.
- Парвардигори бузург дар Зоту сифот ва шукӯҳи худ, чунон ки ақлҳо дар азамати Ў ҳайронанд ва наметавонанд кунҳи онро дарк намуда, ба ҳақиқати Зоти Ў таъоло пай баранд ва нисбат ба ӯ ихота ёбанд.
- Зоте, ки қалбҳо алоқаманд ҷонҳо муштоқи Ў ҳастанд ва бо ёдаш унс мегиранд ва аз наздикӣ ва ибодаташ лаззат мебаранд.

Қуръони карим баён мекунад, ки ҳар чизе бар асоси илм ва қудрати Аллоҳ таоло ҳосил мешавад, ҳатто қатраҳои борон ва афтодани барғҳои дарахтон.

Қуръони карим таъкид мекунад,ки бояд тасаввур ва дидгоҳи одамӣ ба "Аллоҳ" саҳеҳ ва ислоҳ шавад; ва Ӯро аз таҳрифоту дурӯғбандӣ, ки аз шукӯҳу азаматаш мекоҳад, мубарро ва пок бидонад.

Бинобар ин, чунон ки Қуръон баён мекунад, Аллоҳ Офаридгор ва ба вучудоварандаи ин ҳастӣ ва низоми он аст; Ва ҳар чизе,ки дар он рух медиҳад гарчанде хурд бошад, махлуқи Аллоҳи мутаол буда, бо хосту тақдир ва илми Ӯ ба вучуд омадааст. Ва ҳеҷ махлуқи модинае бордор намешавад ва намезояд магар ба илму иродаи Ӯ; ва қатраи бороне намеборад ва ҳеҷ тағйире дар шабу рӯз эҷод намешавад ва ҳеҷ ошқору пинҳоне дар саросари Дунё нест, магар ин ки илму қудрат ва раҳмат илоҳӣ бар онҳо ихота дорад:

﴿إِلَيْهِ يَرْدُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ قَالُوا ءَاذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَيْءٍ﴾ [فصلت: 47].

«Огоҳӣ аз [лаҳзаи вуқӯи] Қиёмат, танҳо ба Аллоҳ марбут аст; ва хуруҷи ҳар мевасе аз шукӯфааш ва бордорӣ ва зоймони ҳар модае, бо огоҳии Ӯст; ва рӯзе, ки Аллоҳ ба мушрикон нидо медиҳад: Афроде,ки [дар қудрат,] шарикӣ ман тасаввур мегардад [ва онҳо тавассул мечустед] кучо ҳастанд? Онҳо мегӯянд: Акнун мо дар баробари ту эътироф мекунем,ки ҳеҷ як аз мо [бар дурустиӣ эътиқоди ширкомези худ] гувоҳ нест».

﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَةٍ إِلَّا رَءَىٰ وَلَا رَءَبٌ وَلَا يَابِسَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ﴾ [الأنعام: 59]

«Ва калидҳои [ганҷинаҳо]-и ниҳон назди Ӯст [ва] чуз Ӯ [ҳеҷ кас] онро намедонад ва [Ӯст, ки] он чиро дар хушкӣ ва дарёст медонад ва ҳеҷ барге [аз дарахт] намеафтад, магар ин ки онро медонад ва ҳеҷ донасе дар ториқиҳои замин ва ҳеҷ тару хушке нест, магар ин ки дар китоби равшан [Лавҳи маҳфуз] қарор дорад»

Ва Аллоҳ таоло дорои беҳтарин ва комилтарину зеботарин сифатҳо аст. Зоти қавӣ, ки ҳаргиз шикаст намехӯрад, Парвардигори меҳрубоне,ки раҳматаш ҳама чизро фаро гирифтааст ва Зоти азиме,ки ба ҳеҷ вачҳ, айбу нақс дар Ӯ роҳ надорад.

Замоне, ки бархе иддао мекарданд, Аллоҳ таоло осмонҳо ва заминро дар шаш рӯзи офарид ва дар рӯзи ҳафтум ба истироҳат пардохт, Қуръони карим ин бовар ва иддаоро ботил намуда, ошқоро баён кард:

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ﴾ [ق: 38].

«Мо осмонҳо ва замин ва он чиро, ки миёни онҳост, дар шаш рӯз офаридем ва [ҳаргиз] ранҷу хастагӣ ба Мо нарасид.»

Далели хуруҷи чунон гӯмон ва тасаввуроте, ташбеҳ намудани Худованд ба махлуқоте аст,ки барои ақл шинохташуда ҳастанд; Ин дар ҳолест,ки Аллоҳ таоло Холиқ аст ва ғайри Ӯ ҳарчӣ ҳаст, махлуқ мебошад: ҳол махлуқ чӣ гуна метавонад шабеҳу монанд ба Офаридгораш бошад?!

Яке аз равшантарин масоили Ислом вучуди ихлоси ибодат барои Аллоҳи ягона аст ,ки ин амал моҳияти даъвати ҳамаи паёмбарон будааст. Чунон ки Қуръон ба ҳамин мавзӯ таъкид дорад.

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾[الشورى:

11].

«Ҳеч чиз ҳаммонанди Аллоҳ таоло нест ва Ӯ шунаво ва биност»

Аллоҳи мутаол ҳокими одиле аст,ки заррае зулм намекунад ва ончӣ дар зиндагӣ ва дар ҳастӣ шохид ҳастем баёнгари ҳикмат ва лутфи Ӯст; ва чунон ки дарку фаҳми бархе аз рафторҳои волидайн барои кӯдак қобили фаҳм нест ва тавони таҳлили онро надорад, чаро ки қудрати тафаккурашон аз ҳамдигар фарқ дорад, ақли башарӣ низ гоҳе аз фаҳми ҳикмату иродаи илоҳӣ дар мавриди бархе аз махлуқоташ нотавон аст.

Ислом ба ин мавзӯ басандагӣ намекунад то замоне,ки эътиқоди назарӣ барои вуруд ба доираи имон кофӣ нест, зеро вақте,ки Парвардигору Холиқ якест, пас маъбуд ҳам бояд яке бошад ва анҷом додани бахше ё маҷмӯае аз ибодоту дуо барои ғайри Аллоҳ таоло ҷои нест,балки бояд Ӯ таоло бидуни восита ва шафоаткунанда ибодат шавад ва Офаридгор бартару беҳтар аз ин аст,ки воситае миёни Ӯ ва махлуқаш вучуд дошта бошад.

Дар дунё ҳеч ҳокиме ё раисе наметавонад бидуни дастёрон, ҳамкорону наздикони худ, ниёзмандону заифонро бишиносад ва аз авзои зердастонаш огоҳ бошад, то ба онон кӯмак кунад ва

дасташонро бигирад , аммо Аллоҳи мутаол ошкору пинҳонро медонад ва Зоти қавӣ ва Молику қодир аст ва тамоми ҳастӣ дар ихтиёр ва таҳти тасарруфи Ӯст; ва фармони Ӯ чун чизеро ирода намояд танҳо ин аст, ки ба он мегӯяд: Мавҷуд шав ! Пас [фавран] мавҷуд мешавад, пас барои чӣ ба зоте ғайр аз Ӯ таваҷҷӯҳ гардад!?

Қуръони карим баён мекунад,ки оромиши қалбӣ ва кушоиши дил замоне сурат мегирад ва комил мешавад, ки фарди мусулмон ба Парвардигораш паноҳ бубарад ва ниёзхояшро дар пешгоҳи Ӯ арза дорад; ва Ӯ Зоти тавоно ва бузургест,ки бандагонашро дӯст медорад, дар муносибат бо онон меҳрубон ва наздик аст, Зоте ки бандааш аз Ӯ чизе бихоҳад хушҳол мегардад ва бандагонашро икром мекунад ва ба андозаи паноҳ овардан ва фурутанашон ба онҳо подош медиҳад:

﴿كَفَى تَغْفُرُونَ بِاللّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَنًا فَأَحْبِبْكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾[البقرة: 28]

«Чӣ гуна [ягонагии] Аллоҳро инкор мекунед, дар ҳоле ки моддаи бечон будед ва Ӯ ба шумо зиндагӣ бахшид; сипас дастхуши марг мегардонад ва дубора зинда хоҳад кард; онгоҳ [барои ҳисобрасӣ] ба пешгоҳаш бозгардонда мешавад ?».

﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَأَلِهَةٌ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ٦٢ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بِشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ أَأَلِهَةٌ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ٦٣﴾ [النمل: 62-63].

«[Оё маъбудони шумо беҳтаранд] ё Зоте ки [дуои] дармондари – вақте Ёро бихонад – иҷобат мекунад ва гирифтори бартараф месозад ва шуморо ҷонишинони [пешиниён дар] замин қарор медиҳад? Оё маъбуди дигаре бо Аллоҳ вучуд дорад? Чи андак панд мегиред! [Оё маъбудони шумо беҳтаранд] Ё Зоте, ки шуморо дар торикиҳои биёбон ва дарё [ба василаи моҳу ситорагон] ҳидоятатон мекунад ва Зоте, ки пеш аз [борони] раҳматаш, бодхоро ба мужда мефиристад? Оё маъбуди дигаре бо Аллоҳ вучуд дорад? Аллоҳ аз касоне [ё чизҳое], ки [барояш] шарик қарор медиҳанд, бартар аст»

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ آعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطُّغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فسيروا في الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ٣٦﴾ [النحل: 36].

«Бешак мо дар ҳар уммате, паёмбареро [бо ин паём] барангехтем, ки: Аллоҳи якҷа парастии намоед ва аз тоғут [= маъбудони ғайри Аллоҳ] дурӣ кунед. Аллоҳ бархе аз онҳоро ҳидоят кардааст ва бархе аз онҳоро низ сазовори гӯроҳӣ шуданд. Пас дар Замин ҷарх бизанед ва бингаред, ки саранҷоми тақибкунандагонии [оёти илоҳӣ] чӣ гуна будааст».

Бино ба таъкиди Қуръон, даъват ва хостаи тамоми паёмбарон ҳамин матлаб будааст ва ҳеҷ расуле ва малаку дӯсте ҳар андозае ҳам ки солеҳ бошад, имкон надорад, ки чизе аз анвоъи дуо ва ибодот мутаваҷҷеҳ ё бошад, ба ин баҳона, ки онон восита миёни Аллоҳ ва бандонаш ҳастанд; зеро ҳама дар ниҳоят махлуқ ва банди Аллоҳ ҳастанд ва Ё таъоло ба бандонаш наздик аст ва соҳанонашонро мешунавад ва то замоне, ки танҳо Ёро ибодат кунанд, дуо ва дархостҳояшонро иҷобат мекунад.

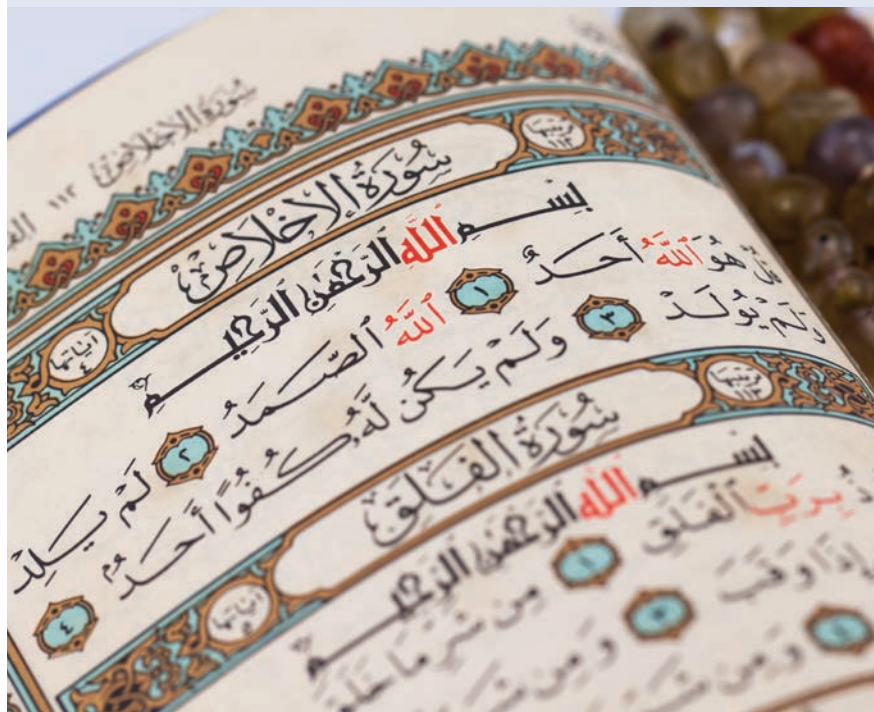
Чи гуна мумкин аст касе, ки фақат мутаваҷҷеҳи (таваҷҷӯҳкунанда) Аллоҳ таоло бошад, таъми соодат ва унсоро наҷаҳад; балки ҳеҷ тазалзул ва изтиробе надорад; зеро Молику Холиқ ва Маъбуди ё яқест ва таваҷҷӯҳу паноҳ бурдани ё фақат ба сӯи Аллоҳи мутаол аст ва на ғайри Ё.

Ҳамин мафҳум маънои сураи муҳимтарину машҳуртарин сураҳои Қуръон, яъне сураи “Ихлос” аст.

Сураи Ихлос

Чунон ки Аллоҳ таоло ба Паёмбараш Мухаммад (с) фармон медиҳад, ки онро ба равшани эълон намояд, гӯё посухи ин савол аст, ки: “Аллоҳ кист?”

- Ҳамоно, Аллоҳ ягона буда, шарике дар ибодат надорад.
- Аллоҳ Зотест, ки ҳамаи махлуқот барои бароварда намудани ниёзхояшон ба ӯ эътимод мекунанд ва паноҳ мебаранд.
- Ва муназзаҳ аст аз ин ки фарзанде дошта бошад ё ин ки аз чизе мутаваллид шуда бошад, балки Ӯ аввала аст, ки қабл аз Ӯ чизе набудааст.
- Ва ҳеҷ чиз аз лиҳози зоту сифот, шабеҳ ва монанди Ӯ нест, зеро Ӯ Холиқ аст ва ҳар чизе ба ғайр аз Ӯ махлуқ аст.

Робитаи қонуни табиат ва қонуни шариат

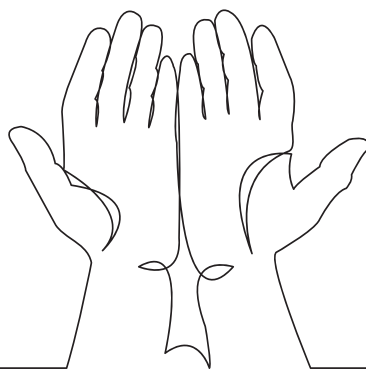
Аллоҳи мутаол ҳастӣ ва низомеро, ки дар он зиндагӣ мекунем офаридааст; аз ҳуҷайраҳои хурд дар бадани мо вучуд дошта ва ончӣ, ки аз он хурдтар аст то қаҳқашонҳое (галактика), ки абзорҳои нучумӣ (астрономӣ) тавонистаанд онҳоро расад кунанд; ҳамаро бо тамоми диққат ва назми аҷиб, ки зиндагӣ ва табиат фақат бо он шакл мегирад ва чараён дорад, ба вучуд овард. Тамоми донишмандои илмҳои таҷрибавӣ мӯътақиданд, ки ҳар навъ ҳалале дар ин низом, ҳарчанд кӯчак ҳам бошад, қатъан сабабгори нобудии он хоҳад гашт...

Ва инсонии мусулмон бовар дорад Офаридгоре, ки ин низоми шигифтангез аз назари диққат ва устувориро ба вучуд оварда, ҳамон зотест, ки аз беҳтарин аҳком ва қонуни зиндагӣ огоҳ аст; ва дине, ки онро ташреҳ намуда, танҳо низомест, ки зиндагии башарӣ тавассути он сомон мегирад ва ситами таҷовузи афроди онро бар якдигар аз байн мебарад... чунон ки Аллоҳ таоло дар Қуръони карим равшан месозад, ки Офаридгори ҳастӣ ва башар, донотар ба масолиҳу манофеъи онҳост:

﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ [المالك: 14].

«Оё касе, ки [ҳамаи мавҷудотро] офаридааст, [ҳоли бандагонро] намедонад? Дар ҳоле, ки ӯ бориқбин ва огоҳ аст»

Коҳинӣ ва воситагарӣ ҷое дар Ислом надорад

Мебинем, ки бисёре аз динҳо қоиладар бартарию динӣ ва мазҳабӣ барои бархе афрод нисбат ба дигарон ҳастанд ва ибодату имони мардумро муртабиту вобаста ба ризояту мувофиқати онон медонанд; Бинобар ин, чунин афроде бар асоси дидгоҳи пайравони ин динҳо воситае миёни мардум ва маъбуд ҳастанд ва ихтиёри омӯзишу бахшиданро доранд ва бисёр вақтҳо ғайб медонанд ва муҳолифат бо онҳоро мояи зиёни ошкор медонанд.

Аммо дар Ислом масъулияте ба номи «Падари рӯҳонӣ» ва «Коҳинӣ» ва «Воситагарӣ» вучуд надорад, балки дини Ислом инсонро гиромӣ дошта, манзалаташро воло гардонидасту ӯро аз ҳар навъ султайи маънавӣ, ки воситае миёни ӯ ва Аллоҳ бошад, озод ва раҳо кардааст. Ислом саодат башар ё тавбаву ибодаташро вобаста ба мунҳасир ба афроди муайян намедонад, ҳар андоза ҳам, ки онон фозилу солеҳ бошанд.

Чунон ки ӯро аз ҳар навъ султайи илмӣ, ки фарде гумон мекунад илми дин фақат ба ӯ хос аст ва ба ӯст маҳдуд ӯст, озод кардааст. Чунин аст, ки мебинем Қуръони қарим на танҳо илм ба дину фаҳми Қуръонро

ҳаққи тамоми мардум медонад, балки хондани Қуръони ва фаҳми он ва тадаббур дар маъони Қуръон ва иҷрои аҳкомашро аз вочиботи онҳо қарор додааст:

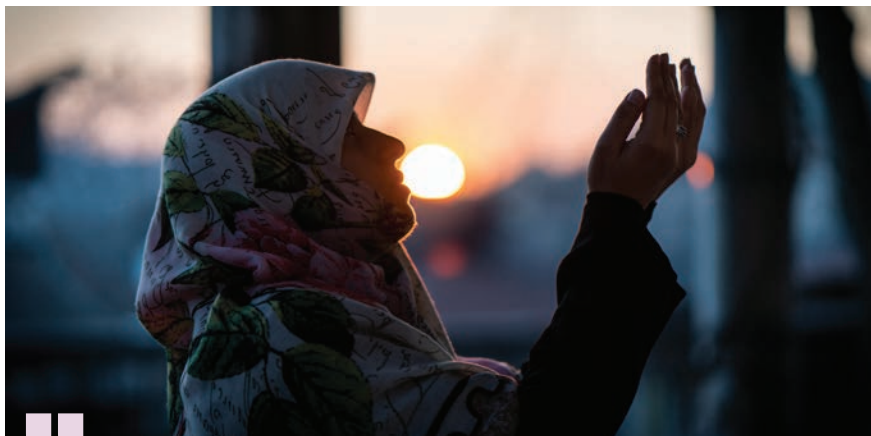
﴿كُتِبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُرَكَّبًا يُدَبَّرُ وَأَنْزَلْنَاهُ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾ [ص: 29].

«[Эй Муҳаммад (с), ин Қуръон] китобест пурбаракат, ки бар ту нозил кардем то [мардум] дар оташ бодикқат бияндешанд ва хирадмандон панд гиранд».

Бинобар ин, ибодату имон байни инсон ва Парвардигораш мебошад ва ҳеҷ кас дар ин миён нақш ва даҳолате надорад. Чаро ки Аллоҳи мутаол ба бандагонаш наздик аст ва дуои бандаро мешунавад ва дархостаашро иҷобат мекунад ва ибодот ва намозашро мебинад ва дар ивази он ба вай подош медиҳад; ҳеҷ башаре молики ҳаққи омӯзиш ва тавба нест. Бинобар ин то замоне, ки банда тавба кунад ва фақат Аллоҳи мутаолро ибодат намояд, Аллоҳ таоло тавбаашро мепазирад ва гуноҳашро мебахшад. Чун Аллоҳ ба ҳама наздик аст вақте ба ӯ рӯй оваранд ва номи ӯ таъолоро дар дуоҳояшон бихонанд, чунон ки дар Қуръони қарим мефармояд:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾ [البقرة: 186].

«Ва [Эй Паёмбар,] чун бандагонам дар бораи Ман аз ту бипурсанд [ба онон бигӯ ки] Ман наздикам [ва] дуои дуокунандаро _ ҳангоме, ки Маро бихонад _ иҷобат мекунам; пас [онон фақат] бояд даъвати Маро бипазиранд ва ба Ман имон биёваранд; бошад ки роҳ ёбанд».

“

Қуръони Карим баён мекунад, ки Аллоҳ таоло ба ҳамаи махлуқот наздик аст, ҳар гоҳ ба ӯ рӯй оваранд ва аз ӯ таоло дархост кунанд.

Оё одоби махсусе барои вуруду дохилшавӣ ба дини Ислом вучуд дорад ?

Корҳои печидае чиҳати пазириши дини Ислом барои касе, ки ба он қонеъ шудааст, вучуд надорад ва лозим нест ин кор дар маҳалли махсусе ё дар ҳузури фарди муайяне сурат гирад, балки барои ӯ ҳамин басанда аст, ки бо доштани огоҳӣ ва иттилоъ аз маънои калимаи Шаҳодатайн , яқин доштан ба он дар ҳоле, ки таслими мафҳуми он аст, Шаҳодатайнро бар забон оварад; ва Шаҳодатайн иборат аст аз:

«أشهد أن لا إله إلا الله»

«أشهد أن لا إله إلا الله»

Яъне гувоҳӣ медиҳам ва бар ин боварам, ки ҳеҷ маъбуде бар ҳаққе ҷуз Аллоҳ нест, пас танҳо ӯро ибодат мекунам, ки яқин аст ва шарике надорад.

«وأشهد أن محمداً رسول الله»

Яъне гувоҳӣ медиҳам, ки Муҳаммад (с) фиристодаи Аллоҳ ба сӯи тамоми мардум аст, аз дастуроташ фармон мебарам ва аз чизҳое, ки наҳӣ фармудааст дурӣ мекунам ва Аллоҳро бар асоси Шариат ва Суннати ӯ ибодат менамоям.

A vintage street lamp with a black metal frame and a glowing yellow light hangs from a stone wall. The background is a dark, textured stone wall with a window visible on the right. The entire image has a blue tint.

**Дар ҳақиқат
Расулон чӣ
касоне ҳастанд?**

Аллоҳ

Аллоҳ таоло мардумро барои иботади худ офарид ва Паёмбаронро ба сӯяшон фиристод то шариати илоҳиро ба онон омӯзиш диҳанд ва ононро бо дин ва оини илоҳӣ панду андарз диҳанд ва барои ислоҳи дин ва дунёи мардум талош кунанд ва намунаи неке барои қавмашон бошанд ва бо инҳироф мубориза кунанд ва мардумро ба роҳи саҳеҳу дуруст фаро хонанд то мардум баҳонае барои имон наёвардан ба Аллоҳ надошта бошанд.. Аммо ҳақиқати ин Расулон ва фиристодагон чист?

Башар будани Паёмбарон

Қуръони Карим дар оятҳои бисёре таъкид мекунад, ки ҳамаи паёмбарон башар буданд ва Аллоҳ таоло ононро барои ваҳй ва рисолат баргузид. Ҳарчанд аз лиҳози башар будан бо мо яксон ҳастанд, аммо аз назари поқӣ ва истиқомату пайдорӣ дар

мартабаи болое қарор доранд, чунон ки Аллоҳи мутаол ононро интиҳоб намуд, то рисолату динашро ба мардум бирасонанд, ва мо дар Қуръони Карим меҳонем:

﴿فَلْإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ﴾ [الكهف:110].

«Эй Паёмбар бигӯ: Ман фақат башаре одӣ ҳамчун шумо ҳастам. Ба ман ваҳй мешавад».[Каҳф:110]

Бинобар ин, тамоми Паёмбарон башар ҳастанд ва ҳамонанди дигар инсонҳо зода шудаанд ва вафот мекунанд ва бемор мешаванд ва аз лиҳози ҷисмӣ ва ниёзҳои монанди дигар инсонҳо ҳастанд.

Ҳеҷ яке аз вижагиҳо ва сифоти улуҳиятро надоранд чун улуҳият махсуси Аллоҳи ягона аст, аммо инсонҳое ҳастанд, ки ба онон ваҳй мешавад, яъне фармон илоҳӣ аз тариқи малоика ё шеваҳои дигаре ба онон мерасад.

Умнатҳои пешин аз вучуди ваҳй тааҷҷуб карданд ва Аллоҳ таоло тааҷҷуби ононро инкор кард ва баён фармуд, ки ин қорашон ҳеҷ тавҷеҳу далеле надорад, зеро ваҳй роҳи расидани ҳидояти Аллоҳ ва омӯзаҳои динаш ба махлуқот мебошад:

﴿أَكَاَنَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسَجْرٌ مُّبِينٌ﴾ [يونس:2].

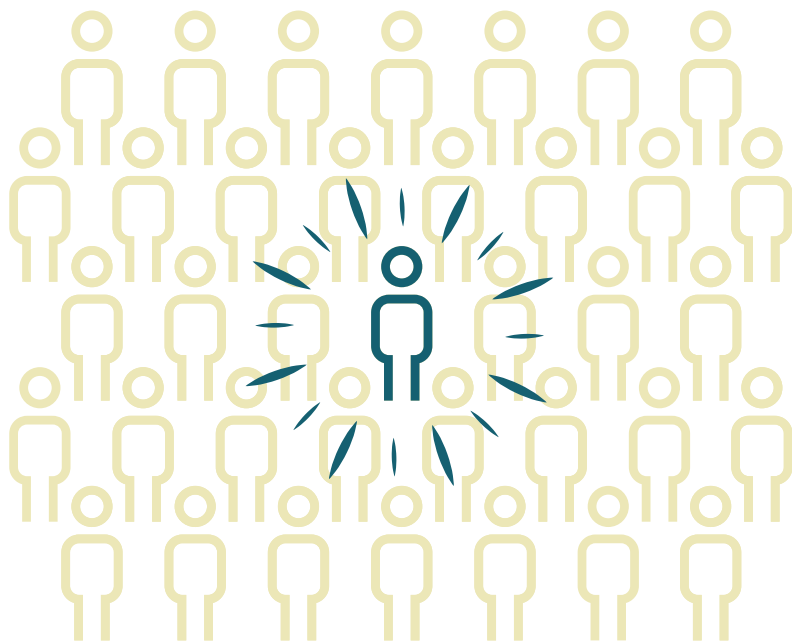
«Оё барои мардум боиси шигифтист, ки ба марде аз ҳудашон ваҳй кардаем, ки: «Ба мардум дар бораи азоби охират ҳушдор бидеҳ ва ба касоне, ки имон овардаанд, башорату муҷда бидеҳ, ки барои онон назди Парвардигорашон подоши накуст»? Кофирон гуфтанд: «Ин (мард), ҳатман, қодугаре ошкор аст».

Қуръони карим баён мекунад, ки ҳамаи паёмбарон башар буданд ва Аллоҳи мутаол онҳоро барои ваҳй ва рисолат баргузид.

Қуръони маҷид номи Исо (а)- ро ба бузургӣ ёд мекунад ва 25 маротиба вайро аз он тухматҳои ботилу беасос мубаррову пок медонад ва низ номи Мӯсо (а) -ро 136 бор баён намудааст, дар ҳоле ,ки номи Муҳаммад (с),ки Қуръон бар ӯ нозил шудаастро фақат 5 маротиба овардааст.

Инсони огоҳ ба Қуръон медонад, ки теъдод аз сураҳои Қуръон ба номи Паёмбарон ҳастанд ; Паёмбароне чун Иброҳим ва Юсуф; ва ҳатто Аллоҳи мутаол як сураро ба номи Маряма покдоман модари Исо (а) номидааст.

«Ва (ёд кун) аз ҳангоме ки (рӯзи қиёмат) Аллоҳ таоло мефармояд: «Эй Исо – писари Марям, оё ту ба мардум гуфти, ки: «Ману модарамро (ҳамчун ду маъбуд ба ҷойи Аллоҳ таоло баргузинед»? (Исо) мегӯяд: (Бор Илоҳо) Ту муназзаҳӣ, шоиста нест, ки ман дар (бораи хештан) чизе, ки ҳаққам нест бигӯям. Агар чунин (суханеро) гуфта бошам, бе гумон, Ту медонӣ. Ту он чиро, ки дар нафси ман аст, медонӣ ва (-ле) ман он чиро, ки дар Зоти (поки) Туст намедонам. Бе тардид, Ту худ доноӣ розҳои ниҳонӣ. Ҷуз он чи маро ба он фармон додӣ, чизе ба онон нагуфтам. (Гуфтам, ки) «Аллоҳро бипарастед, ки Парвардигори ману шумост». Ва то замоне, ки миёнашон ба сар мебардам, бар (суханони) онон гувоҳ будам ва чун маро (ба сӯйи Хеш) баргирифтӣ, Ту худ мувофиқашон будӣ ва Ту бар ҳар чизе гувоҳӣ». [Моида:116-117]

Дидгоҳи Ислом дар бораи Паёмбарон

Баъзе аз мардум гумон мекунанд, ки Қуръон чизе ҷуз дostonҳо ва ахбори марбут ба Паёмбар (с) нест; то ҷое, ки вақте медонанд Қуръони маҷид аз Исо (а) ба бузургӣ ёд мекунад ва 25 маротиба бо зикри номаш вайро аз иттиҳомоти ботил мубаррову пок медонад ва аз Мӯсо (а) 136 бор бо зикри номаш ёд мекунад, тааҷҷуб мекунанд, дар ҳоле, ки номи Муҳаммад (с)-ро, ки Қуръон бар ӯ нозил шудааст, фақат 5 маротиба зикр мекунад.

Ва дар ҳоле, ки имрӯз пайравони аксари динҳо Паёмбарони дигар оинҳоро қабул надоранд ва душмани Паёмбарони яқдигаранд, ҳар кас Қуръонро тиловат кунад мебинад дар оёти бисёре таъкид шудааст, ки инсон мусулмон намешавад, то ба ҳамаи паёмбарон имон оварад ва агар танҳо ба яке аз онон кофир шавад ё дар сихату дурустии рисолаташ тардиду шак кунад ё ўро ба ботил муттаҳам кунад, қатъан, аз доираи Ислом хориҷ мешавад. Бинобар ин, Қуръон таъкид мекунад, ки Расулulloҳ (с) ва мӯъминон ба ӯ ба ончӣ аз ҷониби Аллоҳ омадааст, имон доранд; Бар ҳамин асос онон ба Аллоҳ, малоикаҳо, ва паёмбарон имон доранд ва дар имон ба онон тафовуте миёни ҳеҷ як қoил намешаванд:

﴿عَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكِهِ وَكِتَابِهِ لَا تَفَرُّقَ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [البقرة: 285].

«Расул [-и Аллоҳ] ба ончӣ аз [сӯйи] Парвардигораш бар ӯ нозил шуда, имон овардааст ва мӯъминон [низ] ҳамагӣ ба Аллоҳ таоло ва фариштагону китобҳо ва паёмбаронаш имон овардаанд; [ва суҳанашон ин аст, ки]: «Миёни ҳеҷ як аз паёмбаронаш [дар имон ба эшон] тафовуте намегузорем» ва гуфтанд: «Шунидем ва итоат кардем. Парвардигоро, омурзиши Туро [хоҳонем] ва бозгашти [тамоми умур] ба сӯйи Туст»»

Дидгоҳи Ислом дар бораи Исо (а)

ҳазрати

Ҳазрати Исо (а) яке аз муҳимтарин чеҳраҳо дар тӯли таърих ва яке аз бузургтарин касоне ба шумор меравад, ки армуғони хайру хубӣ барои башариятро ҳамроҳ доштааст. Аммо, дидгоҳи мардум дар мавриди ӯ гуногун будааст, чунон ки баъзе ӯро илоҳу маъбуд ё писари Худо донистаанд ва баъзе бо ӯ душманӣ карда ва эрод ва иттиҳомоти ботилро мутаваҷҷеҳи ӯ кардаанд. Аммо дидгоҳи Ислом дар мавриди Исо (а) чист ?

1 хазрати Исо (а) яке аз бартарин паёмбарон аст

Қуръони карим таъкид мекунад, ки Исо (а) яке аз бузургтарини баландмартабатарини паёмбарон аст ва модараш Маряи содику фармонбардор ва ибодатгузори Парвардигораш ва афифу покдоман буд, ки Исо (а) бидуни падар ва ба қудрати Аллоҳ Таоло дар раҳими (бачадон) вай ҷой гирифт ва Аллоҳ ӯро бо мӯъҷизаи ҷовиду мондагор ҳамчун Одам, ки ӯро бидуни падару модар офарид, халқ намуд, чунон ки дар Қуръони Карим мефармояд: ҳамоно, Исо мӯъҷизаи ҷовид аст ва чунон ки Аллоҳ Одамро бидуни падару модар офарид Исоро бидуни падар ва бо қудрати худ халқ намуд: ҳамон қудрате, ки бар мабноси он, чун ба чизе мегӯяд : Бош, фавран паиди меояд:

﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ [آل عمران: 59].

«Дар ҳақиқат, масали Исо назди Аллоҳ таоло ҳамчун масали [офариниши] Одам аст, [ки] ӯро аз хок офариду сипас ба ӯ фармуд: «Бош»; пас, [фавран] мавҷуд шуд»

2 Мусулмон ба ба мӯъчизаҳои Ҳазрати Исо (а) имон дорад

Мусулмон ба мӯъчизаҳое, ки Аллоҳи Мутаол ба дастони Исо (а) ҷорӣ сохт, имон дорад мӯъчизоте, чун дармони фарди песу нобино ва зинда кардани мурдагон ва хабар додан аз онҷи мардум меҳӯранд ва дар хонаҳояшон захира мекунад; ҳамаи ин маворид ба изну хостаи Аллоҳи мутаол сурат мегирифт ва Аллоҳ ин мӯъчизотро далеле сареху равшан ба садоқати нубувват ва рисолати ӯ қарор дод.

3 Китоби муқаддаси Инчил бар ӯ нозил шуд

Қуръон таъкид мекунад, ки Аллоҳи мутаол яке аз муҳимтарин китобхояш Инчилро ҷиҳати ҳидояти мардум ва ба унвони нуру раҳмате аз ҷониби хеш бар Исо (а) нозил кардааст ва баён дошта, ки Инчил дар тӯли таърих дар маърази таҳрифу таъвил қарор гирифтааст

4 Ҳазрати Исо (а) башар аст ва на Худо

Дини Ислом таъкид дорад, ки Исо (а) башаре аз фарзандони Одам аст, ки Аллоҳи Мутаол ӯро гиромӣ дошта, ӯро ба сӯйи бани Исроил фиристод ва мӯъчизотеро тавассути ӯ ошкор намуд ва ҳеҷ яке аз вижагиҳои рубубият ва улуҳиятро доро нест, чунон ки Аллоҳи мутаол дар Қуръон мефармояд: Исо фақат бандаи солеҳ аст, ки ӯро неъматӣ нубувват бахшидем ва мӯъчизоте ба вай додем, то нишонае барои қавмаш ва роҳнамои онон ба сӯйи хайр бошад:

﴿إِنَّهُ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ﴾ [الزخرف: 59].

«Исо фақат бандаест, ки бар ӯ неъмат [-и рисолат] арзонӣ доштем ва ӯро намунае [аз қудрати илоҳӣ] барои Бани Исроил қарор додем».

5 Ҳазрати Исо (а) ба салиб кашида нашуд, балки ба осмон бурда шуд

Аз дидгоҳи Ислом Исо (а) кушта шуд ва на ба дор овехта шуд балки Аллоҳ Мутаол ӯро ба осмон бурд. Замоне, ки душманонаш тасмим ба қатли ӯ гирифтанд Аллоҳ фардери шабеҳи вай кард ва душманонаш он фардро куштанд ва ба салиб кашиданд ба гумони инки Исо (а) аст дар ҳоле ки вай зинда ба осмон бурда шуд чунонки Қуръон Карим баён мекунад:

﴿وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّمَّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتَّبَاعُ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ١٥٧ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ١٥٨﴾ [النساء: 157-158].

«Ва [ононро лаънат кардаем ба хотири ин] суҳанашон, ки: «Мо Масеҳ – Исо писари Марям – паёмбари Аллоҳро куштем», дар ҳоле ки на ӯро куштанд ва на ба дор овехтанд, вале [амр] бар онон муштабаҳ шуд [ва мардеро, ки шабеҳи Исо буд, ба дор кашиданд] ва касоне, ки дар бораи ӯ ихтилоф карданд, ҳатман, дар борааш дучори тардиданд ва ҳеҷ илме бад-он надоранд, магар он ки аз гумон пайравӣ мекунад ва яқинан, ӯро накуштанд. Балки Аллоҳ таоло ӯро ба сӯйи Хеш боло бурд. Ва Аллоҳ таоло шикастнопазири ҳаким аст».

Шаҷараномаи Паёмбарон

Паёмбарон илоҳӣ бисёранд дар инҷо ба бархе аз машҳуртарини онон мепардозем:

Исҳоқ: писари Иброҳим (а) пас аз инки малоика ба падараш муждаи таваллуд ёро доданд ба дунё омад.

Яъқуб: писари Исҳоқ (а) ки Исроил ҳам номида мешавад ва бани Исроил мансуб ба ӯ ҳастанд

Одам:

Падари тамоми инсонҳо, ки Аллоҳи мутаол ёро аз хок офарид ва ба малоикаҳо фармон дод барои ӯ сачда кунанд ва аз бихишт ба замин оварда шуд.

Нӯҳ:

Қавмашро даъват кард, аммо онҳо куфр варзиданд ва ба ин тартиб, бар асари тӯфон азоб шуданд ва Ҳазрати Нӯҳ (а) ва касоне аз қавмаш, ки имон оварда буданд савор бар кишти шуданд ва наҷот ёфтанд.

Иброҳим:

Абуланбиё (падари паёмбарон) ва яке аз бартарин Паёмбарон ва бузургтарини онҳо, ки мардумро бу сӯйи тавҳид фаро хонд; вай нахустин касе аст, ки Каъба - қиблаи муслмононро бино кард.

Исмоил:

писари Иброҳим (а), ки ба падараш дар сохти Каъба кӯмак кард.

Исҳоқ:

писари Иброҳим (а)- пас аз ин ки малоикаҳо ба падараш муждаи таваллуди ёро доданд ба дунё омад.

Яъқуб:

писари Исҳоқ (а) аст, ки Исроил ҳам номида мешавад ва Бани Исроил мансуб ба ӯ ҳастанд.

Юсуф:

писари Яъқуб (а) дар маърази озмоишу имтиҳон ва мусибатҳои бисёре қарор гирифт ,аммо дар ниҳоят, ҳокими Миср шуд.

Мӯсо:

яке аз бартарину бузургтарин Паёмбарон аст, ки Аллоҳи мутаол ўро ба сӯи Бани Исроил фиристод ва Тавротро бар ў нозил кард ва бо мӯъҷизоте таъйидаш намуд, аммо Фиръавни Миср ўро такзиб кард ва дар натиҷа, Аллоҳ ўро дар дарё фарқ намуд ва Мӯсо (а) ва ҳамроҳонашро начот дод.

Довуд:

Паёмбаре, ки Аллоҳ Таоло ўро подшоҳи қавмаш гардонид.

Сулаймон (а) :

писари Довуд (а) Паёмбаре, ки Аллоҳи мутаол подшоҳи ва ҳукумати бузурге ба вай бахшид ва бисёре аз махлуқотро мусаххару фармонбардори ў намуд.

Закариё:

яке аз Паёмбарони илоҳӣ дар Бани Исроил ва сарпарсти Марям модарӣ Исо (а) ва масъули тарбияву омӯзиши ў буд. Бо вуҷуди ин ки кӯҳансол ва занаш нозе буд, Аллоҳ таоло ба вай писаре ба номи Яҳё бахшид.

Исо:

яке аз бартарину бузургтарин Паёмбароне, ки Аллоҳи мутаол ўро аз модар ва бидуни падар офарид ва ўро ба сӯи Бани Исроил фиристод ва Инҷилро бар ў нозил кард ва бо мӯъҷизоти гуногуну фаровоне таъйидаш намуд.

Муҳаммад (с):

Хотами Паёмбарон ки Аллоҳи мутаол ўро ба сӯи ҳамаи мардум фиристод, дар ҳоле, ки тасдиққунандаи Паёмбарони пешин буд ва Аллоҳи мутаол Қуръонро бар он Ҳазрат (с) нозил кард; Қуръоне, ки ҳеҷ ботиле на аз пеши рӯи он ва на аз пушти сараш, яъне аз ҳеҷ ҷиҳат ва аз ҳеҷ назаре ба он роҳ надорад.

The image features a highly detailed, symmetrical golden medallion set against a dark brown, diamond-patterned wooden background. The medallion contains intricate Islamic calligraphy in a stylized, flowing script. A central circular element also contains calligraphy. The entire composition is bisected by a vertical line. In the bottom left corner, there is a dark rectangular box containing white text.

**Паёмбари
Ислом кист?**

Муҳаммад

уҳаммад (с) номи Паёмбари Ислом аст. Имрӯза интишору паҳншавии ин ном бештар аз дигар номҳо дар ҷаҳон аст. Муҳаммад, яъне касе, ки мардум ӯро ба хоҳири ахлоқу қорҳояш, таҳсину тавсиф мекунанд.

Пас Муҳаммад кист?

Номи Паёмбари Ислом

Муҳаммад ибни Абдуллоҳ ибни Абдулмутталиб ибни Ҳошими Қурайшӣ
Мутаваллиди соли 570 мелодӣ, ки дар соли 632 аз дунё рафт ва тамоми
мусулмонон мӯътақиданд, ки ӯ:

Фиристодаи илоҳӣ ба сӯи ҷамаи мардум аст:

Аллоҳ Таоло Муҳаммад (с)-ро ба сӯи ҷамаи мардум бо ранг ва нажодҳои
мухталиф фиристодааст ва итоат аз Он Ҳазрат (с)-ро бар ҷамаи инсонҳо
воҷиб намудааст. Қуръони карим дар ин бора мефармояд:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا﴾ [الأعراف: 158].

«Бигӯ: Эй мардум! ман фиристодаи Аллоҳ ба сӯи ҷамаи шумо
ҳастам».

Қуръон бар Муҳаммад (с) нозил шуд

Аллоҳи Мутаол охирин ва бузургтарини китобхояш - Қуръонро бар
Муҳаммад (с) нозил кард; Қуръоне ки ҳеҷ ботиле на аз пеши рӯи он ва на
аз пушти сараш, яъне аз ҳеҷ ҷиҳат ва аз ҳеҷ назаре ба он роҳ надорад.

Хотами Паёмбарон ва Расулон

Аллоҳи Мутаол Муҳаммад (с)-ро ба унвони хотами Паёмбарон фиристонд,
бинобар ин, пас аз Он Ҳазрат (с) Паёмбари дигаре намеояд чунон ки
Қуръони карим мефармояд:

﴿وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ﴾ [الأحزاب: 40].

«Балки Расулulloҳ ва хотами Паёмбарон аст».

Муаррифиномаи мухтасаре аз зиндагии Муҳаммад (с) Паёмбари Ислом

1-Таваллудшавии Он Ҳазрат (с)

Он Ҳазрат (с) дар Макка, воқеъ дар ғарби нимҷазираи Араб ва дар соли 570 мелодӣ ятим ба дунё омад ва падараш қаблан вафот карда буд; модарашро дар кӯдакӣ аз даст дод ва дар зери ғимояи бобояш Абдулмутталиб парвариш ёфт; Пас аз Абдулмутталиб амаки Паёмбар (с) Абутолиб сарпарстии Он Ҳазрат (с) -ро ба ӯҳда гирифт то ин ки бузург шуд.

2- Зиндагӣ ва тарбияи Паёмбар (с)

Пеш аз ин ки ба паёмбарӣ мабъус шавад, ба муддати 40 сол (570 -609) дар миёни қabilaи худ зиндагӣ кард, дар ҳоле, ки зарбулмасали ахлоқ неку пайдорӣ ва қудрат шинохту ташхис буд ,то ҷое, ки лақаби машҳури Паёмбар (с) дар миёни онон содиқи амин буд. Расулulloҳ (с) дар ибтидо машғули чаронидани гӯсфандон буд ва сипас ба кори тичорат рӯй овард.

Паёмбар (с) пеш аз Ислом, бар дини Ҳанифи Иброҳимӣ Аллоҳи мутаолро ибодат мекард ва бутҳоро ибодат намекард ва аз аъмоли бутпарастона ва ширкомез фосила дошт, дар ҳоле, ки уммӣ ва дарснахонда буд ва чизе наменавишт.

3 - Беъсати Он Ҳазрат (с)

Пас аз ин ки 40 сола шуд ва дар ҳоле, ки дар ғори Ҳиро - дар кӯҳи Нур яке аз кӯҳҳои наздики Макка машғули тадаббур ва ибодати Аллоҳ буд аз ҷониби Аллоҳ ваҳй бар Он Ҳазрат (с) фуруд омад ва ба ин тартиб, нузули Қуръон бар Паёмбар (с) оғоз шуд. Нахустин ояти нозилшуда аз Қуръон ин буд ки: Бо истифъонату кӯмак аз номи Парвардигоре, ки туро офарид бихон:

﴿اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ﴾ [العلق: 1].

«[Эй Паёмбар!] Бихон ба номи Парвардигорат,
ки [ҳастиро] офарид.»

То ба ин тартиб эълон кунад, ки ин беъсат аз ҳамон ибтидо давраи нава аз илму хондан ва нуру хидоят барои мардум хоҳад буд ,сипас нузули оёти Қуръон бар Он Ҳазрат (с) дар муддати 23 сол идома ёфт.

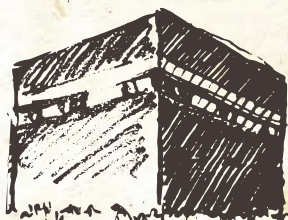

4- Ибтидои даъвати Паёмбар (с)

Расулulloҳ (с) даъваташ ба сӯи дини Аллоҳро махфиёна оғоз кард ва се сол ба ҳамин равиш боқӣ монд, сипас даъваташро ошкор сохт ва даҳ сол дар Макка ба таври ошкор таблиғ намуд, дар ҳоле, ки бештари пайравони Он Ҳазрат (с) ҳамчун пайравони тамоми Паёмбарон афроди заиф ва фақир буданд; Расулulloҳ (с) ва мӯъминон дар Макка бо саҳтарин озору ситамҳо аз сӯи Қурайш, қабилаи Паёмбар мувоҷеҳ шуданд. Бинобар ин, Паёмбар (с) Исломо бар қабилаҳое, ки барои Ҳаҷ ба Макка меомаданд таблиғ менамуд, ки дар натиҷа сокинони Мадина онро пазируфтанд ва кам-кам ҳиҷрати мусулмонон ба сӯи Мадина оғоз шуд.

5- Ҳиҷрати Паёмбар (с)

Паёмбар (с) дар соли 622 мелодӣ ва дар ҳоле, ки 53 сола буд, ба Мадинаи Мунаввара ҳиҷрат кард, ки дар он замон Ясриб номида мешуд; Пас аз инки бузургони Қурайш бо даъвати Паёмбар (с) ба муҳолифат бархостанд ва дар пай қатли Он Ҳазрат (с) баромаданд ва алайҳи Расулulloҳ (с) тавтеа карданд. Ва ба ин тартиб, Расулulloҳ (с) даҳ сол дар Мадина зиндагӣ кард ва мардумро ба Илом фаро хонд ва ба адои Намоз ва пардохти Закоат ва ахлоқи нек ва дигар аҳкоми Илом амр намуд.

6 - Интишори Ислом тавассути Паёмбар (с)

Расулуллоҳ (с) пас аз ҳичрат ба Мадина мобайни солҳои 622-632, ҳастаи тамаддуни исломиро таъсис намуд ва нишонаву намодҳои ҷомеаи исломиро поярезӣ ва эҷод намуд; Дар ин самт таассуби қабилаиро аз байн бурда, илмро мунташир сохт ва асосу пояҳои адолат ва ташкили бародариву ҳамкорӣ ва назму тартибро поярезӣ намуд. Дар ин ин миён, баъзе аз қабилаҳо, ки қасди нобудии Исломо доштанд боиси ҷангҳо ва ҳаводиси зиёде шуданд, ки Аллоҳи мутаол дин ва Расулашро ёрӣ дода, пирӯз намуд; Ва ба дунболи он мардум пай дар пай вориди Ислом шуданд ва сокинони Макка ва бештари шаҳрҳо ва қавмҳои нимҷазираи Араб бо ихтиёри худ ва ризояти комил аз ин дини бузург, мусулмон шуданд

7- Вафоти Расулуллоҳ (с)

Дар моҳи сафари соли 11 ҳиҷрӣ ва пас аз ин ки Паёмбар (с) рисолатро ба таври комил ва саҳеҳ ба мардум расонд ва Аллоҳ таоло бо комил намудани дин фазл ва эҳсони хешро бар мардум тамои қард, Расулуллоҳ (с) дучори таб шуд ва ба шиддат бемор гашт ва билохира дар рӯзи душанбе, моҳи рабеулаввали 11 ҳиҷрӣ мутобиқ бо 6/8/632 мелодӣ дар ҳоле, ки шасту чанд сола буд, аз дунё рафт ва дар хонаи ҳамсараш модари мӯъминон, Оишаи Сиддиқа (р) дар қабри Масҷиди Набавӣ дафн шуд.

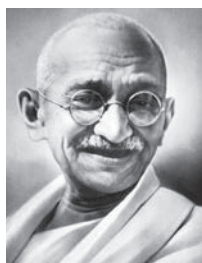

**Мухаммад (с)
аз дидгоҳи
пажӯҳишгарони
боинсоф**

Шахси

Шахси боинсоф – бо ҳар фарҳанге – замоне, ки достони Паёмбари Худо (с) – ро мутолиа ва баррасӣ намояд, наметавонад вокунише ҷуз тааҷҷуб ва таҳсини ҳатто ҷузъиёти ин сирати мондагор дошта бошад, чунон ки донишмандон, файласуфон ва адибони Шарқӣ ва Ғарбӣ гувоҳу шоҳиди ин масъала будаанд ва дар навиштаҳо ва мақолаҳояшон ба ин масъала эътироф мекунанд, ки ба бозгӯии бархе аз онҳо мепардозем;

Маҳатма Гандӣ мегӯяд: «Мехоҳам аз сифатҳои марде бигӯям, ки бидуни ҳеҷ ихтилофе дили миллионҳо инсонро ба даст овардааст....Ман комилан қаноатманд шудам, ки Ислом бо василаи шамшер ба ин ҷойгоҳ нарасидааст, балки ин ҷойгоҳу манзилат бо тариқи содагиву бетакаллуфӣ ва диққату садоқати Муҳаммад дар ваъдаояш ва вафодориву фидокории ӯ нисбат ба дӯстону пайравонаш ва шуҷоату итминони комил ба Парвардигор ва Рисолаташ ба даст омадааст. Ин вижагиҳояш роҳро барои ӯ ҳамвор сохта, мушкилотро осон ва ҳал намуд. Пас аз мутолиаи қисми дуҷуми сирати ӯ, бисёр таассуф хӯрдм, ки чаро ҷузъиёти бештареро дар бораи зиндагӣ ва сирати муҳиму бузурги ӯ надонистам».

Иқтибос аз: Collected works, ҷилди 25, саҳ 127.

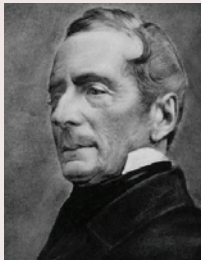

«Мехоҳам аз сифатҳои марде бигӯям, ки бидуни ҳеҷ ихтилофе дили миллионҳо инсонро ба даст овардааст....Ман комилан қаноатманд шудам, ки Ислом бо василаи шамшер ба ин ҷойгоҳ нарасидааст». Гандӣ

Дар китоби машҳури «Сад инсонӣ бузурги таърих», **Майкл Ҳарт** Муҳаммад (с) – ро дар рутбаи аввал қарор медиҳад ва далели интиҳоби эшонро чунин тавзеҳ медиҳад: «Интиҳоби Муҳаммад (с) ба унвони муҳимтарин ва бузургтарин марди таърих, боиси таъҷҷуби хонандагон мешавад, аммо дар ҳақиқат, ягона марди таърих аст, ки аз лиҳози динӣ ва дунявӣ комилан муваффақ буд».

Иқтибос аз китоби : The 100: A Ranking of the Most Influential Persons in History, саҳ 3.

Шоири машҳури фаронсавӣ **Алфонс де Ламартин** дар китоби «Таърихи Туркия» мегӯяд: «Доштани ҳадафи воло ва камбуди имконот ва боздихиву хуручи густарда, се вижагии нубуғу камоли мардони бузург ба шумор меравад; Дар ин замина чӣ касе ҷуръат мекунад Муҳаммадро бо фарди бузург дигаре аз бузургони таърих муқоиса кунад?!»

Иқтибос аз китоби : «Histoire de la Turquie», ҷилди 1, саҳ 111

Файласуфи ҳиндӣ **Рамакришна** мегӯяд : «Шароит тағйир кард, аммо Муҳаммад дар пирӯзӣ ва шикаст, дар қудрат ва саҳтиҳо, дар сарват ва тангдастӣ тағйир накард; Дар ҳар шароите ҳамон марди ҳамешагӣ ва бо ҳамон сифатҳои пешинааш буд, чунон ки иродаи Аллоҳ таоло дар мавриди ҳамаи паёмбарон ҳамин аст, ки ҳаргиз қобили тағйир нестанд.

Иқтибос аз китоби : «Muhammad The Prophet of Islam», саҳ 24

Гёте бузургтарин шоири олмонӣ дар номае, ки ба маъшуқааш менависад, роҷеъ ба муҳаббату алоқаи худ ба Ислом ва Муҳаммад (с) чунин мегӯяд:» Бо вучуди ин ки ба синни ҳафтод солагӣ расидаам, ҳанӯз ҳам алоқаи ман ба Ислом кам нашудааст, балки ин алоқа бештар шуда ва ба шиддат бар ман таъсир гузоштааст».

Иқтибос аз : Goethe und die arabische Welt

Профессор **Стобарт** мегӯяд: «Бешубҳа, дар тамоми таърихи башарият ягон нафареро пайдо кардан мумкин нест, ки шахсияте наздик ба (шахсияти) Муҳаммад (с) дошта бошад...Бо вучуди ин ки имконоти хеле камеро дар ихтиёр дошт, аммоиқдомҳои бисёр нодир муҳим анҷом дод; Агар таърихро аз ин лиҳоз баррасӣ кунем, ҳеҷ номе ҷузномипаёмбаре арабиро чунин дурахшон ва равшан намебинем».

Иқтибос аз китоб: Islam and Its Founder, саҳ. 227-228

Саймон Оклей дар китоби «Таърихи Империяи Муслмонӣ» чунин меоварад: «Интишори даъвати Ислом сабаби тааҷҷуб ва шигифтӣ нест, балки давомнокии ва суботи он дар тӯли таърих тааҷҷубовар аст, ба андозае, ки тасвир ва таъсири ҷаззобе, ки Муҳаммад онро дар Макка ва Мадина ба вуҷуд овард, ҳанӯз ҳам ба ҳамоно андоза барои ҳиндуҳо, африқоиҳо ва туркҳое, ки нав аз Қуръон огоҳӣ пайдо кардаанд, ҷаззобу таъсиргузор аст».

Иқтибос аз китоби : «History of the Saracen Empire» саҳ 45

«Тасвиру таъсири ҷаззобе, ки Муҳаммад (с) онро дар Макка ва Мадина ба вуҷуд овард, ҳанӯз ҳам ба ҳамоно андоза барои ҳиндуҳо, африқоиҳо ва туркҳое, ки нав аз Қуръон огоҳӣ пайдо кардаанд, ҷаззобу таъсиргузор аст». Саймон Оклей

Вил Дурант дар донишномаи машҳури худ «Таърихи Тамаддун» чунин мегӯяд :

«Агар бихоҳем бузургеро аз рӯи таъсири фаровону назарраси шахси бузург ба мардум таъриф кунем, мегӯем : Бешак, Муҳаммад яке аз бузургтарини бузургони шахсиятҳои таърихӣ буд; Ӯ тасмим гирифт сатҳи маънавӣ ва ахлоқии миллатеро боло бибарад, ки гармои тоқатфарсо ва хушкии сахро онро дар ториқиҳои хушунат ва ваҳшигарӣ қарор дода буд. Вай дар баамалбарории ин ҳадаф чунон муваффақ шуд, ки ҳеҷ муслеху нақӯкори дигаре дар тӯли таърих ба чунон муваффақияте даст наёфтааст; кам шахсеро мешиносем, ки ба монанди ӯ дар ба даст овардани ҳар ончӣ орзу дошт, муваффақ шуда бошад... Сарзамини арабҳо дар оғози даъвати ислом, биёбони хушке буд, ки қабилаҳое аз бутпарастон дар он зиндагӣ мекарданд; Касоне, ки теъдодашон андак буд ва бо якдигар ихтилоф доштанд, аммо дар замони вафоти Муҳаммад уммате якпорча буданд, ки саркашии бархоста аз таассубу хурофот, нобуд шуда буд ва Ислом ба дине бартар аз яҳудияту масеҳият ва дигар динҳои қадимии он, мубаддал шуда буд; Дине осон, рӯшан, қудратманд ва биноии ахлоқие, ки дар асоси диловарӣ ва ғурури қавмӣ буд. Ва дар як насл тавонист дар сад набард пируз шавад ва дар як аср давлате ташкил диҳад ва то ба имрӯз қудрат ва бисёр муҳим дар нима аз ҷаҳон боқӣ бимонад».

Иқтибос аз китоби : The Story of Civilization: The age of faith, бахши чорум, саҳ 174

Яке аз сарсахттарин душманони Паёмбар (с) –пас аз мусулмон шуданаш – мочарои ачиберо барои мо баён мекунад ; Ин ки вақте номаи Паёмбар (с) дар соли 628 мелодӣ ба Ҳирақл Подшоҳи Рум расид ва Расули ислом дар он нома вайро ба Ислом даъват кард, Ҳирақл аз ин нома тааҷҷуб кард ва дастур дод, то яке аз афродеро аз сарзамини Араб, ки шинохт ва нисбате ба фиристанда дошта бошад, биёваранд. Иттифоқан Абусуфён (яке бузургони Қурайш ва аз душманони сарсахти Паёмбари Худо (с) дар он замон), ки бо мақсади тиҷорат ба Шом омада буд бо ҳамроҳонаш ба қасри Подшоҳ фаро хонда шуданд ; Ҳирақл бо тариқи тарҷумон, суолҳои бисёр зираконае аз вай пурсид, ки аз ҳуш ва ҳикмати ӯ дарак меод; То бидонад оё Расулуллоҳ (с) рост мегӯяд ё дурӯғгӯст. Вақте Ҳирақл посухи Абусуфёнро дар бораи суолҳоиаш шунид, ба ӯ чунин гуфт :

Ман аз насабаш пурсидам ва ту гуфти: Дар миёни шумо дорои насабе волост; Паёмбарон дар миёни қавми худ, аз насабҳои боло ва бузурге бархӯрдор будаанд. Дубора пурсидам оё пеш аз ӯ, касе аз шумо чунин даъво карда аст? Ту гуфти, ки не. Бинобар ин, агар пеш аз ӯ, фарде чунин даъво мекард, метавонистам бигӯям, ки аз ӯ тақлид кардааст.

Пурсидам: «Оё пеш аз он ки чунин даъво кунад, ӯро ба дурӯғгӯӣ муттаҳам мекардед?» Дубора ҷавоби шумо манфӣ буд. Аз ин рӯ, ман фаҳмидам, ки шахсе, ки ба мардум дурӯғ нагуфтааст, ҳаргиз бар Аллоҳ таоло дурӯғ намебандад».

Суол кардам: Пайравони ӯ аз ҷумлаи ашрофу бузургон ҳастанд ё заифон? Гуфти, ки натавонон бештар аз ӯ пайравӣ мекунанд. Пайравон ипаёмбарони пешин ҳам ҳамин гуна афрод буданд. Ман пурсидам, ки оё пайравонаш зиёд мешаванд ё кам мешаванд? Ту гуфти, ки онҳо рӯз ба рӯз зиёд мешаванд; Ва имон низ ин гуна аст то замоне, ки комил мешавад.

Ва пурсидам: Оё касе пас аз ворид шудан ба динаш, ба сабаби нафрат аз он, муртад шудааст? Ва бори дигар ҳам ҷавоби ту не буд. Имон низ ин гуна аст, ки чун ба дилҳо ворид шавад, дигар аз байн намеравад.

Пурсидам: Оё ӯ паймоншикан ва хоин аст? Ту гуфти не. Ва паёмбарон чунинанд, ки аҳдшиканӣ намекунанд.

Гуфтам шуморо ба чӣ амр мекунад? Гуфти, ки ба ибодати Худо ва ин ки мо чизеро шарикӣ ӯ қарор надихем амр мекунад ва шуморо аз бутпарастӣ наҳй ва манъ мекунад ва ба намозгузорӣ, ростгӯӣ, покдоманӣ ва ғайра фармон медиҳад.

Агар ончӣ гуфти рост бошад, ҷойеро, ки ман истодаам, ҳатман тасарруф мекунад. Ман медонистам, ки чунин паёмбаре пайдо мешавад, вале гумон намекардам, ки ӯ аз миёни шумо хоҳад буд. Ва агар метавонистам бо ӯ дидор кунам, ҳатман ҳама корҳои лозим барои инкорро тартиб меодам. (Бухорӣ: 7).

**Бахше аз вижагиҳо
ва сифатҳои
ахлоқи Паёмбари
гиромии Ислом**

Паёмбар (с) намунаи волои ахлоқу сифатҳои инсонӣ буд, чунон ки андешамандони боинсофи Шарқу Ғарб ва ҳатто душманони паёмбар ба ин гуфтаҳо шаҳодат додаанд ва Қуръони карим ахлоқи эшонро азиму бузург тавсиф мекунад...

В вақте, ки аз Оиша, ҳамсари Паёмбар (с) дар бораи ахлоқи ӯ (с) пурсиданд, таърифу тавсифи дурусттаре ба ғайр аз ин дар бораи ахлоқи Паёмбар (с) наёфт: «Ахлоқаш Қуръон буд». Ба ин маъно, ки Паёмбар (с) намунаи амалии таълимоти Қуръон ва нуктаҳои ахлоқӣ буд.

Дар идома, мухтасаре аз вижагиҳои ахлоқи Паёмбар (с) баён мешавад:

Фурутанӣ

Расули Худо (с) розӣ набуд, ки касе бо мақсади таъзим кардан барои ӯ аз ҷояш бихезад, балки асҳоб ва ёронашро аз анҷоми он қор-манъ мекард, то ҳадде, ки асҳобаш – бо вучуди муҳаббати зиёд ба Паёмбар (с) – вақте Расули Худо (с)-ро дар ҳоли омадан ба сӯи худ медиданд, аз ҷояшон баланд намешуданд, зеро пай бурда буданд, ки Расули Худо (с) ин гуна рафторро дӯст намедорад. (Аҳмад: 12345)

Адӣ ибни Ҳотам аз бузургону номдорони Араб буд, ки қабл аз ин ки мусулмон шавад бо мақсади шинохти ҳақиқати даъвати Паёмбар (с) назди эшон рафт. Вай мегӯяд «Назди Расули Худо (с) рафтам дар ҳоле, ки зане бо ду кӯдак онҷо буданд – ва дар идома наздик будан ва унс гирифтани онҳо бо Паёмбарро баён мекунад – [дидани] ин [моҷаро] буд, ки фаҳмидам ӯ (с) монанди подшоҳон Кисро ва Қайсар нест». (Аҳмад 19381)

Фурутанӣ яке аз вижагиҳои ахлоқи ҳамаи паёмбарон будааст.

Дар миёни ёронаш ҳамчун яке аз онҳо буд ва ба шакле наменишаст, ки мутфовиту фарқкунанда аз дигарон бошад; то ҳадде, ки вақте касе вориди маҷлиси Паёмбар (с)

мешуд, ки эшонро наменишохт, наметавонист байни ӯ ва саҳобагон фарқгузори кунад ва мепурсид: Муҳаммад (с) кадом як аз шумост? (Бухорӣ :63)

Яке аз ёрони Паёмбар (с) дар тавсифи эшон мегӯяд: Бо вучуди ин ки Расули Худо машғули қорҳои бисёре буд, аз бароварда кардани ниёзҳо ва расидагӣ ба манофеъу масолеҳи мардум – ҳар қадар хурду майда ҳам, ки мебуд– саркашӣ намекард; Аксар вақт яке аз хидматкории аҳли Мадина меомад ва барои бароварда кардани ниёзҳояш Расули Худо (с)-ро бо худ ба ҳар ҷое, ки мехост, мебард. (Бухорӣ : 6072)

Паёмбар (с) василаҳои шахсии худро таъмир мекард ,ба хонаводаи худ хидмат менамуд ва онҳоро дар анҷом додани қорҳои манзил ҳамроҳӣ менамуд.

Саҳобии бузургвор Умар ибни Хаттоб (р) ҳикоят мекунад, ки боре ба назди Расули Худо ҳозир шуд ва пайи Ҳасир (қолини бофташуда аз барги дарахтони хурмо)-ро дар паҳлӯи Паёмбар (с) дид ва ба ин хотир гирист. Расули Худо (с) пурсиданд : «مَا يُنْكِيكَ؟» «Чӣ чизе туро ба гиря андохтааст?». Ҳазрати Умар гуфт : Эй Расули Худо! Кисро ва Қайсар дар неъматҳои фаровону бешумор зиндагӣ мекунанд ва вазъияти Шумо чунин аст?! Паёмбар саллаллоҳу алайҳи ва саллам фармуданд : «Оё розӣ намешавӣ, ки дунё аз онҳо ва охират аз мо бошад?!» (Бухорӣ: 4913)

Паёмбар (с) василаҳои шахсияшро таъмир мекард, ба хонаводаи худ хидмат менамуд ва онҳоро дар корҳои хона кӯмак мекард. Замоне, ки аз ҳамсарашон Оиша (р) дар бораи аҳволи Паёмбар дар хона суол шуд, посух дод: «Ба хонаводаи хеш хидмат мекард». (Бухорӣ: 676) ва ҳамчунин меғӯяд : «Рафтори вай ҳамчун шумо мебошад ; пойафзоли худро медӯзад ва либосашро васла (порчаи матоъе, ки ба ҷои даридаи либос мечаспонанд) мезанад. (Аҳмад :24749)

Расули Худо (с) мефармояд :

«لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ»

«Касе, ки заррае такаббур (худбuzургбинӣ) дар дилаш бошад, воридаи биҳишт намешавад». (Муслим:91)

Раҳмату меҳрубонӣ

Паёмбари Худо (с) фармуданд :

«الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ ارْحَمُوا أَهْلَ الْأَرْضِ يَرْحَمَكُمُ مَن فِي السَّمَاءِ»

«Парвардигори Раҳмон ба шахсони меҳрубон раҳм мекунад; Бо касоне, ки дар Замин ҳастанд меҳрубон бошед, то Зоте, ки дар Осмон аст бар шумо раҳм кунад». (Абудовуд :4941)

Меҳрубони Паёмбари Худо (с) дар заминаҳои гуногуне намудор буд; аз ҷумла:

Меҳрубони ӯ (с) бо кӯдакон

- Бо ин ки намоз сутуни ислом аст ва сухан гуфтан бо таҳарруки зиёд дар намоз ҷоиз нест, як маротиба Расули Худо (с) дар ҳоле намоз меҳонд, ки набераи ӯ (с) Амома духтари Зайнабро дар оғӯш дошт; Ҳангоми сачда кардан ӯро бар замин мегузошт ва вақте бармехост вайро ба оғӯш мегирифт. (Бухорӣ :516)

- Вақте барои адои намоз иқдом мекард ва овози гиряи кӯдакero мешунид, дар адои намоз шитоб намуда, намозашро кӯтоҳ мекард, чунон ки мефармояд :

«إِنِّي لَأَقُومُ فِي الصَّلَاةِ أُرِيدُ أَنْ أَطْوَلَ فِيهَا، فَأَسْمَعُ بُكَاءَ الصَّبِيِّ، فَأَجْزُرُ فِي صَلَاتِي، كَرَاهِيَةً أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمِّهِ»

«Ҳамоно, ман ба [-рои адои] намоз меистам [бармехезам] ва меҳоҳам, ки онро тӯлонӣ кунам, аммо гиряи кӯдакero мешунавам, бинобар ин, намозамро кӯтоҳ мекунам, чун наменвисандам модараш ба сахтӣ афтад»(Бухорӣ :707)

Меҳрубонӣ бо занон

- Расули Худо (с) мардумро ба риояи ҳоли духтарон ва некӣ ба онҳо ташвиқ мекард ва мефармуд :

«مَنْ يَلِي مِنْ هَذِهِ الْبَنَاتِ شَيْئًا، فَأَحْسَنَ إِلَيْهِنَّ، كُنَّ لَهُ سِتْرًا مِنَ النَّارِ»

«Ҳар касеро, ки Худованд ба василаи чанд духтар мавриди имтиҳону озмоиш қарор диҳад [ва ӯ онҳоро дуруст тарбия кунад] барояш сипаре дар баробари оташи дӯзах хоҳанд шуд».(Бухорӣ :5995)

- Балки дар бораи ҳуқуқи ҳамсар ва таваҷҷӯҳ ба масъалаҳо ва риояи шароити вай бисёр супориш намуда, ба мусулмонон фармон медиҳад яқдигарро дар ин маврид супориш ва насиҳат кунанд, чунон ки мефармояд :

«اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا»

«Васияти ман дар бораи хушрафторӣ бо занонро бипазиред». (Бухорӣ: 5186)

- Паёмбар (с) беҳтарин мисолу намуна дар меҳрубонӣ бо хонавода буд; То ҷое,ки канори шутураш менишаст ва зонуяшро чун зинапоя мекард, то ҳамсараш Сафия (р) пойи худро бар он гузошта, бар шутур савор шавад. (Бухорӣ :2235)
- Вақте, ки Фотима духтари Паёмбар (с) назди эшон меомад, дасташро гирифта, ўро мебӯсид ва дар канори ҳудаш менишонд. (Абудовуд: 5217)

Расулulloх (с) наздик гардонидани заифон ба худ ва некӣ ба онҳоро яке аз сабабҳои нусрату рӯзӣ муаррифӣ кард.

Меҳрубони Паёмбар (с) бо заифон

- Расули Худо (с) мардумро ба сарпарастии ятим ташвиқ намуда, бо ишора ба ду ангушти сабоба ва миёна, ки миқдоре байни онҳо фосила андохта буд, фармуд :

«أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا»

«Ман ва сарпарастии ятим дар биҳишт ин гуна хоҳем буд». (Бухорӣ: 5304)

- Ва касеро, ки барои бевазану мискин талош мекунад, ҳамчун муҷоҳид дар роҳи Худо ва ҳамчун касе муаррифи мекунад, ки рӯзаро мегирад ва шабро ба намозу ибодат сипарӣ мекунад. (Бухорӣ : 6007)
- Меҳрубонӣ бо заифон ва додани ҳуқуқи онҳоро сабаби касбу дарёфти ризқу рӯзӣ ва пирӯзӣ бар душманон дониста, чунин мефармояд:

«ابغوني في الضُّعَفَاءِ، فَإِنَّمَا تَنْصُرُونَ، وَتَرْزُقُونَ بَضْعَانِيكُمْ»

«Маро дар миёни заифон ҷустуҷӯ кунед, ки шумо ба сабаби заифонатон ёрӣ ва рӯзи дода мешавед». (Абудовуд :2594)

Адолат

- Паёмбар (с) шахси одил буд, ки шариату аҳкоми илоҳиро ҳатто бар наздиктарин хешовандонаш иҷро мекард, то ба ин ояти Қуръон амал карда бошад :

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ» [النساء: 135]

«Эй касоне, ки имон овардаед, барподорандаи адолат бошед [ва] барои Аллоҳ шаҳодату гувоҳӣ диҳед; Гарчанде, ки ба зиёни худатон ё падару модар ва наздикон [-и шумо] бошад».

- Замоне, ки бархе аз саҳобогон бо мақсади шафоату миёнаравӣ барои муҷозот накардани зане назди Расули Худо омаданд ,ки он зан дуздӣ карда буд ва аз ҷойгоҳе дар миёни қabilaҳо бархӯрдор буд, Паёмбар (с) фармуданд:

«وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَوْ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ سَرَقَتْ لَقَطَعْتُ يَدَهَا»

«Савганд ба Зоте, ки чонам дар дасти Ўст, агар Фотима духтари Муҳаммад дуздӣ мекард, дасташро қатъ мекардам». (Бухорӣ :4304)

- Вақте рибо (судхӯрӣ) бар мардум ҳаром шуд, Расули Худо (с) аз наздиктарин шахс ба худ , яъне амакаш Аббос (р) оғоз кард ва фармуд :

«وَأَوَّلَ رَبًّا أَضْعُ رَبَانَا رَبَّا عَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ،
فَإِنَّهُ مَوْضُوعٌ كُلُّهُ»

«Аввалин рибо аз мавридҳои рибое, ки аз эътибор соқит мекунам, риболи Аббос ибни Абдулмутталиб аст; Ҳамаи он бахшида шудааст». (Муслим :1218)

- Паёмбар (с) меёри тамаддуну пешрафти умматҳоро дар ин медонист, ки шахси заифу нотавон битавонад миёни онҳо бе ягон тарсу ҳарос ҳаққашро аз қавӣ ва нерӯманд бигирад, чунон ки фармуд :

«لَا قُدْرَتَ أُمَّةٍ لَا يَأْخُذُ الضَّعِيفُ فِيهَا حَقَّهُ غَيْرَ مُتَعَمِّعٍ»

«Пок намешавад уммате, ки дар миёни онҳо фарди заиф ҳаққашро бидуни азияту озор нагирад». (Ибни Моҷа: 2426)

Эҳсону саховатмандӣ

- Марде назди Паёмбари Худо (с) омада, дархости мол кард; Расулulloҳ (с) фармуд ончӣ меҳохӣ харид кун, пардохти баҳои он бар ўҳдаи ман ; Дўсти эшон Умар ибни Хаттоб (р) гуфт: Эй Расули Худо! Худованд туро ба коре, ки тавонашро надорӣ, мукаллаф накардааст. Аммо Паёмбари Худо (с) ин суҳанро нарасонид ; Ва он мард гуфт: нафақа кун ва аз Соҳиби Арш, тарси фақру тангдастиро надошта бош. Пас Расули Худо (с) табассум намуд ва хушҳолӣ дар чеҳрааш намоён гашт. (Ҳадисҳои интиҳобшуда : 88)

- 80 ҳазор нуқра назди Расули Худо (с) бурда шуд, ки онҳоро дар ҳасире гузошт; Сипас дирҳамҳоро бардошт ва тақсим кард кард ва хостаи ҳеҷ касро бечавоб нагузошт, то ин ки тақсим кардани онҳоро ба анҷом расонд. (Ҳоким :5423)

Сабру бурдборӣ

- Расули Худо (с) дар ҳоле, ки андӯҳгину дилгир буд, аз Тоиф (шаҳре кӯҳистонӣ, ки 90 километр аз Макка дур аст) хориҷ шуд; Пас аз ин ки барои даъвати сокинонаш ба сӯи Ислом ба онҷо рафта буд, аммо мардуми Тоиф ба ҷои пазируфтани даъват, бо азияту озор ба истиқболи ӯ (с) омаданд ва ба бадтарин шакл посухи Паёмбарро доданд. Ҳангоми бозгашти эшон ба сӯи Макка, ки қавми Паёмбар (с) дар онҷо буданд ва ўро берун карда, азият дода буданд, Аллоҳ таоло фариштаеро фиристод, то назари Расули Худо (с) – ро дар мавриди ҳалокату нобудии мардуми Тоиф пурсон шавад ва Паёмбар (с) фармуд :

«يَا أَيُّهَا أَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ مِنْ أَصْلَابِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ
وَحْدَهُ، لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا»

«Балки умедворам Аллоҳ таоло аз наслашон касонеро ба вучуд оварад, ки Аллохро ба ягонагӣ ибодат кунанд ва чизеро бо Ў шарик нагардонанд». (Бухорӣ: 3231)

Манобеъ ёдоварӣ кардаанд, ки Паёмбари Ислом (с) дар зиндагии худ ҳеҷ молу сарватеро захира накард.

- Бузургтар аз ин, рафтори эшон бо сокинони Макка буд; Касоне, ки Паёмбар (с) – ро аз шаҳраш берун карданд ва ҳамвора бо забону шамшер машғули азияту озори ӯ буданд ва аз ҳеч талошу кушише барои зарба задан ба ба Паёмбар (с) ва ёронаш дар солҳои тӯлонӣ дарёғ накарданд, аммо замоне, ки нусрату пирузии илоҳӣ омад ва Аллоҳ таоло Расулаш (с) – ро бо Фатҳи Макка иззат бахшид ва бар ҳамаи сокинонаш пируз шуд, дар миёни онҳо истод ва фармуд :

«مَا تَقُولُونَ إِنِّي فَأَعِلُّ بِكُمْ؟»

«Фикр мекунед бо шумо чӣ мекунам?» Онҳо гуфтанд : некӣ мекунӣ; чун бародаре бузургвор ва писари бародари бузургворе ҳастӣ. Расули Худо (с) фармуд : «Ҳамон чизро мегӯям, ки бародарам Юсуф гуфт»; Паёмбари илоҳӣ Юсуф писари Яъқуб бародаронашро, ки ӯро азият карда, дар чоҳ андохта будандро бахшид ва гуфт «Имрӯз ҳеҷ муҷозоте алайҳи шумо иҷро намешавад, Аллоҳ таоло шуморо бибахшад, ки ӯ Меҳрубонтарини меҳрубонон аст:

﴿لَا تَتْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾ [يوسف: 92].

«[Юсуф] гуфт : Имрӯз ҳеҷ сарзанише бар шумо нест. Аллоҳ шуморо мебахшад ва ӯ Меҳрубонтарини меҳрубонон аст».

«اذهبوا فَأَنْتُمْ الطَّلَقَاءُ»

«Биравед, ки шумо озод ҳастед». (Байҳақӣ: 18275)

Берағбативу бемайли ба дунё

- Расули Худо (с) пайваста ин сухани Парвардигорашро мадди назар дошт ва ба он амал мекард :

﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْثَنَّهُمْ فِيهِ وَرَرَقَ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ [طه: 131].

«Ва ҳаргиз ба [неъматҳои дунявӣ ва] ва онҷӣ, ки гурӯҳҳои аз онҳо (мушрикони) – ро аз онҳо баҳраманд сохтаем ,чашм надӯз. Инҳо зинати зиндагии дунёст, то ононро бо он озмоишу имтиҳон намоем; Ва ризку рӯзии Парвардигорат беҳтару пойдортар аст»

- Рӯзе ҳазрати Умар ибни Хаттоб (р) дар ҳоле назди Паёмбар (с) рафт, ки эшон бар рӯи ҳасире дароз кашида, машғули истироҳат буд; ҳасире, ки байни он ва бадани мубораки Паёмбар бистаре набуд ва ба ҳамин далел, пайи он бар бадани Паёмбар нақш баста буд. Умар (р) мегӯяд : Дар хона як нигоҳе ба гирду атрофам кардам; Савганд ба Аллоҳ чизеро наёфтам, ки арзиши дидан дошта бошад; Бинобар ин, гуфтам : Аз Аллоҳ бихоҳ, ки уммататро тавонгар созад, ки мардуми Форс ва Рум дар неъматанд ва дунё ба онҳо дода шудааст, дар ҳоле, ки Аллоҳро ибодат намекунанд. Расули Худо (с) фармуданд :

«أَوْفِي سَلَكٍ أَنْتَ يَا ابْنَ الْخَطَابِ أَوْلَيْكَ قَوْمٌ عَجَلَتْ هُمْ طَبَائِعُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا»

«Магар ту шакку шубҳа дорӣ эй писари Хаттоб! Онҳо қавме ҳастанд, ки хушиҳояшон дар ҳамин зиндагии дунё ба онҳо дода шудааст». (Бухорӣ: 5191)

“

Ҳолати Паёмбар (с) дар дунё ҳамчун ҳолати мусофире аст, ки зери сояи дарахте нишаста, сипас меравад ва ончоро тарк мекунад.

- Паёмбар (с) мефармояд:

«مَا لِي وَلِلدُّنْيَا، مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلَّا كَرَاجٍ اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ، ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا»

«Улфату муҳаббате миёни ман ва дунё вучуд надорад; Ман дар дунё монанди мусофире ҳастам, ки зери дарахте соя гирифта, сипас меравад ва онро тарк мекунад». (Тирмизӣ : 2377)

- Баъзан як ё ду ва ё се моҳ сипарӣ мешуд ва дар манзилҳои Паёмбари Худо (с) оташе барои пухту паз рӯшан намегашт ва хӯроки рӯзона[-ашон] хурмо ва об буд. (Бухорӣ :2567) ва аксар вақт як рӯз гурусна мемонд ва ҳатто хурмои нописанде ҳам намеёфт, ки худро бо он сер кунад. (Муслим :2977) ва Паёмбари Худо (с) то замоне, ки вафот кард, се рӯз пай дар пай аз нони гандум истифода намекард ва аксар вақт нони ҷав истеъмол мекард. (Муслим :2976)

Вафодорӣ

- Вафодорӣ яке аз волотарину беҳтарин сифатҳои ахлоқӣ аст; Ва замоне арзиши бештаре пайдо мекунад, ки ба интиҳоби ҳуди инсон дар посух ба некӣ сурат гирад, бидуни ин ки аҳду қарордоди лозимае байни ду тараф бошад. Ахлоқ ва одати Расули Худо (с) ин гуна буд, ки некиро бо беҳтар ва бузургтар аз он посух медод ; Ва ин дар шароите буд, ки аҳду паймоне дар миён набуд, чӣ расад ба замоне, ки аҳду паймоне дар миён буд?!
- Вақте Ҳирақл подшоҳи масеҳиён аз мушрикони Қурайш дар бораи сифатҳои Паёмбар (с) пурсид, яке аз суолҳояш ин буд, ки: Оё хиёнат мекунад? Онҳо ҷавоб доданд : Не. Ҳирақл ба онҳо гуфт : Паёмбарон ин гунаанд, ки хиёнат намекунад. (Бухорӣ:7)
- Вафодори Паёмбар (с) ба аввалин ҳамсараш Ҳадиҷа (р) бисёр боло буд; Мақому манзилати ўро ҳифз мекард ва нақшу ҷойгоҳи вайро эътироф менамуд ва бисёр муштоқи гиромидошт ва эҳтироми наздикону дӯстони Ҳадиҷа (р) буд...

- Оиша (р) аз вафодории эшон ба аввалин ҳамсараш, яъне Хадича (р), ки дар нахустин солҳои беъсат вафот кард ва Оиша (р) ӯро наменишоҳт, сухан мегӯяд : Расули Худо (с) аз Хадича (р) бисёр ёд мекард ва аксар вақт гӯсфанде забҳ менамуд ва онро пора-пора карда, барои дӯстони Хадича (р) мефиристонд; Аксар вақт ба ӯ (с) мегуфтаам: Гӯё дар дунё, зани дигаре чуз Хадича вучуд надоштааст?! Аммо Расули Худо мефармуд :

«إِنَّهَا كَانَتْ، وَكَانَتْ»

«Ҳамоно ӯ чунин ва чунон буд». Ва аз имтиёзҳо ва сифатҳои вай ёд мекард. (Бухорӣ :3818)

- Боре гурӯҳе аз сӯи Начошӣ (Подшоҳи Ҳабаша, ки дар оғози даъвати ислом аз мусулмонон ғимоят макард) назди Расули Худо (с) омаданд ва Паёмбари Худо ба онҳо хидмат мекард. Саҳобагон гуфтанд : Мо барои хидмат ва пазиroy аз онҳо басанда ҳастем ва ин корро мекунем. Паёмбари Худо (с) фармуд :

«إِنَّهُمْ كَانُوا لِأَصْحَابِي مُكْرِمِينَ، فَإِنِّي أُحِبُّ أَنْ أَكْفِيَهُمْ»

«Онҳо ёрони маро гиромӣ доштанд ва ман дӯст дорам рафтори онҳоро ҷуброн кунам». (Шуаб-ул имон :8704)

Бешубҳа, Муҳаммад (с) бо иҷрои фармони илоҳӣ ва иқтидо ба паёмбарони пешин, беҳтарин намунаҳои ахлоқи некуро дар ҳамаи соҳаҳои зиндагӣ аз худ нишон дод.

Масҷиди Набавӣ ҳамон масҷиде, ки Паёмбар (с) онро дар Мадина ё ба қавли мусулмонон Мадинаи Мунаввара бино кард. Мадина дувумин шаҳри муқаддас ва муҳим пас аз Макка ба шумор меравад. Муҳаммад (с) ба онҳо муҳочират кард ва масҷидашро дар ин шаҳр сохт ва дар ҳамоноҷо ба ҳок супурда шуд ва ҳар сола миллионҳо мусулмон ин масҷидро зиёрат мекунанд.

**Баъзе аз ҳадисҳои
Паёмбари Худо (с)**

Мусулмонон

Мусулмонон ба шунидан ва навиштани суханони Расулуллоҳ (с) таваҷҷӯҳи зиёде кардаанд ва ҳофизону олимони дар сабт ва навиштани лафзҳои ҳадисҳо аз якдигар сабақату пешӣ гирифтаанд; Ва ба ин тартиб, низоми равише шигифтангез дар фаҳму сабти ривоёт ва шинохти ҳадисҳои саҳеҳ ва ғайри саҳеҳ, барои ҷаҳониён ироа кардаанд, ки ҳатто ба хурдтарин ҷузъиёти ҷумлаҳо, вожаҳо ва онҳӣ ба онҳо афзуда шуда ва дар асл бахше аз аҳодиси набудааст, аҳамияти ҷиддӣ медиҳад...

Дар идома ба баёни намунаҳое аз гуфтаҳо ва аҳодиси Паёмбари гиромии ислом (с) мепардозем :

- «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى»
«Ҳамоно, [дурустӣ, арзиш ва пазириши] амалҳо ба ниятҳо вобастагӣ доранд ва дастоварди ҳаркасе ҳамон чизе аст, ки ният кардааст». (Бухорӣ:1)
- «الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ، وَالْإِيمَانُ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ، وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ»
«Некӣ - хушахлоқӣ аст ; ва бадӣ аз чизе иборат аст, ки дар даруни инсон шубҳа эҷод намояд ва дӯст надошта бошӣ мардум аз он огоҳ шаванд». (Муслим : 2553)
- «اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَأَتَّبِعِ السَّبِيلَةَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ»
«Ҳар ҷо, ки будӣ, тақвои илоҳӣ пеша кун ва пас аз бадӣ некӣ кун, то бадиро аз байн бибарад ва бо мардум, бо ахлоқи нек рафтор кун». (Тирмизӣ :1987)
- «ارْزُقْ فِي الدُّنْيَا يُجِبْكَ اللَّهُ، وَارْزُقْ فِيمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ يُجِبُّكَ النَّاسُ»
«Нисбат ба [моли] дунё берағбат бош, то Аллоҳ туро дӯст бидорад ва ба он чизе, ки дар дастони мардум аст чашм надӯз, то мардум туро дӯст бидоранд». (Ибни Моҷа : 4102)

“

«لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا، وَيَعْرِفَ شَرَفَ كَبِيرِنَا»
«Касе, ки ба хурдтари мо раҳм накунад ва шарофату эҳтироми бузургтари моро нигоҳ надорад (риоя накунад), аз мо нест». (Тирмизӣ :1920)

- «مَثَلِي وَمَثَلُ الْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي، كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى بَيْتًا فَأَحْسَنَهُ وَأَجْمَلَهُ، إِلَّا مَوْضِعَ لَبَنَةٍ مِنْ زَاوِيَةٍ، فَجَعَلَ النَّاسُ يَطُوفُونَ بِهِ، وَيَعْبُدُونَ لَهُ، وَيَقُولُونَ هَلَا وَضِعَتْ هَذِهِ اللَّبَنَةُ؟ قَالَ: فَإِنَّا اللَّبَنَةُ وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ»

« Мисоли ман ва дигар паёмбарони қабл аз ман, монанди марде аст, ки хонае зебо ва пурра бисозад, ба ғайр аз ин ки дар ғўшае, чои як хиштро холи бигузорад. Мардум дар гирди он [хона] давр мезананд ва бо тааҷҷуб меғўянд: Оё ин як хишт гузошта намешавад ?» Расулulloҳ (с) фармуданд «Ман ҳамон як хишт ва хотами паёмбарон ҳастам». (Бухорӣ :3535)

- «مَنْ نَفَسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُزْبَةً مِنْ كُزْبِ الدُّنْيَا، نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُزْبَةً مِنْ كُزْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ، يَسِّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا، سَتَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ، وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا، سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ ... وَمَنْ بَطَأَ بِهِ عَمَلُهُ، لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ»

«Ҳар кас мушките аз мушкилоти дунявии мўъминеро ҳал кунад, Аллоҳ таоло мушките аз мушкилоти рўзи қиёмати ўро ҳал мекунад; Ва касе, ки бар тангдасте осон бигирад, Аллоҳ таоло дар дунё ва охират бар ў осон мегирад. Ва касе, ки [айби] муслмонеро бипўшонад, Аллоҳи мутаол дар дунё ва охират [айби] ўро мепўшонад. Ва Аллоҳ таоло ёру ёвари банда аст, то замоне, ки банда ёвари бародари худ бошад. Ва ҳар кас роҳе барои ҷустуҷўи илм тай намояд, Аллоҳ дар ивази ин амалаш, роҳеро барои ў ба сўи биҳишт ҳамвор месозад... Ва касе, ки амалаш ўро ба ақиб биронад, насабаш вайро пеш намеандозад». (Муслим :2699)

- «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ»

«Имони ҳеҷ як аз шумо комил нест, то он [замоне] ки барои бародараш ҳамон чизеро биписандад, ки барои худ меписандад». (Бухорӣ : 13)

- «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ»

«Муслмон [-и ҳақиқӣ] касе аст, ки муслмонон аз дасту забонаш дар амон бошанд ва муҳочир [-и воқеӣ] касе аст, ки аз онҷи Аллоҳ таоло наҳй кардааст, дурӣ намояд». (Бухорӣ :10)

- «أَلَا مَنْ ظَلَمَ مُعَاهِدًا، أَوْ انْتَقَصَهُ، أَوْ كَلَفَهُ فَوْقَ طَاقَتِهِ، أَوْ أَخَذَ مِنْهُ شَيْئًا بِغَيْرِ طِبِّ نَفْسٍ، فَإِنَّا حَاجِبُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«Огоҳ бошед, ки ҳар кас бар кофире, ки бо муслмонон аҳду паймон дорад ситам намояд ё аз ў айбҷўи кунад ё ўро фаротар аз тавонаш мукаллаф созад ё берозигии ў чизеро аз вай бигирад, ман тарафи ў дар рўзи қиёмат ҳастам». (Абӯдовуд : 3052)

- «الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَهْلُ الْأَرْضِ يَرْحَمُكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ»

«Парвардигори Раҳмон ба афроди меҳрубон раҳм мекунад; Бо касоне, ки дар замин ҳастанд меҳрубон бошед, то Зоте, ки дар осмон аст бар шумо раҳм кунад». (Абӯдовуд : 4941)

- «مَنْ عَشَّ فَلَيْسَ مِنَّا»

«Ҳар касе, ки хиёнат кунад, аз мо нест». (Тирмизӣ :1315)

«لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تَأْمِنُوا، وَلَا تَأْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَلَا أَدْلِكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ أَفْشَوْا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

«Вориди биҳишт намешавед, то ин ки имон биоваред ва имон намеоваред, то ин ки якдигарро дӯст бидоред. Оё шуморо ба коре роҳнамоӣ кунам, ки агар онро анҷом диҳед, якдигарро дӯст хоҳед дошт? Салом гуфтан ба якдигарро дар байни худ ривоҷ диҳед».

(Муслим :54)

- «مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِهِمْ، وَتَرَاحُمِهِمْ، وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ، تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى»

«Масали мӯъминон дар дӯстӣ, меҳрубонӣ ва муҳаббат бо якдигар ҳамчун як бадан аст, ки ҳар гоҳ узве аз он ба дард ояд, боқимондаи аъзои бадан бо бедорхобӣ ва таб бо он ҳамдардӣ ва ҳамроҳӣ мекунад».

(Муслим :2586)

- «كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ، فَلَا مَأمَرَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ رَوْجِهَا وَهِيَ مَسْئُولَةٌ ... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ»

«Ҳамаи шумо масъулед ва ҳар як аз шумо дар бораи зердастонаш мавриди ҳисобу китоб қарор мегирад; Раҳбар ё ҳоким масъули раият аст ва мард масъули хонаводааш мебошад ва дар бораи хонаводааш бозхост мешавад ; Ва зан дар бораи хонаи шавҳараш ва фарзандонаш масъул аст.... Пас ҳамаи шумо масъулед ва дар бораи масъулият ва зердастони худ, бозхосту муҳосиба мешавед». (Бухорӣ :5188)

- «أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِمْ»

«Комилтарину пурратарини мӯъминон аз лиҳози имон, хушахлоқтарини онҳост ва беҳтарини шумо аз назари ахлоқ, хушрафтортарини шумо бо ҳамсаронаш мебошад». (Тирмизӣ : 1162)

- «خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي»

«Беҳтарини шумо касоне ҳастанд, ки бо хонавода (ҳамсарон)-и худ беҳтаранд; Ва ман беҳтарини шумо дар бархӯрд бо ҳамсарони худ ҳастам». (Тирмизӣ : 3895)

- «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّفِيقَ فِي الْأَمْرِ كُلِّهِ»

«Аллоҳ таоло нармӣ дар ҳар кореро дӯст дорад». (Бухорӣ : 6024)

- «مَنْ جُرِمَ الرَّفِيقُ جُرِمَ الْخَيْرِ»

«Касе, ки аз нармхӯй [ва меҳрубонӣ] маҳрум шавад, аз ҳамаи некиҳо маҳрум мешавад». (Муслим : 2592)

- «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أَؤْتِنَ حَانَ»

«Нишонаи мунофиқ се чиз аст: ҳангоми сухан гуфтан дурӯғ мегӯяд; замоне, ки ваъда медиҳад, ваъдахилофӣ мекунад ва вақте, ки амонатдор шумурда шавад, хиёнат мекунад». (Бухорӣ : 33)

- «مَنْ حُسِنَ إِسْلَامُ الْمَرْءِ تَرَكَّهُ مَا لَا يَغْنِيهِ»

«Аз нишонаҳои неки ва зебогии исломи шахс — ин тарк кардани корҳои беҳудае аст, ки фоидае барояш надорад». (Тирмизӣ : 2317)

- «بَيْنَا رَجُلٌ بِطَرِيقٍ، اشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ، فَوَجَدَ بَيْتًا، فَتَوَلَّى فِيهَا، فَشَرِبَ ثُمَّ خَرَجَ، فَإِذَا كَلْبٌ يَلْهَثُ، يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ، فَقَالَ الرَّجُلُ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبُ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلَ الَّذِي كَانَ بَلَغَ مِنِّي، فَتَوَلَّى الْبَيْتَ فَمَلَأَ خُفَّهُ مَاءً، فَسَقَى الْكَلْبَ، فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ“ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَإِنَّ لَنَا فِي الْبَهَائِمِ لَأَجْرًا؟ فَقَالَ: «فِي كُلِّ ذَاتٍ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ»

«Марде аз роҳе мегузашт ва саҳт ташна буд. Чоҳе ёфт; аз чоҳ поён рафт ва об нӯшид; Ҳангоме, ки аз чоҳ берун шуд, сагеро дид, ки аз шиддати ташнагӣ даҳонашро кушодаву забонашро берун бароварда буд ва онро ба хоки мартуб (намнок) мемолид. Он мард бо худ гуфт : Ин саг ба ҳамон андозае, ки ман ташна будам, ташна аст. Ба ин хотир, дубора аз чоҳ поён фаромад ва ҷӯроби ҷармии худро пур аз об кард [ва аз чоҳ боло омад] ва ба саг дод. Аз ин рӯ, Аллоҳ аз ӯ қадрдонӣ кард ва ғуноҳонашро бахшид». Саҳобагон гуфтанд : Оё ба хотири неки кардан ба ҳайвонот ҳам аҷру савоб дарёфт мекунем? Расулulloҳ (с) фармуд: «Неки кардан ба ҳар мавҷуд ва ҷондори зинда савоб дорад». (Бухорӣ: 2466)

Тавсифи Расули Худо (с) дар Қуръони карим

Қуръони карим чанбаи шигифтангезе аз шахсияти Паёмбар (с) ва рафтори эшон бо атрофиёно баён мекунад, ки ҳамзамон баёнгари ахлоқ, шамоил ва башар будани Паёмбар аст :

- Расули Худо мояи раҳмат барои ҳамаи ҷаҳониён :

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ (۱۰۷)

«**Ва [эй Муҳаммад] туро ҷуз раҳмате барои ҷаҳониён нафиристодаем**» .Яъне, фақат ба унвони раҳмате барои мусулмонон фиристода нашудӣ [балки барои ҷаҳониён низ раҳмате ҳастӣ].

- Аз ахлоқи бузурге баҳрааманд буд :

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾

«**Ва яқинан ту (эй Муҳаммад) ахлоқи бисёр неқӣ ва волое дорӣ**»

- Бисёр ҳавасманду алоқаманд ба ҳидояти мардум буд ва аз ғумроҳии онҳо бисёр андӯхгин мешуд, то ҳадде, ки борҳо таъкид шудааст, ки масъулияти эшон [танҳо] даъват ва расонидани паёми илоҳӣ аст ва Аллоҳ таоло ба ҳар касе, ки бихоҳад тавфиқи ҳидоят ато менамояд:

﴿فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضٌ مَّا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَن يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ (۱۲) [هود: 12].

«**Ва [эй Паёмбар] мабодо [иблоғу расонидани] бархе аз ончиро, ки ба сӯят ваҳй мешавад тарк кунӣ ва синаат аз он ба танг ояд, ки [мушрикони] мегӯянд: Чаро ганҷе бар ӯ нозил нагаштааст ва ё фариштае бо ӯ наёмадааст? . Ғайр аз ин нест, ки ту фақат бимдиҳандаӣ ва Аллоҳ [мувоқифу ниғаҳбон ва] коргузори ҳар чизе аст**».

﴿وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾ (۱۰۷) [الأنعام: 107].

«**Ва агар Аллоҳ мехост, [онҳо ҳаргиз] ширк намеварзиданд; Ва мо туро бар онон ниғаҳбон қарор надодаем ва ту [ҳаргиз мувоқифу ниғаҳбон ва] коргузорашон нестӣ**».

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَحْدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ (۱۱) [الكهف: 110].

«**[эй Паёмбар] бигӯ : Ман фақат башаре [одӣ] ҳамчун шумо ҳастам. Ба ман ваҳй мешавад, ки танҳо маъбудатон, Аллоҳи Яқинӣ; пас ҳар кас ба дидори Парвардигораш [дар охират] умед дорад, бояд корҳои шоиста анҷом диҳад ва ҳеҷ касро дар ибодати Парвардигораш шарик насозад**».

- Ба дунболи узр барои дигарон буд ва аз иштибоҳоту хатоҳои онҳо ҷашмпӯши мекард :

﴿عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَبْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَذِبِينَ﴾ (۴۳) [التوبة: 43].

«**[эй Паёмбар] Аллоҳ ту аз ту даргузарад! Чаро пеш аз он ки [ҳолӣ] ростгӯён бар ту равшан гардад ва дурӯғгӯёнро бозшиносӣ, ба онҳо иҷозат додӣ [ки дар ҷиҳод иштирок накунад]?».**

- Дуо мекард Аллоҳ таоло душманонашро мавриди афву бахшиши Худ қарор диҳад, то замоне, ки аз анҷоми ин кор наҳй ва боздошта шуд:

﴿اَسْتَغْفِرُ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ [التوبة: 80].

«Эй паёмбар] Чи барои онон омӯрзиш бихоҳӣ, чи омӯрзиш нахоҳӣ, [суде ба ҳолашон надорад, ҳатто] агар ҳафтод бор барояшон омӯрзиш бихоҳӣ, Аллоҳ таоло ҳаргиз онҳоро намеомӯрзад, чаро ки ба Аллоҳ таоло ва Паёмбараш куфр варзиданд, ва Аллоҳ таоло гурӯҳи нофармонро ҷидоят намекунад».

- Сахтиҳо ва мушкилоти мӯъминон ӯро озор меод ва нисбат ба онҳо рауфу меҳрубон буд :

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ [التوبة: 128].

«Яқинан, паёмбаре аз [миёни] ҳуди шумо ба сўятон омад, ки ранҷ диданатон бар ӯ [гарону] душвор аст ва бар [ҷидояти] шумо саҳт исроҳ дорад ва [нисбат] ба мӯъминон дилсўз [ва] меҳрубон аст».

- Аксар вақт аз мондани зиёди мардум дар хонааш озурдахотиру малол мешуд, вале шарму ҳаё эшонро аз баёни ин кор бозмедошт:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرَ نَبِزٍ إِنَّمَا إِنَّهُ لَكَئِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَسْبِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَجِئُ مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَجِئُ مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسَلُّوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا﴾ [الاحزاب: 53].

«Эй касоне, ки имон овардаед, ба хонаҳои паёмбар дохил нашавед; магар он ки барои [хӯрдани] ғизо ба шумо иҷозат диҳанд; бе он ки [зудтар аз вақти ғизо биравед ва] мунтазири омода шуданаш шавед; вале ҳангоме ки шуморо фаро хонданд, ворид шавед ва чун ғизо хӯред, пароканда гардед ва саргарми [баҳс ва] гуфтугӯ нашавед. Ин [рафторатон] паёмбарро меозорад ва ӯро аз [ибрози ин мавзӯ дар баробари] шумо шарм дорад; [вале] Аллоҳ таоло аз [баёни] ҳақ шарм надорад. Ва ҳангоме ки аз ҳамсарони ӯ дархосте доред, [ниёзатонро] аз пушти пардае аз онҳо бихоҳед [ва дар чехраи онон нанигаред; чаро ки] ин [кор] барои дилҳои шумо ва эшон поктар аст; ва [ҳамчунин] бароятон сазовор нест, ки Расулуллоҳро биёзоред ва ҳаргиз шоистаи шумо нест, ки пас аз ӯ бо ҳамсаронаш издивоҷ кунед. Ба ростӣ, ки ин [кор] назди Аллоҳ таоло [гуноҳе] бузург аст».

- Бисёр осонгир ва узрпазир буд ва дили меҳрубоне дошт, бо ёрони худ ба нармай рафтор мекард, бо онҳо машварат менамуд ва ҳатто дар саҳттарин ва бадтарин шароит, раъй ва назари онҳоро мепазирuft :

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لَبِثَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِظَ الْقَلْبُ لَأَفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾ [آل عمران: 159].

«[Эй паёмбар] Ба [сабаби] раҳмати илоҳӣ аст, ки ту бо онон [асҳоб] нармаӣ [ва меҳрубон] шудӣ; ва агар тундхӯ ва сангдил будӣ, ҳатман, аз атрофат пароканда мешуданд; Пас, аз эшон даргузар ва барояшон омӯрзиш бихоҳ ва дар корҳо бо онҳо машварат кун ва он гоҳ ки тасмим [бар анҷоми коре] гирифтӣ, бар Аллоҳ таоло таваккал кун; [чаро ки] бе тардид, Аллоҳ таоло таваккалкунадагонро дӯст медорад»

**Қуръони карим
мӯъџизаи ҷовиду
мондагори Ислом**

Қуръон

Қуръон, ки аз миёни ҳамаи китобҳо бештарин фурӯш ва тавзеъро дар ҷаҳон ба худ ихтисос додааст ва беш аз якуним миллиард мусулмон ба он имон доранд, чист?

Қуръон китоби муқаддаси мусалмонон аст; Дар мавриди он бар ин бовар ва эътиқоданд, ки:

- Каломи нозилшудаи илоҳӣ бар Расулаш Мухаммад (с) аст ,то мояи ҳидояту нур ва роҳнамое барои мардум бошад
- Поёндиҳандаи китобҳои нозилшудаи осмонӣ аст.
- Маҳфуз аз тағйир ва таҳриф аст.
- Тиловат ва ҳифзи он ибодат аст, ҳамчунон ки мусулмонон бо иҷрои аҳком ва қавонини Қуръон ибодат мекунанд.

Нузули он ба воситаи Ҷибраил (а) -замоне оғоз шуд, ки Паёмбар (с) синни 40 солагиро тамом карда буд ва нахустин ояте, ки нозил гашт ин[1 (أَفْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ)]:

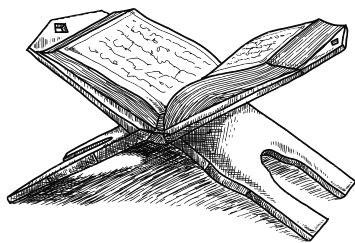
«[Эй Паёмбар] Бихон ба номи Парвардигорат, ки [ҳастиро] офарид»

Қуръони карим дар тӯли 23 сол ва бо таваҷҷӯҳ ба шароит ва ҳаводис ба тадриҷ нозил шуд.

Қуръони карим 114 сура дорад, ки аз лиҳози мавзӯбандӣ ва услуб мутафовитанд, вале ба иттифоқи ҳамаи забоншиносон тамоми сураҳо ва оёти Қуръон дар авҷи балоғату фасоҳат қарор доранд ва ҳадаф аз онҳо ҳидояти мардум ва даъвати онон ба ибодат намудани Аллоҳ ба ягонагӣ аст...

Баъзе аз муҳимтарин масоиле, ки Қуръон аз онҳо суҳан мегӯяд:

- 1- Ибботи ягонагии Аллоҳ ва радду ботилсозии шубҳаҳои мушрикони.
- 2- Қиссаҳои Паёмбарон ва қавмҳои пешин.
- 3- Даъвати мардум ба тафаккур дар ҷаҳони паҳновар ва дидани маҳлуқоти дар гирду атрофашон буда ва дарки неъматҳои бешуморе, ки Худованди мутаол бар мо арзонӣ доштааст.
- 4- Баёни аҳқому дастурот ва манъшудаҳои дин.
- 5- Тавсифи сифату вижагиҳои ахлоқии мўъминон ва барҳазар доштан аз сифоти бад.
- 6- Суҳан гуфтан аз рӯзи охират ва ҷазои некӯкорон ва бадкорон.
- 7- Тарбият ва ислоҳи мўъминон аз тариқи баёни ҳаводис ва мушкилоте, ки барои Паёмбар (с) ва ёрони эшон руй дод.

Акнун ба баёнсозии баъзе аз бартариву вижагиҳои Қуръони карим мепардозем.

Эъҷоз дар ҳифзи Қуръон

Аллоҳи мутаол охирин китобашро Қуръон номидааст, то ба ин нукта ишора дошта бошад, ки тиловатшуда ва махфуз дар синаҳо аст ва дар бисёре аз оятҳо онро китоб номида аст, то ба нигоришу ҳифзи он дар сатрҳо ва саҳифаҳо ишора дошта бошад. Ва бидуни тардид, Қуръон бо ҳар ду шакл ҳифз гардид ва замоне, ки бахше аз Қуръон бар Расулуллоҳ (с) нозил мегашт, дар ҳузури эшон навишта мешуд ва аз даҳони Паёмбар (с) дарёфт ва ҳифз мегардид ва гувоҳии ҳофизон ҳар андоза ҳам, ки зиёд мебуданд пазируфта намешуд, то замоне, ки мувофиқ бо нусхаи навишташуда намебуд ва онҷи навишташуда буд ҳам пазируфта намешуд, то замоне, ки бо онҷи аз даҳони мубораки Расулуллоҳ (с) дарёфту ҳифз шуда буд, мувофиқат медошт...

Дар шароите, ки мутакаллимон ва уламои масеҳӣ эътирофдоранд ба далели зиёд будани манобеъу маъхазҳои нависандагони Инҷилҳо ва ихтилофи таърихӣ миёни онҳо ва табиати ваҳӣ ғайримустақиме, ки Инҷилҳоро дарбар гирифтааст, таноқузоти воридшуда дар онҳо амри табиӣ ва дур аз интизор нест ва бинобар дидгоҳи онҳо муҳтавое, ки дарбардоранд барои ҳидояти башар кифоят мекунад.

Аммо, ҳақиқате, ки барои ҳар фарди огоҳу боинсоф ғайри қобили инкор аст ва бояд ба он иқрор кунад - ин аст, ки Қуръон тамоман ҳолӣ аз ҳар навъ таноқузу зиддият аст, зеро лафзу маънои он каломии илоҳӣ аст ва ҳифзу нигориши он бо шунидани мустақим аз Паёмбар (с) сурат гирифтааст; Паёмбаре, ки Қуръон ба эшон ваҳй шуд ва ҳеҷ афзоишу коҳише дар он ба вучуд наёмад ва мусулмонон бо вучуди ихтилоф дар мазоҳибу нигоришҳо, ҳатто дар як калима аз Қуръон ихтилоф надоранд

Муҳофизат аз Қуръон дар тӯли таърих насл ба насл бо беҳтарину дақиқтарин шеваҳои ҳифз, сабту забт диққат дар нигориш ва бо беҳтарин равишҳои таллафуз ва адои он, ҳифз дар синаҳо ва шеваҳои нигориш ва сабти он дар мусҳафҳо сурат гирифтааст, ба тартибе, ки ҳатто як ҳарф аз он коста нашуда ва ҳаракате ба он афзуда нашудааст. Чунон ки имрӯза ҳар инсоне метавонад нусхае аз Қуръонро дар дурдасттарин нуқтаҳои Чин ё дар мобайни Африқо харидорӣ кунад ва онро бо нусхаҳои хаттии Қуръон, ки ҳазор сол қабл навишта шуда, дар осорхонаҳои саросари ҷаҳон вучуд дорад, муқоиса кунад, то ба ин ҳақиқати шигифтангез даст ёбад, ки бо вучуди ихтилофи замонӣ ва гуногунии забонҳо, шеваи таллафузи ҳуруф ва калимаҳои Қуръон ва қавоиди тиловат он ҳанӯз ҳам бидуни тағйир ва таҳриф боқӣ мондааст; то ҷойе ки агар онро аз кӯдаки индонезиягӣ бишнавӣ ки онро аз ёд меҳонад, ё аз олими мусулмоне, ки ҳазор сол қабл дарсафҳаи дар Макка доир мекард, камтарин тафовуту фарқе ҳам байни онҳо намеёбӣ... Ва ин ҳақиқат бузурге аст, ки Қуръони карим онро чунин баён менамояд:

﴿وَلَوْ كَانِ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾ [النساء: 82].

«Оё дар Қуръон намеандешанд, ки агар аз сӯйи [касе] ғайр аз Аллоҳ таоло буд, ҳатман, ихтилоф [ва таноқузи] бисёре дар он меёфтанд?»

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ [الحجر: 9].

«Ба ростӣ, ки мо худ Қуръонро нозил кардем ва ҳатман, худ низ [аз ҳар гуна табдили таҳрифе] ниғаҳбонаш ҳастем»

Эъҷози баёнӣ ва маънавӣ

Касе, ки Қуръон меҳонад ба хубӣ мутаваҷҷеҳи ин нукта мешавад, ки ин китоб ба таври мустақим бо хонандаш мувоҷеҳ мешавад ва ин муноқиша ва мувоҷеҳаро ҳамвора бо ӯ идома медиҳад... ва аҷибтар ин аст, ки пештар афкорашро пай бурда, ба онҳо посух медиҳад. Гӯё, хонанда пеш аз матраҳ кардани савол онро меҳонад!

Ҳарчанд ҳунармандон метавонанд чашмеро тарсим кунанд, ки ба назар мерасад бинандаи худро дунбол мекунад, аммо, чӣ гуна имкон дорад бо вучуди тафовути хонандагон ва гуногунии фарҳангҳо ва шароити зиндагии онон, як китоб афкори онҳоро дунбол намуда, пешбинӣ кунад ва гоҳе пеш аз ин ки саволҳояшро матраҳ кунад ба онҳо посух гӯяд!

Қуръони карим дорои ин услуб ва равиши шигифтангез дар ташхиси гароишҳои инсон ва пӯиши додани асрораш ва баёни нотавонии ӯст, ки гоҳе дар нигоҳи аввал ситам ба хонанда ба назар мерасад, аммо, дар ҳақиқат, ин услуб нафси инсонро бедор мекунад, то ақлу қалбро ба суолоте мувоҷеҳ созад, ки муддати замони тӯлонӣ онҳоро ба таъхир андохта, аз посух додан ба онҳо фирор кардааст...

Замоне, ки яке аз мо Қуръон меҳонад ва достону сифатҳои гурӯҳҳои мухталифе аз мардумро мутолиа мекунад ва бо асрору равиши тафаккур ва масоили рӯҳӣ ва равонии онон ва гумроҳии баъзе аз онҳо ва наҷоти дигарон зиндагӣ мекунад, барои лаҳзае ҳам, ки бошад таваққуф намуда, худро бозхост мекунад... Аммо, ин оёту тасовир ва намунаҳо фаровон мешаванд ва пай дар пай ва ба тадриҷ, бидуни ин ки эҳсос кунад ба дилаш менишинад то ин ки Қуръон ба оинае барои нафс табдил мегардад, ки ҳақиқат ва айбҳо, тавоноӣҳо ва фурсатҳояшро намоён месозад... ва чунон амиқ дар нафсу ҷони хонанда нуфуз мекунад, ки дар асари он ба ин нукта яқин намуда ва иқрор мекунад, ки Аллоҳ таоло танҳо маъбуди бар ҳақ ва шоистаи ибодат аст.

Бинобар ин, ҳангоми ноумедӣ ин оятро тиловат мекунад ва ором мегирад:

﴿قُلْ يُبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ [الزمر: 53].

«[Эй паёмбар] Ба бандагонам, ки [дар иртиқоб ба ширку гуноҳ] зиёдаравӣ кардаанд, бигӯ: «Аз раҳмати илоҳӣ маънос набошед, чаро ки [агар тавба кунед] Аллоҳ таоло ҳамаи гуноҳонатонро мебахшад. Ба ростӣ, ки Ӯ бисёр омузанда ва меҳрубон аст».

Ва замоне, ки ҳайратзада аст ва парешонии шадидро эҳсос мекунад ва ба дунболи паноҳгоҳу маҳалли начот аст, меҳрубониро дар ин оят аз Қуръон меёбад:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾ [البقرة: 186].

«Ва [эӣ паёмбар] чун бандагонам дар бораи Ман аз ту бипурсанд, [ба онон] бигӯ: Ман наздикам ва дуои дуокунандаро – ҳангоме ки маро бихонад – иҷобат мекунам, пас, [онон фақат] бояд даъвати Маро бипазаранд ва ба Ман имон биёваранд; бошад, ки роҳ ёбанд»

Ва ҳангоме, ки фикр мекунад зиндагӣ аз идораи ӯ хориҷ шуда ва тавони таҳаммул ё мудирияти авзоёро надорад, нӯшдору ва ҳомии хешро дар ин ояти Қуръони маҷид меёбад:

﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَغْطَيْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْزِزْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [البقرة: 286].

«Аллоҳ таоло ҳеч касро ҷуз ба андозаи тавонаш тақлиф [ухдадор] намекунад. Он чи [аз ҳубӣ] ба даст овардааст ба суди ӯст ва он чи [аз бадӣ] касб кардааст, ба зиёни ӯст. [Паёмбарон ва муъминон гуфтанд:] «Парвардигоро, агар фаромӯш ё хато кардем, моро бозхост макун. Парвардигоро, бори гарон [ва тақлифи сангин] бар [дӯши] мо мағзор; чунон ки онро [ба муҷозоти гуноҳ ва саркашӣ] бар [дӯши] касоне, ки пеш аз мо буданд [яхудиён] ниҳодӣ. Парвардигоро, он чи, ки тоби таҳаммулашро надорем, бар [дӯши] мо мағзор ва моро биёмурз ва ба мо раҳм кун. Ту ёр [-у корсои] мой; пас, моро бар гурӯҳи кофирон пирӯз гардон.»

Вилл Дурант яке аз муҳимтарин таърихнависони муосир ба таъсири Қуръон ва ҷойгоҳи он дар миёни тамоми боинсофони эътироф намуда, дар китоби (Таърихи Тамаддун 13/68-69) мегӯяд:

«Бисёре аз уламо ва андешамандон дар ҳар даврае аз асрҳои пешин ва дар замоне, ки зиндагӣ мекунем, ба Қуръон имон овардаанд; Чунон ки инсонҳои бешуморе бо вучуди тафовут дар ҳавзаи ақлу андеша, ба он имон оварданд; Танҳо далелаш он аст, ки Қуръон эътиқоди ҳақиқӣ ва равшане ироа додааст, ки ҳамагӣ онро мепазиранд... Осонтарини боварҳо бо камтарин тақаллуффу машаққат ва дуртарини онҳо аз қайду бандҳои машаққатовару тоқатфарсо ва бутпарастӣ ва воситагирӣ аст... Исломи ба мардум омӯхт, ки бидуни шикоят ва хастагӣ, бо мушкулоти зиндагӣ муқобила кунанд ва қайду бандҳои онро таҳаммул намоёнд ...Дини Исломи ба тавре муаррифӣ ва нақл шудааст, ки ҳар масеҳӣ ё яҳудӣ, ки дорои бовари саҳеҳу дуруст бошад монетае барои пазириши он намеёбад:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَآتَى السَّبِيلَ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ﴾ [البقرة: 177].

«Некӣ [фақат] ин нест, ки [барои намоз] рӯйи худро ба сӯйи машиқ ва [ё] мағриб кунед, балки некӣ [рафтори] он касе аст, ки ба Аллоҳ таоло ва рӯзи қиёмат ва фариштагону китоби [осмонӣ] ва паёмбарон имон оварда бошад ва моли [худ]-ро, бо вучуди дӯст доштани, ба хешовандону ятимон ва мустамандон ва дар роҳмондагону дархосткунандагон [гадоён] ва дар [роҳи озодии] бардагон бибахшад ва намоз бар пой дорад ва закот бипардозад ва [низ] онон, ки чун аҳд мебанданд, ба паймонашон вафо мекунанд ва [касоне, ки] дар фақру сахтӣ ва зиёну беморӣ ва ба ҳангоми [шиддат гирифтани] набард, [пайдорӣ ва] шикебоиву сабр мекунанд, онон [ки ба ин вижагиҳо оростаанд], касоне ҳастанд, ки рост гуфтанд ва онон парҳезгоронанд».

An open book with yellowed pages is placed on a dark wooden stand. The stand is positioned on a patterned rug. In the background, a large arched doorway leads to a bright outdoor area where a cityscape with colorful buildings and a domed structure is visible. The scene is bathed in warm, golden light, suggesting sunrise or sunset.

**Қуръони
карим аз кучо
омадааст?**

Ҳангоме

Ҳангоме, ки суҳан дар бораи китоби муқаддаси мусулмонон - Қуръон ва Муҳаммад (с) меравад, фавран саволи мантиқие ба зеҳни инсон хутур мекунад, ки чаро бояд суҳан ва ривояти мусулмононро дар ин бора бипазирем? Магар ҳақ надорем дар ин замина пурсишҳоеро матраҳ кунем?!

Таърихнигорон дар ин замина ихтилофе надоранд, ки Қуръон ба забони марди арабзабоне оварда шуд, ки хонда ва навишта наметавонист ва дар асри 7 мелодӣ дар Макка мутаваллид шуд ва номаш Муҳаммад ибни Абдуллоҳ (с) буд. Ва дар ин замина ҳеҷ шаҳодате бо гувоҳии мутавотиру пай дар пайи таърих баробарӣ намекунад, чунон чи дар ҳамин китоб ба рӯшани меконем, ки Қуръон сохтаи Паёмбар (с) нест. Балки сухани гиромӣ аст, ки Аллоҳ таоло онро ба ӯ илқо кардааст ва масъулияти Муҳаммад (с) фақат расонидану баёнсозии он барои мардум бидуни зиёд ва кам кардани он аст.

Агар ҳадафи Паёмбари Ислом (с) аз нисбати додани суханонаш ба Аллоҳ (с) густариши нуфузи худ дар миёни мардум будааст, пас чаро иддао накард, ки тамоми суханонаш аз қониби Аллоҳ аст?!

Оё мумкин аст Муҳаммад Паёмбари Ислом онро аз пеши худ оварда бошад ё аз мӯҳтавояш бохабар шуда, онро бознависӣ карда, сипас онро барои мардум ироа дода бошад?

Инҳо пурсишҳои ҷоизе ҳастанд, ки худ ба худ ба зеҳни одам хутур мекунанд - агар инсон иттилоъе аз Қуръон надошта бошад ё онро баррасӣ накарда бошад ва ё бехабар аз сирати Паёмбар (с) бошад.

Мо медонем ва пажӯҳишҳои таърихӣ ҳам исбот намудаанд, ки адибону андешамандони бисёре бар осору дастовардҳои дигарон дастбурд зада, асардуздӣ карданд ва дар ниҳоят, асарҳои онҳоро ба ҳудашон нисбат дода, ба номи худ сабт кардаанд, савол инчост, ки чаро бояд касе натоиҷу дастовардҳои ақлии худро ба дигарон нисбат диҳад?!

Агар гуфта шавад, ҳадафи вай аз нисбат додани суханонаш ба Аллоҳ таоло густариши нуфузи худ дар миёни мардум буд, пас бояд пурсид: Чаро иддао накард, ки тамоми суханонаш аз қониби Аллоҳ аст?!

Ё оқилона аст, ки Паёмбар (с) худ ин китобро таълиф карда бошад ва ҳадафаш аз нисбат додани он ба Аллоҳ, густариши нуфуз ва баланд бардоштани ҷойгоҳи худ дар миёни мардум бошад, аммо дар бисёре аз оятҳои он, ҳуди ӯ ба таври мустақим сарзаниш гардад ва ба эшон дастуруламал дода шавад ва иштибоҳоти ӯ тасҳеҳ гардад?!

Қуръони Карим чунон ки хонандагони он медонанд - ҳеҷ фурсат ва заминаи хоссу оммеро барои сарзаниш истисно накарда аст, чунон ки Муҳаммад (с) -ро дар масоили хонаводагӣ сарзаниш ва насихат намуда, ҳамин гуна бархе аз тасмимоти Он Ҳазратро низ дар соҳаи роҳбарии ҷомеа ва ҳатто шеваи даъвати мардумро дар баъзе аз маворид иштибоҳу хато доништа аст!

Ба унвони мисол, марде нобино аз ёрони Муҳаммад (с) дар ҳоле назди вай омад, ки Расулуллоҳ (с) машғули даъвати яке аз фармондеҳони Қурайш буд ва ба Ислом овардани ӯ умед дошт; Он фарди нобино, ки намедонист Паёмбар (с) машғули ин масъалаи

муҳим аст, хитоб ба Паёмбар (с) карду гуфт? Аз онҷи Аллоҳ ба ту омӯхта аст ба ман биёмӯз; ва дар ин замина исрор кард ва дархосташро такрор намуд; дар натиҷа, Паёмбар (с) чехра дар ҳам кашид (чехраи эшон бар асари хашм тағйир кард). Ва дӯст дошт, ки он фарди нобино мунтазир бимонад, то аз корашро ба анҷом расонад. Бинобар ин, Муҳаммад (с) аз ин нобино рӯй гардонд ва посухи ӯро надод. Ин буд, ки Қуръон Карим он лаҳзаро дар таърих сабт кард ва бо диққат ва тамоми ҷузъиёт тавзеҳ дод ва баён кард, ки чӣ гуна Муҳаммад (с) дар чехраи он нобино, чехра дар ҳам кашид ва ӯро бидуни посух гузошт. Балки ба ин андоза басандагӣ накард ва ҳатто дар идома Паёмбар (с)-ро сарзаниш кард ва бо қудрату ошкорбаёнӣ, ба эшон фаҳмонд, ки дигар набояд чунин коре такрор шавад ва ин мавридро дар як сура «бахши комиле аз Қуръон) ва бо ному унвоне овардааст, ки он воқеъаро сабт намояд:

«عَبَسَ وَتَوَلَّى ١ أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ٢ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهٗ يَرْكَبُ ٣ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الْذِكْرَى ٤ أَمْ أَمَّا مِنْ أَسْتَعْنَى ٥ فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ٦ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَرْكَبُ ٧ وَآمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ٨ وَهُوَ يَخْشَى ٩ فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ١٠» [عبس: 1-10]

«[Паёмбар] чехра дар ҳам кашид ва рӯй баргардонд. Аз инки он нобино [Абдуллоҳ ибни Умми Мактум] наздаш омад. Ва [эй Паёмбар] ту чӣ медонӣ? Чӣ басо ӯ [аз гуноҳонаш] пок шавад; Ё панд гирад; ва ин панд ба судаш бошад; Аммо он ки [аз имон] бениёзӣ меварзад ту ба ӯ рӯй меоварӣ; дар ҳоле, ки агар ӯ худро [аз куфр] пок насозад, эроде бар ту нест; Аммо касе, ки шитобон ба суроғи ту меояд; Ва аз Аллоҳ таоло метарсад; Пас, ту аз ӯ ғофил мешавӣ [ва ба дигарон мепардозӣ]»

Пас аз ин моҷаро, ҳаргоҳ он фарди нобино назди Расулуллоҳ (с) меомад, ӯ (с) мефармуд:

«مرحبا بمن عاتبني فيه ري»

«Марҳабо ба касе ки Парвардигорам маро бахотри ӯ сарзаниш кард». Ва радои хешро барои ӯ паҳн мекард.

Қуръони Карим тавҷеҳоту сарзанишҳои зиёдеро мутаваҷҷеҳи Расулуллоҳ (с) намудааст; мавриде, ки гоҳе касе аз мо дӯст надорад дар ҳузури дигарон чунин тавҷеҳ ва сарзаниш шавад... Оё касе, ки ба дунболи ҷойгоҳу мақом бошад, иштибоҳоташро интишор медиҳад ва онҳоро ин гуна да таърих сабт мекунад?!

Илова бар ин, таърих дар мавориди зиёде гувоҳи медиҳад, ки Паёмбар (с) дар чи шароити сахте зиндагӣ кард; чунон ки орзу дошт дар он шароит бар ӯ ваҳй нозил шавад ва садоқату манзилат ё бароату бегуноҳии ӯ ва хонаводаашро исбот кунад, аммо ваҳй нозил намешуд...

Масалан қавми Паёмбар (с), ки ба душманӣ бо ӯ бархоста ва азияту озорахро бахше аз барномаи худ қарор дода буданд, дасти кӯмак ба сӯйи баъзе аз уламо ва огоҳон умматҳои пешин дароз карданд, то бо кӯмаки онон ба ҷанг бо Мухаммад (с) бираванд.

Дар натиҷа онон пешниҳод ва машварат доданд, ки се савол аз Паёмбар (с) бипурсанд, ки дар сурати посух додан, қатъан, ӯ Паёмбар аст ва дар ғайри ин сурат Паёмбар нест. Ва онон чунин карданд ва саволҳои худро матраҳ намуданд. Ва Расулulloҳ (с) ба онон ваъда дод: фардо ба шумо посух медиҳам..

Чунин шуд, ки чандин рӯз ваҳй қатъ шуд ва бар Расулulloҳ (с) нозил нагашт ва ҳамин боис шуд душманони эшонро ба бодии истехзову масхара бигиранд, ки чаро посухи ононро надодааст. Ин буд, ки андӯҳи шадиде Мухаммад (с)-ро фаро гирифт; Аммо 15 рӯз пас аз он мочаро, посухи он саволҳо аз тариқи ваҳй нозил шуд; Илова бар ин ба Мухаммад (с) чунин амр шуд: бо боварии комил нагӯ, ки фардо ягон корро анҷом медиҳам, магар ин ки суханатро ба иродаи Аллоҳ муртабит сози ва бигӯй: «Иншоаллоҳ - Агар Аллоҳ бихоҳад».

﴿إِنَّمَا أَنِ يَشَاءَ اللَّهُ وَأَذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَن يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا رَشَدًا﴾
[الكهف: 24].

«Магар ин ки [бигӯй] «Иншоаллоҳ»; ва ҳар гоҳ фаромӯш кардӣ, [бо гуфтани ин лафз] Парвардигоратро ёд кун ва бигӯ: «Умедворам Парвардигорам маро ба роҳе раҳнамун гардад, ки аз ин [роҳ] ба ҳидоят [ва салох] наздиктар бошад»

Тухматҳои такрорӣ

Аҷиб аст, ки сирати Мухаммад (с) ва саросари зиндагии ӯ метавонад яке аз равшантарин далелҳо бар садоқаташ ба шумор равад...

Чӣ гуна барои марди уммӣ, ки хонда ва навишта наметавонад ва миёни қавме дарснахонда зиндагӣ мекунад ва бидуни фиску фучур дар зиндагӣ ва маҷолиси онон иштирок мекунад ва машғули касби рӯзии худ ва хонаводааш аст ва барои дарёфти музд ғусфанд мечаронад ё тичорат мекунад ва ҳеҷ иртиботе ба уламову донишмандон надорад ва бештари умраш яъне 40 соли комилро ба ҳамин шакл мегузаронад, мумкин аст яку ябора бо онон аз мавориде сухан гӯяд, ки ҳеҷ шинохте нисбат онҳо надоранд ва аз падаронашон чизе дар мавриди онҳо нашунидаанд; Ва ононро аз қиссаҳои гузаштагон, таърихи оғози офариниш, ҷузъиёти зиндагии Паёмбарони пешин ва ҷузъиёти аҳком дар ҳамаи заминаҳои зиндагӣ хабар диҳад?!

Қуръони карим тавҷеҳоту сарзанишҳои зиёдеро барои Расулulloҳ (с) сабт кардааст, ки гоҳе вақтҳо касе аз мо дӯст надорад дар ҳузури дигарон ин гуна тавҷеҳ ва сарзаниш шавад.

Ин ҳақиқат ба душманони Муҳаммад (с) садамаи шадиде ворид кард ; Аз ин рӯ, ҳайрон монданд ончӣ бо худ овардаандро чӣ биноманд ва чӣ тавсиф кунанд ва бо чи тӯҳмате метавонанд мاردумро аз ӯ барҳазар доранд?

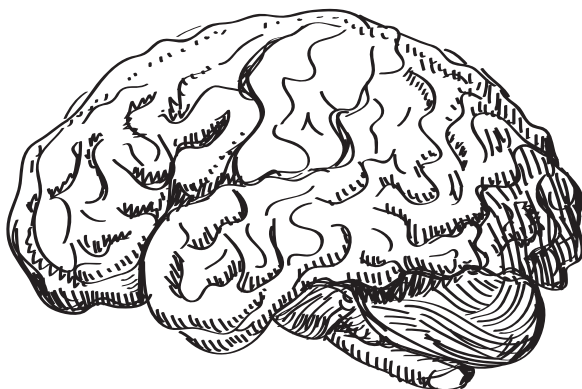
[Бо худ мегуфтанд]: бисёр душвор аст, ки иддаё кунем Қуръон сохтаи Муҳаммад (с) аст. Ин иддаё аз назари касе, ки Қуръон меҳонад ва дар он меандешад ҳаргиз оқилона нест. Ва имкон надорад Муҳаммад (с) онро аз фарди дигаре омӯхта бошад зеро ӯ дар миёни мо зиндагӣ карда ва аз ҷузъиёти зиндагияш бохабарем.. Бинобар ин Паёмбар (с)- ро ба мавориди зидду нақизе муттаҳам карданд. Гоҳе мегуфтанд онро аз гузаштагон гирифта аст, боре мегуфтанд аз ҷониби худ овардааст, ва гоҳи дигар даъво мекарданд хобхоеро , ки мебинанд баён менамояд... Аммо чун аз исботи ин маворид нотавон монданд гуфтанд: чодугар ё шоир ва ё девона аст!

Достон ҳамон достон Анбиёи гузашта аст.. Магар Мӯсо (а)-ро муттаҳам ба сеҳр чодугарӣ накарданд?! Магар Исо (а)-ро девона муаррифӣ накарданд?!

Рафтори душманон бо ҳамаи Паёмбарони пешин чунин будааст. Вақте душманонашон чизе барои тӯҳмат задан ба онон намеёфтанд, иддаё мекарданд онон чодугар ё девона ҳастанд. Шоҳиди дурӯғӣ чунин аст,ки вақте ба мушкил бархӯрда, далеле надошта бошад, ба ҳар даре мезанад ва тарафи муқобилашро муттаҳам ба ҳар нақсу айбе мекунад,то шояд ҷое барои истодан биёбад ,аммо ҳаргиз чунин ҷое нахоҳад ёфт!

Чаро Муҳаммад (с)-ро фарди нобиғае надонем?

Ҳамагӣ мувофиқанд, ки Аллоҳи мутаол дар ақли инсон тавоноииҳо ва халлоқияте қарор дода, ки тасаввури он мушкил аст ,аммо оё табиӣ нест, ки он марзу ҳадде барои истихроҷ ва истеҳсол дошта бошад?! Бо ин ки ақл ба вучуди Парвардигори Холиқу Тавоно ва ин нуктаи муҳим гувоҳӣ медиҳад, ки тақозои адолати Парвардигор вучуди зиндагӣ дигаре мебошад,ки ҳар як аз мо дар он подоши хуб ё бадашро мегирад. Вале оё ақл метавонад ҷузъиёт ва тафосили дигареро, ки далел ва шоҳиде бар онҳо вучуд надорад исбот намояд?!

Фарди огоҳ ба Қуръон мебинад,
ки ин китоб чаҳорчӯб ва шароити
имонро ба тафсил барои мо тавзеҳ
медиҳад ва дақиқан баён мекунад,
ки ибтидои офариниш чӣ гуна буд
ва поёни он чӣ гуна хоҳад буд,
ҳамчунин биҳишту неъматҳояш
ва дӯзаху азобҳои он ва теъдоди
дарвозаҳо ва фариштагонеро,
ки масъули он ҳастанд тавсиф
мекунад, ва масоили муфасссал
дар бораи моҳияти ҳастӣ ва инсон
ироа медиҳад.. Бояд пурсид асоси
ин ҳама ҷузъиёт кадомин назарияи
аклӣ будааст.

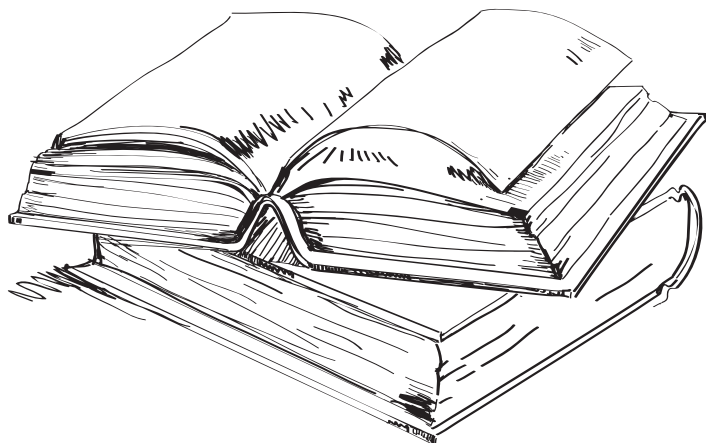
Ҳаргиз ин умур бар асоси ҳуш ва
нобиғаи инсонӣ набудааст, бинобар
ин, ё дурӯғу ботил ва ҳадсу гумон
аст, ва ё ин ки ҳақ буда, танҳо аз
тариқи омӯзишу фарогириӣ ба даст
меояд.

Мебинем, ки илми муосир баъзе
аз ҳақиқи Қуръониро исбот
намудааст, ба тавре ки бо ҳеҷ
яке аз иттилоъоту маълумоташ
ихтилофу зиддият надорад, чунон
ки мувофиқ бо хабарҳои ғайбии
мавҷуд дар китобҳои осмонии
пешин аст.

Шояд Муҳаммад (с) ин маълумотро аз рӯи китобҳои дигаре ва ба шеваи навишта бошад:

Лаҳзае сабр мекунем, ки оё ин
эҳтимол - ҳарчанд андак - вуҷуд
дорад, ки Муҳаммад (с) ин суҳанон
ва мафҳумҳоро аз китобҳои
Паёмбарони пешин гирифта
бошад:

Агар ин ҳақиқатро нодида
бигирем, ки Муҳаммад (с) уммӣ буд
ва хонда ва навишта наметавонист
ва аксари қавмаш ҳам уммӣ буданд
ва ҳеҷ шинохте нисбат ба ин улум
надоштанд ва худ бо ҳеҷ яке аз
аҳли китобҳои пешин ҳамнишинӣ
надошт- ба ҷуз як дидори зудгузар
дар сафаре, ки ҳангоми кӯдакӣ
дошт ва дар ҳузури хешовандони
эшон сурат гирифт, ва чашм бар
ин ҳақиқат таърихӣ бибандем, ки
огоҳони аҳли китобҳои осмонӣ
дар он замон илми худро пинҳон
мекарданд ва онро махсуси худ
медонистанд, то мақому манзилати
хешро ҳифз кунанд ва фарогирии
илм озод ва осон набуд.

Агар ҳамаи ин маворидро нодида бигирем, ин ҳақиқати ошкор дар баробари ҳар муҳаққиқе вучуд дорад, ки Қуръони карим бо ҳамаи матолиби китобҳои пешин мувофиқат накардааст, балки нозил шуд, то бархе аз маълумоти иштибоҳу нодурусти мавҷуд дар онҳоро, ки натиҷаи тағйир, таҳриф ва табдили уламо ва андешамандони онон буд, тасҳеҳ намояд ва камбудии бархе қиссаҳоро такмил намуда ва аз илме парда бардорад, ки пинҳонаш мекарданд ва инҳирофоти эътиқодӣ ё рафториро баён кунанд ки бархе олимони динӣ ба дини Паёмбарон нисбат дода буданд. Қуръони карим саршор аз чунин намунаҳое аст.. Дар ин сурат оё имкон дорад Муҳаммад (с) донишомӯхтаи яке аз онон бошад ва маълумоташонро фаро гирифта бошад?

Ҳақиқате таърихӣ ва инкорнопазир

Пажӯҳишгари боинсоф аз вақт гузаштон ҷиҳати тааамул дар ин масъала дарёф нахоҳад кард, ки Муҳаммад (с) Паёмбар Исломи марде арабзабон набуд?!

Магар таърих ба мо намегӯяд ки қавми арабзабони Он Ҳазрат ҳеҷ ҳунаре ҷуз фасоҳату балоғат надоштанд, ки ба он ифтихор кунанд?! Ва ҳирфаву таҳассуси онон чизе ҷуз шеърӯ адаб набуд, то ҷое ки маҳофилу маҷолис ба ин манзур баргузор мекарданд ва ҷойгоҳи як қабила бо қасидае ки дар бораи он гуфта мешуд боло ё поён мерафт.

Китобҳои таърихӣ ва адабӣ баёнгари ин нуктаи муҳим ҳастанд, ки ҳар гоҳ касе аз онон шеър ё насре мегуфт, онро барассӣ мекарданд ва камбудияшро ислоҳ ва такмил намуда, ба ҳамон услуб ва равиш посухашро медоданд; Ва ин кор

майдони рақобат ва саҳнаи қудрату фарқгузори миёни онон буд.

Дар ин шароит, ҷӣ гуна сарсаҳттарин душмани онон ва касе, ки барои мубориза, душманӣ ва дур намудани мардум аз вай, аз ҳеҷ талоше дарёф намекарданд - меояд ва аз онҳо меҳаҳад, ки монанди ин Қуръон ё монанди бахши ҳурде аз он биёваранд, аммо онон посухи ин ҷолишу муборизаталабро танҳо бо сукӯт ва фирор аз рақобат медиҳанд?!

Оё Муҳаммад (с) натарсид ки бо ин ҳамвораталабӣ хашм ва ғайрати онон дар муҳимтарин маҳорат ва қавитарин ҳирфаву ҳунарашон барангехта шавад ва ба танҳой ё дастачамъӣ барои рақобат бо ӯ бархезанд, то вайро шикаст диҳанд ва ботил будани онҷӣ овардари барои мардум исбот кунанд?!

Ба фарзи ин ки Муҳаммад (с) бо шинохте, ки аз тавоноии қавмаш дошт, ҷуръати анҷоми чунин кореро пайдо кард, аммо ҷӣ гуна бо яқину боварии комил дар мавриди наслҳои оянда то ба қиёмат чунин қазоват намуд, ки онон нахоҳанд тавонист монанди Қуръон ё бахше аз он биёваранд, ҳарчанд барои ин кор даст ба дасти якдигар диҳанд?!

Бидуни тардид, ин кор навъе хатарпазирӣ аст, ки касе ҷуръати анҷоми онро надорад, магар марде, ки комилан ба онҷӣ хабар медиҳад итминон дошта бошад.. Ва ҳақиқат ҳам чунин буд; Қурайш ва бузургтарин суҳанварон натавонистанд каломе ҳамчун Қуръон ё бахше аз он биёваранд; Ва ин ҳақиқате аст, ки аз он замон то ба имрӯз идома дорад; то ҷойе ки ҳар кас дар тӯли таърих нияти чунин кореро дошта, шикаст хӯрда ва мазҳакаи қавмаш ва мавриди тамасхур ё таҳқир адабии онон қарор гирифтааст.

Сураи Фотиҳа :

Ин сура бузургтарин сураи Қуръон аст ва инсони мусулмон ҳамвора онро дар намозаш такрор мекунад ва маънояш ба таври мухтасар чунин аст:

Мафҳуми сураи Фотиҳа :

﴿يَسْمِعُ اللَّهُ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ﴾

Аз рӯи адаб ва таъзими Парвардигор, бо номи Аллоҳ шурӯъ мекунам, дар ҳоле, ки Ӯ Мутасарриф ба ҳар раҳмате аст, ки ҳар чизеро фаро гирифтааст.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

Бо ҳамаи сифоту афъол ва неъматҳои ошкору пинҳони Аллоҳ, бар Ӯ сано меғӯем бо муҳаббату таъзими Ӯ таоло, ва Ӯ Офаридгор, Молиқ, Мутасарриф ва Неъматдиҳанда барои тамоми махлуқот ва мавҷудот аст.

﴿الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

Васфшуда ба тамоми маонӣ ва ҳолату мавқеъятҳои раҳмат аст ва Ӯ таоло соҳиби раҳмати омма аст, ки ҳар чизеро дар ин ҳастӣ фаро гирифтааст, ва низ соҳиби раҳмати хос ва вижагӣ аст, ки ба бандагони мӯъминаш мерасад.

﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾

Молику Мутассариф дар рӯзи подошу ҳисоб аст.

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ﴾

Парвардигоро! Мо фақат Туро мепарастем ва ғайри туро дар ҳеҷ навъе аз анвоъи ибодат шарик намегардонем ва дар тамоми корҳоямон фақат аз Ту кумак меҷӯем, пас ҳамаи корҳо дар даст ва ихтиёри ту аст ва ҳеҷ кас соҳиби заррае аз онҳо нест .

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ﴾

Парвардигоро! Моро ба роҳи рост роҳнамоию иршод ва муваффақ бикун ва моро бар он собит қадам бидор, то инки Туро мулоқот кунем.

﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ﴾

Роҳи касоне, ки бо ҳидояту пайдорӣ бар онон неъмат додӣ, яъне паёмбарону солаҳоне, ки ҳақро шинохтанд ва аз он пайравӣ карданд .

﴿غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ﴾

Моро аз роҳи касоне, ки бар онон ҳашму ғзаб гирифтаӣ дур кун ва наҷот бидеҳ, зеро онон ҳақро шинохтанд ва аз он пайравӣ накарданд ва низ [моро] аз роҳи касоне ки бар асари нодонӣ ва кӯтоҳӣ дар талаби ҳақ онро гум карданд [наҷот бидеҳ]

[Омин]

Парвардигоро! иҷобат намо

Охирон эҳтимоле, ки метавон матраҳ намуд

Пас аз онҷӣ гузашт ,танҳо як даъво боқӣ мемонад ,ки бигӯем Қуръон бархоста аз таҷрибаи шахсии Паёмбар (с) дар асари хондан ва барассӣ ва тадаббур ва талош барои интиҳоб тарҷумае муносиб барои забони ғайриарабӣ буда аст.

Дар Қуръони карим омада, ки бузургтарин далели садоқати нубуввати Муҳаммад (с) -ҳамон натоиҷе аст, ки дил ва ақли мо пас аз тиловат ва тадаббури маъноҳои Қуръон ба онҳо мерасад ,чунон ки мефармояд:

﴿أَوَلَمْ يَغْفِرْ لَنَا أَنَّا أُنْزِلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ [العنكبوت: 51].

«Оё барояшон кофӣ нест, ки Мо Қуръонро бар ту нозил кардем, ки [пайваста] бар онон хонда мешавад? Бе гумон, дар ин [Қуръон] барои мардуме, ки имон меоваранд, раҳмату панд аст».

Ва ҳамаи мардумро ба касби иттилоъу огоҳӣ аз Қуръон ва тааммулу тадаббур дар он фаро меҳонад ва фақат касе аз ин кор саркашӣ мекунад, ки дил ва ақлаш баста шудааст:

﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرِيقَ الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ قُلُوبِ أَقْفَالِهَا﴾ [محمد: 24].

«Оё дар Қуръон тадаббур намеkunанд ё бар дилҳояшон қуфлҳо[-и ғафлат] ниҳода шудааст?»

Моҳияти
ибодатҳо
дар Ислом

Оё Аллоҳ таоло ба ибодатҳои мо ниёз дорад?

Аллоҳи мутаол ниёзманди ибодату аъмоли мо нест; ва наҷоту саодат дар Ислом фақат бо оинҳо, маросим ва ташрифоти молӣ ба даст намеояд. Балки вобастагӣ ба миқдори садоқат дар ибодат ва имон ба Аллоҳ дорад, ки бояд онро ҳамчун ислоҳу пешрафти нафс (худ) ва рафтору амал ҷиҳати хидмат ба ҷомеаи башарӣ ва талош барои рушду инкишофи он маънидод кард.

Аллоҳи мутаол дар Қуръони карим мефармояд:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ٥٦ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ٥٧ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ [الذاريات: 56-58].

«Ва чинну инсро фақат барои ин офаридам, ки Маро ибодат кунанд [ва аз бандагии дигарон сар боз зананд] На аз онон рӯзӣ мецоҳам, на ин ки Маро хӯрок диҳанд[Зеро] Аллоҳ таоло аст, ки рӯзирасони неруманд ва барқарор аст»

Замоне, ки ибҳом номуайяни пеш омад ва бархе аз мардум дар мавриди самти саҳеҳу дурусти қиблаи намоз пурсиданд - зеро дар Ислом намоз ба самти Макка хонда мешавад - ин посух таъкиди дода шуд, ки ҳақиқати дин, садоқат дар имон, ва таваҷҷӯҳ ва анҷоми некиҳо ва фоида расонидан ба башарият аст; ва фақат рӯй овардан ба самти Шарқ ё Ғарб нест. Аллоҳ таоло ба онҳо фармуд:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ 177﴾ [البقرة: 177].

«Некӣ [фақат] ин нест, ки [барои намоз] рӯйи худро ба сӯйи машриқ ва [ё] мағриб кунед, балки некӣ [рафтори] он касе аст, ки ба Аллоҳ таоло ва рӯзи қиёмат ва фариштагону китоби [осмонӣ] ва паёмбарон имон оварда бошад ва моли [худ]-ро, бо вучуди дӯст доштаниш, ба хешовандону ятимон ва ва дар роҳмондагону дархосткунандагон [=гадоён] ва дар [роҳи озодии] бардагон бибахшад ва намоз бар пой дорад ва закот бипардозад ва [низ] онон, ки чун аҳд мебанданд, ба паймонашон вафо мекунанд ва [касоне, ки] дар фақру сахтӣ ва зиёну беморӣ ва ба ҳангоми [шиддат гирифтани] набард, [пайдорӣ ва] шикебой мекунанд, онон [ки ба ин вижагиҳо оростаанд], касоне ҳастанд, ки рост гуфтанд ва онон парҳезгоронанд»

Қуръони карим дар ҷои дигаре таъкид мекунад, ки ҳар кас дар ҳавзаи ибодату диндорӣ талош кунад, қатъан, худаш фоида мебарад ва наҷот меёбад, аммо касе, ки куфр варзад - танҳо худаш зарар мекунанд ва Аллоҳи мутаол бениёз аз мо аст, чунон ки мефармояд:

﴿وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾ [الحنكوت: 6].

«Ва ҳар ки [дар роҳи ҳақ] бикӯшад, ба суди хеш кӯшидааст. Бе тардид, Аллоҳ таоло аз ҷаҳониён бениёз аст».

Замоне, ки ибҳому номуайяни пеш омад ва баъзе аз мардум савол карданд, ки ҷихату самти саҳеҳ барои қибла намоз чист, ба онон таъкид гашт, ки ҳақиқати дин дар садоқати имон ва таваҷҷӯҳ ва анҷоми некиҳо ва фоида расонидан ба башарият аст ва на фақат рӯй овардан ба самти Шарқ ё Ғарб нест.

Аркону сутунҳои Ислом

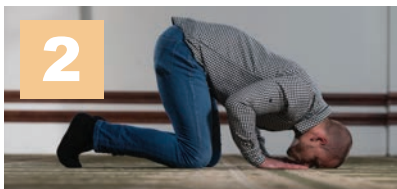
Аркони Ислом муҳимтарин ибодатҳое ҳастанд, ки дар Ислом ба анҷоми онҳо амр шудааст ва иборатанд аз:

1

Имон ва иқрор ба ин ки ибодат фақат махсуси Аллоҳ аст ва бояд аз Расулаш Муҳаммад (с) пайравӣ шавад; ба ин шакл, ки гувоҳи бидеҳӣ ҳеҷ маъбуди ба ҳаққи ҷуз Аллоҳ нест ва Муҳаммад (с) фиристодаи Ӯст. (ниг:саҳ 36)

2

Барпо доштани намозҳои фарзӣ (ниг:саҳ 112)

3

Пардохтани закот ба афроди ниёзманд (ниг:саҳ 116)

4

Рӯза гирифтани моҳи Рамазон (ниг:саҳ 118)

5

Ҳаҷчи хонаи Худо барои касоне, ки аз лиҳози ҷисмӣ ва молӣ тавоноии онро доранд. (ниг:саҳ 120)

Далели таклиф(вазифадоркунӣ) ва имтиҳон

Ҳамвора ин суолҳо бо ибораҳои гуногун тақрор мешаванд:

Яке мегӯяд: Чӣ гуна Аллоҳ барои хӯрдан ба мо даҳон, дандон ва меъда офарида ва бо ин ҳама фармон медиҳад ки: Рӯза бигиред? Чаро бо вучуди ин ки ба мо зебогӣ ва шаҳват додааст мегӯяд: Чашмонатонро муҳофизат кунед ва покдоманӣ варзед? Ва шояд касе чуръат карда, чунин бигӯяд :Чаро ба мо қудрат медиҳад, сипас моро аз таҷовузу ситам ба дигарон боз дорад?!

Ин мавзӯ дар дини Ислом бисёр рӯшан аст. Аллоҳи мутаол ин тавоноӣҳо ва нерӯҳоро ба мо бахшидааст, то онҳоро идора кунем на ин ки онҳо моро идора кунанд ва дар ихтиёру фармони худ бигиранд.. Аллоҳ ба ту асп медиҳад, то бар он савор шавӣ ва онро биронӣ, на инки он бар ту савор шавад ва ту ро биронад; ва бадану нерӯҳоямон - аспҳо ва маркабҳои мо ҳастанд, ки офарида шудаанд, то бар онҳо савор шавем ва онҳоро биронему идора кунем ва дар замону макони муносиб ва бо равиши саҳеҳ аз онҳо истифода намоем, на баръакс.

Ба ҳамин сабаб,арзишу бартари инсон дар қудрати вай барои идора кардани хостаҳо ва хоҳишоти нафсонӣ ва мудирияти ҳавову нафс ва ба кор бурдани ин нерӯҳо дар чиҳати мановеъ аст... Бар ин асос,Аллоҳи мутаол инсонро аз дигарон фарқ кунонида, имтиҳонро барояш омода сохт... Ва ба ҳамин мақсад моро офарид.

Чунон ки дар Қуръони карим меҳонем:

﴿إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۚ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ [الإنسان: 2-3].

«Ба ростӣ, Мо инсонро аз нутфаи мухталит [омехта]-е офаридем, [ва] ўро меозмоем. Пас, ўро шунавову бино қарор додем.Ҳамоно, Мо роҳро ба ў нишон додем, хоҳ сипосгузор бошад ё носипос»

Мусибатҳо ва ранҷе,ки ба мо инсонҳо мерасад - ин имтиҳони дигаре аз тарафи Парвардигор аст, то шароити рӯҳӣ, ахлоқӣ ва имонии худро беҳбудӣ бахшида, ҳадафу мавқеъияти хешро дар ин зиндагӣ ба ёд оварем, чунон ки дар Қуръони карим омадааст:

﴿وَلْيَبْلُوكُمْ بَشِيرٌ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ [البقرة: 155-156].

«Ва ҳатман шуморо бо чизе аз [қабилӣ] тарсу гуруснагӣ [қаҳтӣ] ва зиёни молӣ [нобудӣ ё душвории касби он] ва ҷонӣ [маргу мир ё шаҳодат] ва зиёни маҳсулот [-и кишоварзӣ] меозмоем ва [эй паёмбар] сабркунандагонро [ба он чи дар дунё ва охираат барояшон фароҳам меояд] башорат бидеҳ. Онон, ки ҳар гоҳ мусибате ба эшон мерасад, [аз рӯи ризоият ва таслим] мегӯянд: «Ба ростӣ, ки мо аз он Аллоҳ таоло ҳастем ва ба сӯйи Ў бозмегардем».

Ба ин тартиб,зиндагии дунё фурсати муносиб барои мост то аз лиҳози имонӣ ва ахлоқӣ пешрафт кунем ё ин ки дучор шикасту зиён шавем; ҳарчанд Аллоҳи мутаол фурсатҳои зиёде барои ҳидояту ислоҳ ба мо медиҳад; Аммо моро мачбур ба он намекунад ,балки дарвозаи ихтиёрро барои мо бозу кушода гузоштааст ва моро ба ободонию замин ва манфиати башарӣ ва дарс гирифтани аз иштибоҳоту афкорамон роҳнамоӣ кардааст,то ҳангоми муртакиби хатову лағжиш шудан ба сӯи Ў тавба ва рӯҷӯ кунем. Паёмбар (с) мефармояд:

«لو لم تذنبوا لذهب الله بكم، ولجاء بقوم يذنبون، فيستغفرون الله فيغفر لهم» (مسلم 2749).

«Агар гуноҳ накунед, Аллоҳ ба ҷои шумо касонеро меоварад, ки гуноҳ кунанд ва дархости омурзишу баҳиш намоянд; Онҳо [гуноҳони] онҳоро меомурзад» (Муслим : 2749)

“

Арзишу бартари инсон дар қудрати вай барои идора кардани хоҳишҳои нафсонӣ ва роҳбарӣ бар ҳавову нафс ва ба коргирии ин нерӯҳо дар ростои манофеъ аст...

Ба эҳтимоли зиёд қаблан дар бораи ин мавзӯ аз худ пурсидаӣ; замоне, ки он саҳнаи ачиберо ба таври мустақим ё аз тариқи расонаҳо дидаӣ, ки як ё чандин фарди мусулмон ба як самт рӯй оварда ва шурӯъ ба қиёму руқӯъ ва сачда мекунанд. Гӯе, ки аз дунёи атрофашон фосила гирифта, чудо шудаанд...

Моҳияти намози мусулмонон

Намоз аҳамияти фаровоне дар дини Ислом дорад, зеро муҳимтарин роҳ барои наздик шудан ба Аллоҳ ва дуо қардану фурутанӣ дар баробари Ҷуст, чунон ки Аллоҳ таоло ба Паёмбараш (с) мефармояд:

﴿وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ﴾ [العلق: 19].

«Ва сачда кун ва [ба Аллоҳ] тақаррубу наздикӣ бичӯ».

Ба ҳамин далел, намоз дуюмин рукн аз аркони Ислом пас аз талаффузи шаҳодатайн башумор меравад».

Расулуллоҳ (с) мефармояд:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ..»

«Ислом бар панҷ [рукн]бино шудааст: гувоҳӣ додан ба инки фақат Аллоҳи мутаол маъбуд[-и бар ҳақ ва шоистаи итоат] аст ва Муҳаммад (с) фиристодаи Ҷуст ва барпо доштани намоз ва..» (Бухорӣ: 8)

Чунон ки Ислом ба мо омӯхтааст, инсони мусулмон ба хотири намозе, ки барпо медорад ба андозаи талош барои пок қардани дил, ҷамъ қардани ирода ва азм, мутамаркиз қардани эҳсосот ва садоқату фурутанӣ ба сӯи Аллоҳ ва эҳсоси наздикӣ ба Ӯ, ки боиси итминон ва оромиши дил мешавад, аҷр ва музд мегирад.; ва ба ҳамин далел аст, ки Паёмбар (с) беш аз ҳар коре аз намоз лаззату ҳаловат мебурд.

Бинобар ин, Қуръони карим ба мо меомӯзад ки намозро барпо дорем, на ин ки фақат онро адо кунем, чун дар иқомаи воқеъии намоз тамоми аъзо бо ақл, қалб ва рӯҳи инсон шарикӯ ҳамроҳанд ва дар сурате, ки ба чунин шакл намоз бихонем, намоз беҳтарин пуштибони мо барои анҷоми некиҳо ва дури аз гуноҳон ва умуре аст, ки самарае ба ҷуз ҳалоқату нобудӣ надорад. Ба таври куллий, зикри Худованд ва паноҳ бурдан ба Ӯ бузургтарин коре аст, ки инсон анҷом медиҳад.

Аллоҳи мутаол мефармояд:

﴿أَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ﴾ [العنكبوت: 45].

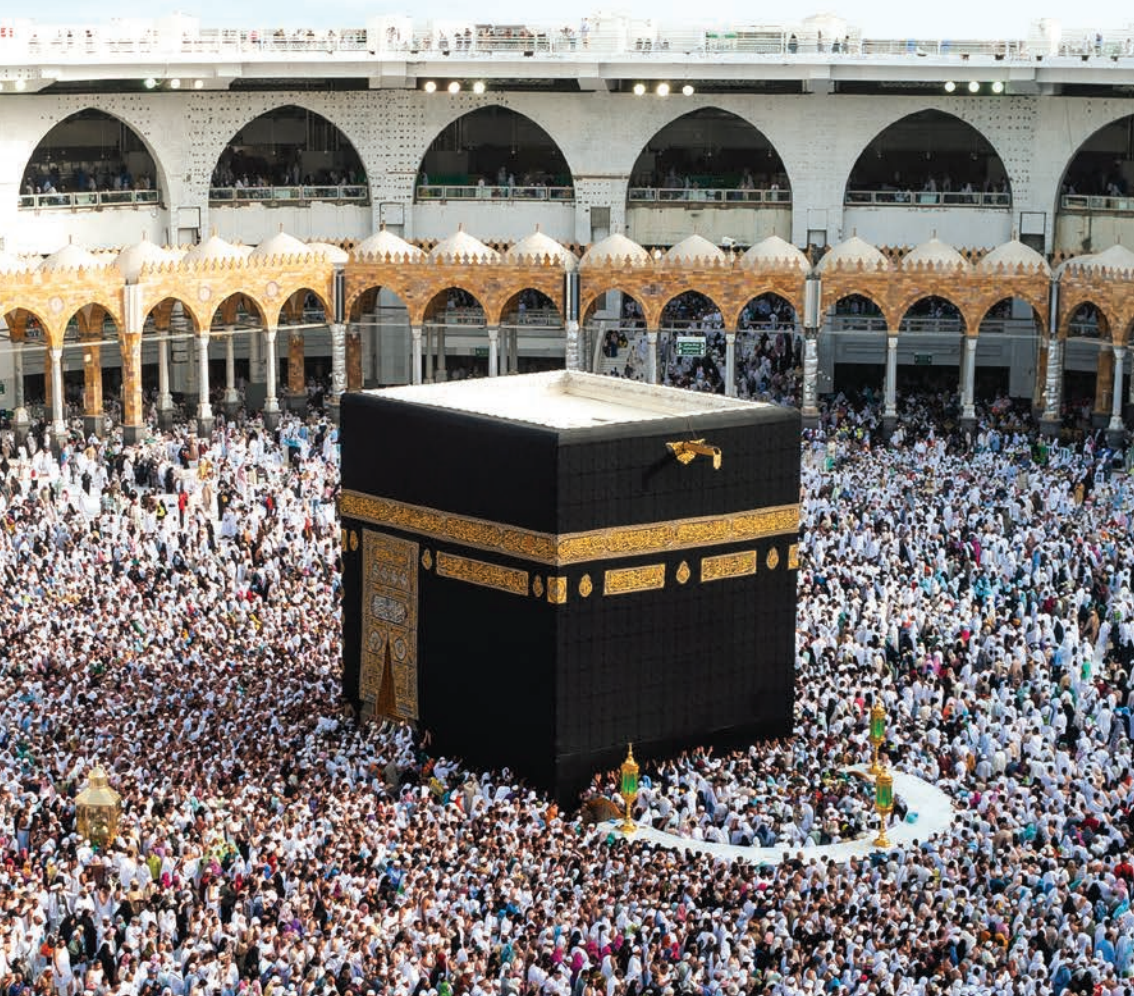
«[Эй Паёмбар (с),] ончиро аз ин китоб бар ту ваҳй шудааст, тиловат кун ва намоз барпо дор. Ба ростӣ, ки намоз инсонро аз гуноҳ ва зишткорӣ бозмедорад ва албатта ёди Аллоҳ [аз ҳар коре] болотар аст; ва Аллоҳ медонад ки чӣ мекунед»

Касе, ки гумон кунад намоз навъе варзиш аст, ки пеш аз адои он шустани аъзо ва покизагӣ сурат мегирад, қатъан ин матлабро дарк намекунад, ки ҳаракоти намоз аъмолу суҳаноне барои бузургдошт ва таъзими Аллоҳ дар ҷонхост. Нахустин иборате, ки намозгузор бо баланд қардани дастҳояш бар забон меоварад «Аллоҳу Акбар»

ба ин маъно мебошад, ки Аллоҳ бузургтар [аз ҳар чизе] аст, сипас бо фуруътании комил ва таваҷҷӯҳ ба азамату бузургии Аллоҳи мутаол ва дар ҳоле, ки ба нотавонии худ эътироф дорад, рукӯъ намуда, мегӯяд: (Субҳона Раббиял Азим - поку муназзаҳ аст Парвардигори ман, ки бузург аст) . Сипас, дар ҳоле, ки хоҳони тақаррубу наздикӣ ба Аллоҳ ва иҷобати дуои хеш аст, сачда мекунад ва пешонӣ ва бинияшро бар замин мегузорад ва мегӯяд. (Субҳона Раббиял Аъло -поку муназзаҳ аст Парвардигори ман, ки баландмартаба аст). Ва дуо менамояду аз Парвардигораш дархост мекунад... Ба ин тартиб, кулли амалу гуфторҳои намоз фақат ҳаракоту рафтори зоҳирӣ нест, балки лаҳзаҳои бисёр арзишманде ҳастанд, ки инсони мӯъмин ба Парвардигору Офаридгораш - ки вучуду саодати худро аз ӯ мегирад - иртибот барқарор мекунад.

Намоз бузургтарин лаззату тафреҳи Паёмбар (с) буд.

Масҷидулҳаром бузургтарин ва муҳимтарин масҷид аз дидгоҳи муслмонон аст ва дар он Каъба қарор дорад, ки ин хонаро Иброҳим (а) бино кард ; бинои чоркунчашакле, ки дар Қуръони карим ба муслмонон дастур дода шудааст дар ҳар маконе аз ҷаҳон ,барои адои намоз ба самти он рӯй оваранд ,бо ин бовар ки, он Хона ҳеҷ зарару ғоидае намерасонад.

Аллоҳ таоло дар ҳар шабонарӯз 5 вақт намозро бар мусулмонон воҷиб намуда, ки хондану адои онҳо дар ҳар ҷову маконе саҳеҳ аст, аммо онҳоро ташвиқ намудааст, то намозашонро дар масҷидҳо барпо доранд, то иртиботи мусулмонон бо якдигар мустаҳкамӯ қавӣ гардад ва якдигарро дар умури диниву дунявӣ ёри расонанд.

Чунон ки Ислом ба анҷоми нофилаҳо (намозҳои ғайри воҷиб) ба ҳангоми тавону нишот ташвиқ намудааст.

Мусулмонон дар ҳоле намозашонро барпо медоранд, ки рӯ ба самти Каъба меоваранд. Каъба бинои чоркунҷашакле аст, ки барои аввалин бор Иброҳим (а) мавсуф ба Абуланбиёро дар Макка самти Ғарбии нимҷазираи Араб бино кард ва Паёмбарон дар онҳо ҳаҷро ба ҷой оваранд; мусулмонон медонанд, ки ин хона аз сангҳои сохта шуда, ки ҳеҷ нафъу зараре намерасонанд, аммо Аллоҳ таоло фармон дода, ки мусулмонон ҳангоми намозгузорӣ рӯ ба сӯи он оваранд, то ҳамаи мусулмонон дар як ҷиҳат муттаҳид шаванд.

Азон

Нидое, ки мардумро аз фаро расидани вақти намоз огоҳ месозад ва онҳоро барои рафтани ба масҷид фаро меҳонад, (Азон) номида мешавад.

Азон навъе зикру таъзими Худованд ва омода шудани мусулмонон барои ҳузур дар намоз аст, ки лафзу ибораҳои он чунин аст:

- 1 - Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар –Аллоҳ бузургтар [аз ҳар чизе] аст.
- 2- Ашҳаду ал лааилаҳа илаллоҳ - гувоҳӣ медиҳам, ки ҳеҷ маъбуде ҷуз Аллоҳ [барҳақ ва шоистаи ибодат] нест.
- 3- Ашҳаду анна Муҳаммадар Расулulloҳ, Ашҳаду анна Муҳаммадар Расулulloҳ -гувоҳӣ медиҳам, ки Муҳаммад (с) фиристодаи Аллоҳ аст.
- 4- Ҳайя алас- сала, Ҳайялас-сала- бишитобед ба сӯи намоз.
- 5- Ҳайя алал фалаҳ, Ҳайя алал фалаҳ- бишитобед ба сӯирастагорӣ.
- 6- Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар- Аллоҳ бузургтар [аз ҳар чизе] аст
- 7- Ла илаҳа илаллоҳ -ба ҷуз Аллоҳ ҳеҷ маъбуде [барҳақ ва шоистаи ибодат] нест.

Закот

Ҳама бовар доранд, ки бояд шевае барои ҳалли таноқузоти ҷойдошта миёни сарвати фаровон ва фақри шадид вучуд дошта бошад; Ва ҳар андоза шикфу фосилаи табақоти миёни сарватмандону фақирон вучуд дошта бошад, ба ҳамон андоза ҷомеа дучори пастравино разолат ва ҷинояткориву фурупоши мешавад. Низомҳои иқтисодӣ ва назарияҳои фикрӣ ва қонунҳои зиёде барои ҳалли ин мушкил вучуд доштааст, аммо Ислом ҷи гуна бо ин мавзӯ рӯбарӯ мешавад? (ҷи роҳи ҳаллери барои аз байн бурдани ин проблема пешниҳод мекунад?)

Аллоҳи мутаол бар мусулмонони сарватманд вочиб намуда, ки дар ҳар сол, дуву ним дарсади амволи зиёдати, ки ба он эҳтиёҷи фардӣ ва зарурӣ надорандро пардохт кунанд (яъне ҳамасола фарди мусулмон ӯҳдадор аст, ки баъди ҷудо кардани як қисме аз молаш - барои ниёзҳои шахсиву зарурии худ ва хонаводааш дар ҳолати ба нисоб расидани амволаш, миқдори дуву ним дарсади онро ҳамчун закот ба ниёзмандону камбағалон бипардозад) ; то барои фақирону мискинон ва дигар афроди ниёзманд ва ҳолатҳои ба ин монанд, масраф шавад.

Ва ин амали муҳимро сеюмин рукн аз аркони Ислом қарор додааст.

Закот ба маънои бартарӣ ва лутфи шахси сарватманд бар инсонӣ фақир нест, балки ҳаққи фақирӣ ниёзманд аз амволи сарватманд аст, ки бидуни дархости ниёзманд ё таҳқири қаромату шарофаташ ба ӯ дода мешавад.

Ҳамин инфоқу бахшиши кам бар мусулмони сарватманд вочиб аст, вале дарвозаи инфоқ беш аз он барои мардум боз аст, то дар ин

майдон бо якдигар рақобат кунанд ва таъсир ин атову бахшишро дар саломатӣ ва молу тавфиқу саодати худ дар дунё ва дар музду неъматӣ дучандон дар охираат бубинанд.

Чунон ки дар Қуръони карим меҳонем : Касоне, ки амволашонро барои ризояти Аллоҳ мебахшанд ҳамчун донаи гандуми кошта шудае аст, ки ҳафт хӯша мешавад ва дар ҳар хӯшае сад то ҳафтсад дона аст. Ва Аллоҳ онро ба андозаи садоқату нияти фарди бахшанда афзоиш медиҳад; ва Аллоҳ имутаол дорои қараму бахшиши васеъ буда, доно ба ҳақиқатҳои [ҳамаи] умуро қорҳо аст:

﴿مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سَنَابِلٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ﴾ [البقرة: 261].

«Масали [ачру савоби] касоне, ки амволи худро дар роҳи Аллоҳ таоло инфоқ мекунанд, ҳаммонанди донаест, ки ҳафт хӯша мерӯёнад, ки дар ҳар хӯша сад дона аст; ва Аллоҳ таоло барои ҳар ки бихоҳад, [подошашро] чанд баробар мекунад ва Аллоҳ таоло қушоишгару доност » .

Қуръони карим ба мо хабар медиҳад, ки бахшиши мол ба ниёзманд боиси покӣ ва таъзияи нафс мешавад; ва дар хитоб ба Расули ғиромии Ислом меғӯяд:

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا﴾ [التوبة: 103].

«Аз амволи онон [тавақорон] садақа [ва закот] бигир, то ба ин васила ононро [аз гуноҳ] пок гардонӣ ва дараҷоташонро боло бибарӣ »

Ҳамчунин ёдовар мешавад ҳар кас бухл варзад ва аз бахшиши амвол ва кумак ба фақирону

мискинон саркашӣ кунад, қабл аз ҳар кас худаш зиён мекунад, зеро саодати дунё ва охиратро барои худ нахостааст.

Дар Қуръони карим омадааст:

﴿هَٰأَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِمَّنْكُمْ مَّنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنِ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ﴾ [محمد: 38].

«Огоҳ бошед! Шумо касоне ҳастед, ки барои инфоқ дар роҳи Аллоҳ таоло даъват мешавед, вале бархе аз шумо бухл меварзанд ва ҳар ки бухл биварзад, ба зиёни хеш бухл варзидааст ва Аллоҳ таоло бениёз аст ва [ин шумо ҳастед, ки] ниёзмандед ва агар [аз ислом ба сӯи куфр] бозгардед, Аллоҳ таоло гурӯҳи дигарро ҷойгузинатон хоҳад кард, ки ҳамчун шумо [ба бухл мубтало] набошанд»

Бо иҷрои ин рӯкни муҳим аз аркони Ислом, мафҳуми амнияти иҷтимоӣ ва таодулу тавозуни нисбӣ

миёни бахшҳо ва гурӯҳҳои ҷомеа амалӣ мегардад. Пардохти закот боис мешавад, ки сарвату дорой назди гурӯҳҳои маҳдуде аз ҷомеа анбошта ва ҷамъ нагардад ва ба ҳамин хотир, дар ибтидои таърихи Ислом чандин бор ин ҳодиса рух дод, ки закот ва кӯмакҳои молиро дар шаҳрҳо мегардонанд ва ба дунболи ниёзмандон мегаштанд, аммо ниёзманде намедиданд.

Ҳамчунин закот боиси эҷоди усули ҳамбастагӣ ва улфат мегардад, зеро дӯст доштани касе, ки ба инсон неқӣ мекунад дар вучуди ӯ устувору пойдор шуда, бахше аз сиришти одамии мегардад ва ба ин тартиб, мусалмонон дар ҷомеаи исломӣ бо муҳаббату ҳамбастагии дутарафа зиндагӣ мекунанд, ҳамчун бинои мустаҳкам, ки бахшҳои он якдигарро устувор месозанд; ва аз тарафе дуздӣ, ғоратгарӣ ва азонихудкунии молу мулки дигарон коҳиш меёбад.

Қуръон карим касонеро, ки барои ризояту хушнудии Аллоҳ амволашонро мебахшанд ташбеҳу монанд ба донаи гандуми кошташудае мекунад, ки 7 хӯша мерӯнад ва дар ҳар хӯшае 100 дона аст ва дар натиҷа 700 баробар мегардад.

Рӯза

Ҳамаи мо касеро таҳсин офарингӯӣ мекунем, ки худро идора намуда, барои ҳифзи саломатӣ ё хоҳиши вазн ё амал ба тавсияҳои духтур аз хӯрдани бархе хӯроқҳо парҳез мекунад ва ин корашро шоиставу писандида медонем... Ва ин парҳезро навъе муваффақият ва тавоноии идораи хостаҳо барои расидан ба ҳадафи бузургтару муҳимтаре медонем.

Муслмон чиҳати парвариши нафси хеш ва тасаллут бар хостаҳои нафсонӣ ва иҷрои дастуроти бартарини ҳокимон (Худо) коре муҳимтару бузургтар аз ин анҷом медиҳад.

Рӯза панҷумин руки аз аркони Ислом мебошад; дини Ислом бар касе, ки тавоноии лозимро дорост, рӯза гирифтани ва парҳез аз навоқизу шиканандаҳои рӯзаро вочиб намудааст; навоқизе чун хӯрданиҳо ва нӯшиданиҳо ва ҳамбистарӣ бо ҳамсар аз тулӯи фаҷр то ғуруби офтоб дар тамоми рӯзҳои моҳи Рамазон; яъне нӯҳумин моҳ аз тақвими қамарии Ислом.

Қуръони карим хабар медиҳад, ки рӯза бар умматҳои пешин ҳам фарз шуда будааст, ҳарчанд дар баъзе мавридҳо шеваи анҷоми он гуногун будааст, аммо ҳадаф аз ҳамаи онҳо як чиз буда ва тағйир накардааст; ва он иборат аст аз таҳаққуқи бандагӣ ва тақвои илоҳӣ.

Аллоҳи мутаол мефармояд:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: 183].

«Эй касоне, ки имон овардаед, рӯза бар шумо вочиб шудааст, ҳамон гуна ки бар касоне, ки пеш аз шумо буданд, низ вочиб шуда буд; бошад, ки парҳезкор шавед»

Ва замоне, ки шахси муслмон дар вақтҳои муайян аз рӯзҳои мушаххас (яъне моҳи Рамазон) муваффақ мешавад, ки бар майлу хостаҳои мубоҳу ҷоиизи хеш пирӯз шавад, бо ин кор бар нафси худ бартарӣ меёбад ва метавонад онро идора кунад ва боис мешавад, ки дар дигар вақтҳо баъди ба итмом расидани моҳи Рамазон, гирифтори хостаҳои ҳаром нашавад. Ба ҳамин сабаб Паёмбар (с) баён намуд, ки ҳар кас пас аз рӯза вазъияташ тағйир накунад ва ахлоқаш хуб нашавад, аз рӯзааш баҳраву ғоидае набурдааст. Он Ҳазрат (с) фармуданд:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ»

«Касе ки сухани дурӯғ ва амал ба онро тарк накунад, Аллоҳ таоло ниёзе ба ин надорад, ки ӯ хӯрданунӯшидани худрораҳо кунад» (Бухорӣ: 1903)

Гуруснагӣ ва ташнагии рӯзадор барои ӯ бузургтарин ангеа чиҳати кӯмак ба фақирон ва гуруснагоне аст, ки бар хилофи майл ва на ба интиҳоби худашон, чизе барои хӯрдану ошомидан надоранд, зеро [банда бо рӯзадорӣ] бахше аз мушкilotи ононро таҷриба кардааст.

Паёмбар (с) хушдор медиҳад, ки ҳар кас пас аз рӯза шароити [бади] худро тағйир надиҳад ва ахлоқашро хуб накунад аз рӯзааш нафъу ғоидае набурдааст.

Вақте дини Ислом рӯзаро бар мусулмон фарз мегардонад ,дар ҳақиқат гуруснагии фақирон ва ниёзи онҳо ба хӯроку ғизоро барояш ёдоварӣ мекунад.

Ҳаҷ

Дар аксари динҳо сафари динӣ ва мазҳабӣ вучуд дорад, ки мардум ибодату муноҷот бо Офаридгорашонро дар он изҳор медоранд... Аммо машҳуртарину муҳимтарин ва серодамтарин сафари солиёна - сафари ҳаҷ дар Ислом аст, чунон ки беш аз 3 миллион мусулмон дар макони хурде барои адои маросими он сафари муқаддас ҷамъ мешаванд.

Моҳияти ҳаҷ дар Ислом

Ҳаҷ - ҷаҳорумин руқн аз арқони Ислом аст, ки фақат барои як бор дар умр - бар касе воҷиб мегардад, ки тавони молӣ ва баданӣ дошта бошад.

Сафари бузурге, ки дар он ихтилофи табақоту наждоҳ ва рангу пӯшишу ба назар намерасад ва ҳамагӣ бо як либоси якранга ҳозир мешаванд ва як садо фарёд мезананд ва робитаи ҳақиқӣ миёни инсон ва Парвардигораш намудор мешавад:

«لبيك اللهم لبيك ، لبيك لا شريك لك لبيك ، إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك»

яъне: Парвардигоро! Ҳамвора дар хидмат истодаем, Парвардигоро! Дар ҳоле омадем, ки ба забон мегӯем ва бо дил иқрор мекунем, ки фақат Ту маъбуди ягона ва сазовори ибодат ҳастӣ ва фақат Ту сазовори Ҳамду санои комилӣ; ва Ту Офаридгору Неъматдиҳанда ва Молиқӣ ва ҳеҷ шарике надорӣ.

Бинобар ин, ҳаҷ сафаре имонӣ аст, ки мусулмон ҳолату амал ва гуфторҳоеро таҷриба мекунад ва дар ҳамаи онҳо ҳадафаш зикри Худо, тақвои илоҳӣ, изҳори ниёзмандӣ ба Аллоҳ таоло ва дарҳости мағфирату подош аз ӯ мебошад. Паёмбар (с) фармуданд:

«إِنَّمَا جُعِلَ الطَّوْفُ بِالْبَيْتِ، وَالسَّعْيُ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ»:

«Ҳамоно ҳадаф аз тавоф дар гирди Каъба ва саъй байни Сафову Марва - барпо доштани зикру ёди Аллоҳ мебошад» (Ибни Абишайба: 15333)

Пӯшиши касе, ки қасду нияти рафтан ба Маккаро барои адои ибодати Ҳаҷ дорад пас аз ин ки либоси оддиашро берун мекунад ва бо мақсади эълони фурутанӣ дар баробари Аллоҳ ва баробарӣ бо Ҳама касоне, ки ҳаҷ омадаанд, ду тикка порча (матоъи сафед) мепӯшанд.

Хонавода
дар Ислом

Моҳияту

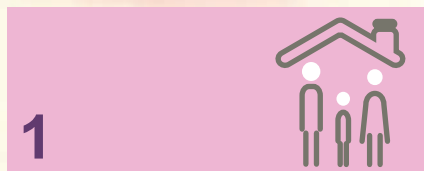
Моҳияту мафҳуми бисёре аз оилаҳои имрӯзиро метавон иборат аз маҷмӯаи шахсоне донист, ки чанд калид аз як манзил доранд!

Мутаассифона,афроди бисёре аз таҳаммули масъулият дар баробари ҳамсару фарзандон фирор мекунанд; Дар ин миён савол матраҳ мегардад,ки чӣ чизе боис мешавад ниёзҳову лаззатҳои фитрии худро бидуни таҳаммули ин масъулият бароварда намояд ?

Ҳарчанд ин маврид дар давраи муосир бештар ба назар мерасад. Аммо аз ибтидои таърих чунин сифате дар баъзе мардум вуҷуд доштааст; ва дар ҳақиқат, намунаи содае аз таваҷҷӯҳ ба маслиҳату манфиати шахсӣ ва навъе худҳолии нофарҷом бидуни таваҷҷӯҳ ба паёмадҳои он бар афроду ҷомеа аст.

Дини Ислом бештари таваҷҷӯҳашро мутамаркази хонавода, низом ва ҳукуку вазоифи он дар баробари афроду аъзоёни он намудааст; Зеро аз дидгоҳи Ислом хона ва хонавода маркази бедорӣ ,тарбияву шукуфои аст; ва бо эҷоду ислоҳ ва ба итмом расонидани рисолате,ки хонавода дорад, кулли ҷомеа сару сомон мегирад.

Таваҷҷӯҳи Ислом ба ин масъала дар аҳкоми бешуморе ошкор мегардад; аз ҷумла:

Ислом бар усули хонадоршавӣ таъкид кардааст.

- Ислом издивочу ташкили хонаводаро аз бузургтарин аъмол ва аз суннатҳои паёмбарон муаррифӣ кардааст. Ва замоне,ки бархе аз ёрони Паёмбар(с) хостанд ,тамоми вақташонро ба ибодат ихтисос дода,пай дар пай намоз ба ҷой оваранд ва рӯза бигиранд ва издивоч накунанд, Паёмбар (с) ононро тавҷеҳу огоҳ карда, фармуд:
- Ҳангоме,ки Қуръон аз неъматҳову нишонаҳои илоҳӣ бар инсонҳо сухан меғӯяд, дар ибтидо оромишу маваддат ва меҳрубонию унсгирӣ миёни мард ва ҳамсарашро ёдовар мешавад ,чунон ки мефармояд:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾ [الروم: 21].

«لَكِنِّي أَصُومُ وَأُفْطِرُ، وَأُصَلِّي وَأَرْقُدُ، وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ، فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي» (البخاري 4776).

«Аммо ман рӯза мегирам, ифтор мекунам ва намоз барпо медораму меҳобам ва бо занон издивоч мекунам; Пас ҳар кас аз суннату равиши ман рӯй бигардонад ,аз

«Ва аз (дигар нишонаҳои) ӯ (ин) аст, ки аз чинси худӣ шумо ҳамсароне бароятон офарид, то дар канорашон ором гиред ва муҳаббату меҳрубонӣ миёнатон падидовард. Бегумон, дар ин (неъмат) нишонаҳое (аз қудрати Парвардигор) барои хирадварзон аст».

- Ислом ба издивочи осон дастур дода, ваъдаи кӯмак ба касеро медиҳад, ки хоҳони никоҳ бошад, чунон ки Паёмбар(с) аз се нафар ном бурданд, ки ҳатман Аллоҳ ононро кӯмак мекунад ва яке аз он се нафар фарде аст, ки издивоҷ мекунад ,то покдоман бимонад. (Тирмизӣ:1655)
- Ба ҷавонон фармон медиҳад, ки дар замони ҷавонӣ ва қудрат издивоҷ кунанд , зеро боиси оромишу итминон мешавад ва бо ин кор роҳи ҳалли шаръие барои қудрати шаҳвонӣ ва майли онон ба вучуд меоварад.

“

Ҳангоме ки Қуръон аз неъматҳо ва нишонаҳои илоҳӣ бар инсонҳо сухан мегӯяд, дар ибтидо оромишу маваддат ва меҳрубонию унсгирии миёни мард ва ҳамсарашро ёдовар мешавад.

2

Ислом ҳар яке аз афроди хонаводаро комилан мӯҳтарам ва ғиромӣ медорад; фарқе намекунад, ки зан бошад ё мард

Дини Ислом масъулияти бузургеро бар дӯши волидайн гузоштааст, то фарзандонашонро тарбия кунанд ва Расули Худо (с) мефармояд:

«كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا، وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ»

«Ҳамаи шумо масъул ҳастед ва ҳар яке аз шумо дар бораи зердастонаш бозхост мешавад; роҳбар ё ҳоким масъули раият аст ва мард масъули хонаводааш мебошад ва дар бораи хонаводааш бозхост ме-шавад ва зан дар бораи хонаи шавҳараш ва фарзандонаш масъул аст ва хидматкор дар баробари ҷанобу сарвараш масъулият до-рад». (Бухорӣ 893)

3

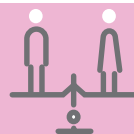
Ислом талоши бисёре намудааст, то усулу принципи қадрдонӣ ва эҳтироми падарону модарон ва таваҷҷӯҳ ба онон ва итоат аз фармонашон то ҳангоми вафотро дар замири пайравонаш мустаҳкам созад:

Ҳар андоза ҳам ки писар ё духтар бузург шавад, эҳтиром ва некӣ ба волидайн бар онон воҷиб аст; ва Аллоҳи мутаол ин масъалаи муҳимро макруну наздикшуда ба ибодати худ баён доштааст ва бандаҳояшро аз ҳаргуна таааддииву таҷовузи забонӣ ва амалӣ дар ҳаққи падару модаронашон наҳй кардааст; гарчанде, ки он нофар-монӣ бо бар забон овардан калима ё сарф бошад, ки онҳоро озор дода, сабабгори ранҷиши онон гардад. Аллоҳи мутаол дар Қуръони карим мефармояд:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ إِنَّمَا يُبَلِّغُنَّ عَنْكَ الْكِبَرُ ۖ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفْ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا﴾ [الإسراء: 23].

«Ва Парвардигорат чунин фармон додааст, ки: ҷуз Ёро ибодат накунад ва падару модар некӣ кунед. Ҳар гоҳ яке аз он ду ё ҳардуи онҳо дар канои ту ба синни пирӣ расиданд, ҳатто камтарин ихонат ба эшон нақун ва ба сарашон фарёд назан ва ба некӣ [ва меҳрубонӣ] бо онон суҳан бигӯ».

4

Ислом ба ҳифзи ҳуқуқи писарону духтарон ва вочиб будани адолат дар пардохти нафақаи онҳо дастур медиҳад:

Расулulloҳ (с) мефармояд:

«كفى بالمرء إثماً أن يضيع من يقوت» (أبو داود 1692)

«Барои гунаҳкор шудани касе ҳамин [гуноҳ] басанда аст, ки дар таъмини нафақаҳои касе, ки маҳо-ричаш бо ӯст, кӯтоҳӣ кунад». (Абу Довуд: 1692)

Ва ба таври мушаххас дар бораи та-ваҷҷӯҳ ва таъмини нафақаҳои духтарон мефармояд:

«من يلي من هذه البنات شيئاً، فأحسن إليهن، كنّ له ستراً من النار» (البخاري 5649).

«Ҳар кас бо сарпарастӣ аз чанд духтар озмоиш шавад ва ба онҳо неқӣ кунад барояш сипаре дар ба-робари оташи дӯзах хоҳанд буд». (Бухорӣ: 5995)

5

Ислом силии раҳм ё пайванди хешовандиро бар мусалмон фарз кардааст:

Силии раҳм ба маънои иртиботу некии инсон ба хешовандони па-дарӣ ва модариаш мебошад, ки дини Ислом онро аз бузургтарин ибодоту тоатҳо шуморида, мусулмононро аз қатъи робита бо хешовандон ва бадӣ ба онон барҳазар дошта, ин корро аз гуноҳони кабира донистааст. Паёмбар (с) мефармояд:

«لا يدخل الجنة قاطع رحم» (مسلم 2556).

«Касе, ки бо хешовандон қатъи ро-бита кунад, ворида бихишт нахоҳад шуд». (Муслим: 2556)

Ислом одамиро аз тачовузу беадабӣ дар гуфтору рафтор бо волидайн наҳӣ кардааст, ҳарчанд ин нофармонӣ бо баёни сухан ё сарое сурат гирад, ки баёнгари озурдагӣ ва беқарорӣ аз онҳо бошад.

A woman wearing a pink hijab and a white long-sleeved shirt is leaning over a wooden desk. She has her hand near her face, looking down at a young boy. The boy, wearing a blue and white striped shirt, is also looking down at the desk. On the desk, there is a white marker with a red cap and some papers. The background is blurred, showing a classroom or office setting.

**Ҷойгоҳи зан
дар ислом**

Нигоҳе

Нигоҳе гузаро ба таблиғоти расонаӣ ё тасовир миёни роҳҳо ва ё чилди маҷаллаҳо, бузургӣ ва густардагии ҷиноятеро ба мо нишон медиҳад, ки тамаддуни моддӣ алайҳи зан муртакиб шудааст ,ки дар бисёре аз маворид зан чизе ба ҷуз арӯсаку лухтак ё коло ва ё василае барои таҳрики майлу шаҳват ва барафрӯхтани тасаввур муаррифӣ нашудааст.

Метавон гуфт ин навъи дигаре аз расму одати чомеаҳои ибтидоӣ ва бодиянишин аст, ки занро ҳақиру паст намуда, онро ба унвони колое барои хариду фурӯш медонистанд, ҳарчанд кори ин афрод дар зоҳир камтар боиси таҳқири ва ихфони ба зан аст.

Зан, ки ба муддати тӯлонӣ аз ситаму таҷовузи ранҷ мебард, намахост аз тариқи мубориза тӯлонӣ аз он дарвозаи ваҳшатнок хориҷ шавад ва ба ин макон ва марҳила бирасад- ҳарчанд таҳқири вай дар ин марҳила зоҳиран камтар ба назар мерасад.

Бо зуҳури Ислом дар 1400 сол қабл, инқилобе ҳақиқӣ зидди рафторҳои русумоти золимонае шакл гирифт, ки муддати замони тӯлонӣ занро озор меод ва ба ӯ ситам раво ме-дошт; ва қонуну аҳкоми дақиқе дар иртибот бо зан вазъ намуд, ки боиси ҳифозати ҳуқуқи ҷойгоҳи вай шуд ва иззату қароматаш ба ӯ дода шуд, то ба ин тартиб, рисолаташ дар зиндагиро ба қомилтарин ваҷҳ ба анҷом расонад.

Бар ҳамин асос, яке аз тӯлонитарин сураҳои Қуръон «Нисо -занон» номида шуд, чун ба баёни аҳкоми ҷузъӣ ва муфасссале дар иртибот бо зан мепардозад. Ва Аллоҳи мутаъол дар Қуръон қиссаҳои занони солаҳи бисёре барои мо ҳикоят намуда, яке сураҳоро ба номи Марям модарӣ Исо (а) номгузорӣ карда аст.

Бинобар ин, Ислом омад то зовияи нигоҳ ба занро тағйир диҳад, то ҷунон ки Парвардигораш ӯро офаридааст - инсон ва шарикӣ умр бошад ва на қолову матоъе барои шабгузаронӣ, моӣ оромишу муҳаббат ва на василаи шахватпарастӣ ва лаззату баҳраварӣ бошад.

Намунаҳои аз аҳкоми марбут ба арзиш ва қаромати зан

- Аз дидаҳои Ислом, зан ҳаққи интиҳоби ҳамсар дорад ва бахши муҳиму бузурге аз масъулияти тарбияи фарзандон бар ӯҳдаи ӯ мебошад. Расули Худо (с) мефармо-яд:

«وَالْمَرْأَةُ رَأِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا»

«Ва зан дар бораи хонаи шавҳараш ва фарзандонаш масъул аст». (Бу-хорӣ:893)

- Ном ва шарофати насаби зан ба падараш боқӣ мемонад ва пас аз издивоҷ низ ин нисбат тағйир намекунад, балки ба падар ва хонаводааш мансуб мегардад.
- Ислом дар бисёре аз умур марду занро яксон доништааст, аз ҷумла тамоми муомилаҳои молӣ; то ҳадде, ки Расули Худо (с) мефармо-янд:

«النساء شقائق الرجال»

«Занон ҳамтои мардон ҳастанд». (Абу Довуд:236)

- Ислом бар мард воҷиб намуда, ки ба зан таваҷҷӯҳ намояд ва бидуни ҳеҷ миннате нафақаи қасонери би-пардозад, ки таҳти сарпарастии ӯ ҳастанд; монанди зан, модар ва духтар.

“

Дар замоне, ки баъзе аз соҳибқаламон Исломо муттаҳам ба зулму ситам алайҳи зан ва нодида гирифтани ҳуқуқи вай ва набуди таносуби он бо заруриёту хостаҳо ва тамаддуни муоссир мекунад, мебинем, ки 75 дарсад аз тозамусалмононро дар давлатҳои пешрафта ҳамчун Англия, занон ташкил медиҳанд; Ба вижа пас аз ин ки аҳқому қавонини Исломиро дар бораи низоми хонавода барассӣ мекунанд! (INDEPENDET 6-11-2011)

- Ислом ба сурати одилона ва кари-мона барои зан саҳме аз мерос таъин намуда,ки дар бархе маворид ҳаққи он бо мард яксон ва дар баъзе маворид, бар асоси хешо-вандӣ ва вазоиф нафақаи ӯ бештар ё камтар аз саҳми мард аст. Ин аз сатҳнигариву кӯтоҳбинӣ аст,ки фар-де бар камтар будани саҳми зан аз саҳми мард дар бархе маворид даст бигузорад ва таколифу ӯҳдадориҳои молии монанди пардохти нафақаи ҳамсарро дар назар нагирад ,ки Ал-лоҳи мутаъол онҳоро бар ӯҳдаи мард қарор додааст. Чаро ки дини Ислом муназзаму комил ва му-таъодил аст ва бахшҳои мухталифи он якдигарро комил мекунад.
- Ислом бар шарофат ва фазилати хидмат ба зани нотаъоне, ки касеро надорад таъкид мекунад, ҳарчанд аз хешовандони инсон набошад ва одамиро барои хидмат ба чунин зане ташвиқ мекунад ва ин корро аз беҳтарин аъмол назди Аллоҳ таоло муаррифӣ менамояд ; чунон ки Паёмбар (с) фармуд:

«الساعي على الأرملة والمسكين كالمجاهد في سبيل الله، وكالقائم لا يفتر وكالصائم لا يفطر» (البخاري: 5661)

«Касе, ки барои таъмини афроди бесарпараст (монанди занони бева) ва ниёзмандон талош мекунад, монанди мучоҳиди роҳи Худо ва монанди касе аст,ки шабхоро би-дуни хастагӣ дар қиёму ибодат сипарӣ менамояд ва низ монанди рӯзадоре аст, ки ифтор намекунад (ва ҳамвора рӯза мегирад)»(Бухорӣ:6007)

Заноне ки тавачҷӯҳ ба онон дар Ислом таъкид шудааст

Модар: марде назди Расули акрам (с) омад ва пурсид Эй Расулulloҳ ,чӣ касе сазовортар ба хушрафтори ман аст? Паёмбар (с) фармуд: **“Мо-дарат”**. Гуфт: сипас чӣ касе? Расули Худо (с) посух дод : **“Боз ҳам мода-рат”**. Гуфт: сипас чӣ касе эй Расу-ллоллоҳ (с)? Фармуд :**“Боз ҳам мода-рат”**. Вай гуфт: Сипас чӣ касе? Паёмбар (с) фармуд : **“Сипас пада-рат”** (Бухорӣ:5971)

Духтар: Паёмбар (с) фармуданд:

«من كان له ثلاث بنات فصبر عليهن، وأطعمهن، وسقاهن، وكساهن من جدته، كنّ له حجاباً من النار يوم القيامة»
 «Касе, ки се духтар дошта бошад бар [сахтиҳои] онон сабр намояд ва ин духтаронро аз сарвати [ва мо-ли] худ ғизо ва об ва пушук диҳад дар рӯзи қиёмат боиси ҳифозати вай аз оташи [дӯзах] мешаванд». (Ибни Моҷа:3669)

Ҳамсар : Расулulloҳ (с) мефармояд:

«خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي»
 «Беҳтарини шумо касоне ҳастанд, ки бо хонаводаи (ҳамсарон) хеш беҳтаранд ва ман беҳтарин шумо дар бархӯрд бо ҳамсарони худ ҳастам» (Тирмизӣ:3895)

“

Робитаи марду зан дар дини Ислом робитаи тақомул ва на ихтилофу низоъ аст, ки ҳар яке аз онҳо нуқсони ҳамдигарро барои бинои ҷомеаи мусулмонӣ ҷуброн ва ислоҳ мекунад.

Низоъу ихтилофи марду зан ҳеҷ ҷойгоҳе дар Ислом надорад

Дар дини Ислом ҳеҷ ҷойгоҳе барои кашмакашӣ ихтилоф миёни зану мард ,рақобат бар сари матоъу моли дунё ,тохту тоз бар зан ё бар мард, зарба задан ва ифтирову тўҳматзани ба ҳамдигар ва айбҷӯӣ аз якдигар вуҷуд надорад.

Чӣ гуна инсон бо нимаи дигараш меҷангад ва чӣ гуна инсон бо ҳамтояш ба низоъ бармеҳезад. Зан бино ба гуфтаи Паёмбар (с) ҳамтои мард ва нимаи дигари ӯст ва робитаи онҳо бо якдигар хусусияти тақмил-созӣ дорад, чунон ки ҳар як аз он ду нақси дигареро дар ростои бинои ҷомеаи исломӣ бартараф мекунад.

Қуръони карим ин тақомулро бисёр зебо ба тасвир мекашад, онҳо ки мефармояд:

﴿هٰنَ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ﴾ [البقرة: 187].

«Онон либоси шумо ҳастанд ва шумо либоси онон ҳастед»

Он чӣ мард дар марҳилаи аввал ба унвони навъе заъфу нотавонӣ дар зан мебинанд, вачху шакли дигаре аз қудрате аст,ки мард онро зебо намебинанд ва тавони анҷоми онро надорад. Аммо хонавода ба он ниёз дорад... Ва ончӣ зан ба унвони нақсу камбудӣ дар мард мебинанд, аксар вақт нишонае аз тавоноӣҳеост,ки мутаносиб бо зан нест, вале зиндагӣ ва ҷомеа бидуни он сару сомон намегирад.

Беҳуда аст, ки Аллоҳ таоло ду навъе аз инсон (мардон ва занон) -ро биё-фаринад ва сипас бигӯяд: бояд ҳар ду навъ,дар ҳар чизе монанди ҳам бошанд.

Вақте баъзе аз мардон орзу карданд, ки бархе аз ҳуқуқи занон-ро дошта бошанд ва теъдод аз за-нон орзу карданд бахше аз ҳуқуқи мардонро дошта бошанд, ин оят аз Қуръони Карим нозил шуд:

A wooden signpost stands in a park with autumn foliage. The top sign points right to 'Мард' and the bottom sign points left to 'Зан'.

Мард

Зан

﴿وَلَا تَمْنُوا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ۚ وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ [النساء: 32].

«[Эй муъминон] Он чиро, ки Аллоҳ таоло ба василаи он бархе аз шу-моро бар бархе дигар бартарӣ до-дааст, орзу макунед [то дучори ҳасад нашавед]. Мардон аз он чи ба даст овардаанд, [подошу] баҳрае доранд ва занон [низ] аз он чи ба даст овардаанд, [ачру] баҳрае доранд ва аз бахшиши Ал-лоҳ таоло [чизе] бихоҳед. Бе тар-дид, Аллоҳ таоло ба ҳар чизе до-ност».

Бинобар ин, ҳар як аз марду зан вижагиҳову вазоиғ ва хубиҳои худ-ро дорад ва ҳар ду навъе талош ме-кунанд, ки нақши худро барои касби фазлу ризояти илоҳӣ ба хубӣ ифо кунанд. Ва Ислом фақат барои мар-дон ё фақат барои занон наёмада-аст, балки барои инсон, хонавода ва ҷомеаи исломӣ машруъ гаштааст.

Робитаи марду зан дар Ислом

Дар тӯли таърих, андешаҳо ва қаво-нини башарии бешуморе барои тан-зими робитаи миёни марду зан аз лиҳози ҳадду марз ва қонуну одатҳо ва рафторашон шакл гирифтааст. Аммо китобҳои таърихӣ ва инсон-шиносӣ аз ақвоме хабар медиҳанд, ки ҳеҷ ишколе дар бараҳнагии комил ва ҳарачу мараҷи ҷинсии ду ҷинси муҳолиф надоштанд ва аз ақвоме суҳан меғӯяд, ки барои ҳифозат аз зан ўро бо оҳану занҷир мебастанд, чунон ки аз ақвоме меғӯяд, ки мардон ва на занонашон либос бар тан мекарданд, ё ба пӯшиши баҳше аз аъзо аҳамият ме-доданд ва мавориди бешуморе ди-гаре аз ин қабил...

Аксари ин миллатҳо алалхусус касоне, ки то ҳудуде мутамаддин шуда буданд- бовар доштанд ин масъала ниёзманди қонуне аст, ки онро сару сомон диҳад ,то зиндагӣ табдил ба ҷангал ё оғил нашавад, ки тамоми тафовуту фарқиятҳои инсон ва ҳайвон аз биравад ва нодида гирифта шавад.

Соҳтори робитаи марду зан дар Ислом

Робитаи миёни марду зан дар Ислом,иҷтиҳоду кӯшиши башарии маҳдуд ба омилҳои таърихӣю ҷуғрофӣ нест, балки низомии комили муносибе барои ҳар замону макон аст, ки Аллоҳи мутаол онро дар Қуръони карим нозил фармуд ва Расули бузургвор (с) онро ба мардум омӯхт.

Соҳтор ва шароити ин робита бар асоси ҷойгоҳи зану мард мутафовит аст, чунон ки дини Ислом ин масъа-ларо тавзеҳ медиҳад.

Нисбати зан ва мард дар Ислом бар чанд қисм аст:

1- Ин ки мард шавҳари зан бошад

Барои баёни сохтори робитаи занушавҳарӣ ҳеҷ таъбири дақиқтар ва расотар аз тавсифи Қуръон нест; чунон ки Аллоҳи мутаол шавҳарро пӯшише барои зан ва занро пӯшише барои шавҳар номидааст. Ва бо ин таъбир тасвири зебӯе аз иртиботи равоӣ ва отифӣ ва ҷисмие миёни он ду ироа медиҳад; чунон ки мефармояд:

﴿هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ﴾ [البقرة: 187]

«Онон либоси шумо ҳастанд ва шумо либоси онон ҳастед»

2- Ин ки мард яке аз маҳорими зан бошад

Мақсад аз маҳорим касоне ҳастанд, ки бо сабаби қаробату наздикии зиёде, ки миёни онҳо ва зан вуҷуд до-рад, барои ҳамеша издивоҷи зан бо онон ҳаром аст. Маҳорим 13 тан аз мардони хешованди зан ҳастанд падар, бобо, писар, бародар, амак, тағо, писари бародар, писари хоҳар, набераи писарӣ ё духтарӣ... Ва зан дар ҳузури хешовандони маҳрами худ бидуни ҳиҷоби комил ва дар ҳо-лати одӣ бидуни ин, ки урён шавад, ҳозир мегардад.

3- Ин ки мард нисбат ба зан бегона бошад

Марди бегона, яъне ҳар марде, ки аз маҳорими зан набошад

Ислом аҳқому қавонинеро барои робитаи мард бо зани номаҳрам ваъз кардааст, то обрӯҳо ҳифз шавад ва дарвозаи нуфузи шайтон бар ин-сон баста гардад. Зоте, ки инсонро офаридааст донотар ба масолеку мановеъи ўст чунон ки дар Қуръони карим меҳонем:

﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ [المك: 14].

«Оё касе ки (ҳамаи мавҷудотро) офаридааст (ҳоли бандагонро) на-медонад, дар ҳоле ки бориқбин ва огоҳ аст».

Далели машруиати ҳиҷоб да ҳузури мардон номаҳрам?

- То зан битавонад дар зиндагӣ ва ҷомеа рисолаташро дар заминаҳои илмӣ ва амалӣ ба беҳтарин шакл адо намуда, каромату покдомани-яшро ҳифз кунад.
- Қоҳиши фурсатҳои гумроҳӣ ва таҳрики шаҳват бо мақсади тазмини пок мондани ҷомеа ва ҳифзи каро-мати зан.
- Қўмак ба мардоне, ки бо покдо-манӣ ва риояи аҳком ба зан нигоҳ мекунанд ва бо вай ҳамчун инсоне рафтор мекунанд, ки ҳамчун худа-шон аз имконоти тавоноии фарҳангӣ ва илмӣ бархӯрдор аст, на бо ин нигоҳ ки зан тўдаву анбўҳе аз ҳаяҷонҳои ғаризӣ ва шаҳвонӣ буда, фақат василае барои лаззат ва хушгузаронӣ бошад.

Танзими робитаи мард ва зани номаҳрам

1. Муҳофизат аз чашм

Аллоҳи мутаол ҳар ду чинс - зан ва мардро бар ҳифозат аз чашмҳо фармон додааст, бо ин тафсил, ки набояд ба мавориде чашм бидӯзанд, ки ғаризаву хоҳишҳои нафсониро таҳрик мекунад, зеро ҳифозат аз чашмҳо роҳи покӣ ва ҳифзи обрӯст, ҳамон гуна, ки озод гаштани мутлақи чашм сабаби гуноҳ ва анҷоми фаҳшхост чунон ки дар Қуръони карим омадааст: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ٣٠ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ﴾ [النور: 30-31].

«[Эй паёмбар] Ба мардони муъмин биғӯ, чашмони худро [аз нигоҳ ба номаҳрам] фуру гиранд ва покдо-манӣ пеша кунанд. Ин [кор] барои онон покизатар аст. Бе тардид, Ал-лоҳ таоло ба он чи анҷом медиҳанд, огоҳ аст. Ва ба занони муъмин [низ] биғӯ, чашмони худро [аз нигоҳ ба номаҳрам] фуру ги-ранд ва покдоманӣ варзанд».

2. Муомилаи муаддабона ва ахлоқӣ

Мард ва зани мусулмон бо якдигар да соҳаҳои кору илм ва дигар умур бо камоли адабу эҳтиром рафтор мекунанд ва аз ҳар чизе, ки боиси таҳрики ғаризаҳо мешавад, дурӣ мекунанд.

3. Ҳичоб

Аллоҳи мутаол ҳичобро бар зан ва на мард воҷиб кардааст, зеро зебоиҳо ва омилҳои таҳрику-нандаро дар зан ниҳода аст, ки ин авомил боис мешаванд зан беш аз мард сабаби фитна ва фасоди чинси муҳолиф гардад. Бар ҳамин асос аст, ки дар гузашта ва алҳол аксаран ин замон ҳастанд, ки қурбонии шахвати мардон мешаванд; коре, ки имрӯза дар анвои расонаҳои хабарӣ шӯҳиди он ҳастем.

Микдори ҳичоби воҷиб барои зан дар Ислом, пӯшонидани тамоми бадан ҷуз чеҳра ва ду даст то банди дастон, дар ҳузури мардони номаҳрам мебошад; чунон ки Қуръон амр намудааст:

﴿وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ [النور: 31].

«Ва зебар (ва ороиши) худро ошкор накунанд; магар он чи (ба сурати табиӣ) намоён аст.»

Бисёре аз мунтақидони муҳолифи ҳичоби исломӣ аз ин нукта ғофиланд, ки чеҳраи бузургтарин замонӣ таърих-чунон ки дар тасвириҳои Марјам Покдоман омадааст фақат бо ҳичоб намоён мешавад, ки бисёр шабеҳ монанд ба ҳичоби мусулмонон аст.

A close-up photograph of a fresh salad served on a dark, possibly black, plate. The salad is composed of several types of leafy greens, including bright green arugula with its characteristic serrated leaves and darker purple-tinged lettuce. Sliced cherry tomatoes are scattered throughout, showing their juicy interiors. A single segment of an orange is also visible, adding a pop of orange color. The background is a dark, textured wooden surface, which is slightly out of focus. In the bottom left corner, there is a semi-transparent green rectangular box containing white text in a bold, sans-serif font.

**Қонуни Ислом
дар бораи хӯрдан
ва ошомидан**

Маъмулан

Маъмулан нахустин саволе, ки аз сӯи пажӯҳишгарони Ислом матраҳ мешавад ин аст, ки: чаро мусулмонон машруботи спиртӣ ва гӯшти хукро ҳаром медонанд.

Қабл аз посух ба ин савол, нуктаи муҳиме лозим ба ёдоварӣ аст:

Қуръони карим он чизеро, ки дар замин аст барои мусалмонон мубоҳ намуд, то аз онҳо баҳраи лозим ва кофӣ бибарад; чунон ки Қуръон ошкоро баёнгари ҳамин матлаб аст:

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ٢٩﴾ [البقرة: 29].

«Ўст, ки ҳамаи ончиро, ки дар за-мин аст, бароятон офарид, Пас аз он ба осмон пардохт ва онҳоро ба сурати ҳафт осмон сомон дод ва Ў ба ҳар чиз доност».

Хӯрданиҳо ва ошомиданиҳо низ аз ин даста ҳастанд. Ҳамаи онҳо мубоҳ ба шумор мераванд, магар мавориде, ки Қуръон ба хотири палидию нопокӣ ва зараре, ки барои саломатӣ доранд ё ақлро аз байн мебаранд, истисно кардааст. Эҳтимолан, барои ту муҳим аст, ки далели таҳrimi гӯшти ҳук ва машруботи спиртиро бидонӣ.

Хук

Таҳrimi хӯрдани гӯшти ҳук ошкоро дар Қуръон баён шудааст, бо ин ки ҳук дар замони нузули Қуръон барои қавми Араб ношинохта буд. Бархе ин навъи таҳримро аҷиб медонанд ва аз он интиқод мекунанд, бо ин ки чунин таҳрим махсуси мусалмонон набуда, балки барои яҳудиён низ ҳаром будааст; чунон ки дар ин бора дар матне ошкоро дар Аҳди Қадим (Таврот) омадааст ва онҷи инсонро шигифтзада мекунад ин аст, ки бисёре аз до-нишмандони динҳо исбот карданд, ки хӯрдани гӯшти ҳук аз дидгоҳи масеҳиён ҳам ҳаром буда, матну далелҳои рӯшане дар Аҳди Ҷадид (Инҷил) барои баёни ин матлаб омадааст, вале баъдҳо дучори таҳрифу табдил шудааст.

(Инҷили Маркос 5/11-13, Матто 67, номаи дуҷуми Бетрус Паёмбар 2/22, Лук 11/15)

Чӣ эроду монетае вучуд дорад, ки Аллоҳ таоло моро бо манъи истифода аз хӯрданиҳое мавриди озмоишу имтиҳон қарор диҳад; Пас аз ин, ки бештари онҳоро барои мо мубоҳ намудааст, то ба ин васила имону тоъати моро биёзмояд, чунон ки пас аз мубоҳ кардани истифода аз хӯрданиҳои поки биҳиштӣ барои Одам (а) ўро бо таҳrimi хӯрдан аз дарахти муайяне имтиҳон кард.

Машруботи спиртӣ

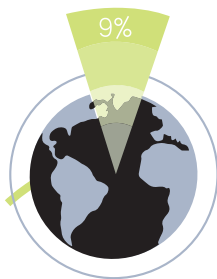
Мубориза бо бемориҳои сирояткунанда ва бемориҳое, ки зиндагии башарро нобуд мекунад ва таъйини қонуну аҳкоми сахтгирона ва дақиқ барои ҳифозат аз саломатӣ ва зиндагии мардум яке аз муҳимтарин корҳои давлатҳо ва ҳукуматҳо ба шумор меравад ва ҳар навъ ҳалалу нақсе дар ин замина бадтарин паёмадҳо ва зиёнхоро барои шахс ва ҷомеа метавонад дошта бошад.

Эҳтимолан, ин маълумот ҳамаи моро тақон медиҳад, ки бар асоси мутолиаҳои мустанад аз қабili гузориши Созмони беҳдошти ҷаҳонӣ ва таҳқиқи суратгирифта тавассути Донишгоҳи Оксфорд

ки дар маҷаллаи «Нейчр» дар (15 Марти 2012 Nature 483 275) мунташир шуд ва низ бар асоси гузориши Созмони беҳдошти ҷаҳонӣ дар таърихи 11/2/2011 омори қурбониҳои машруботи спиртӣ дар як сол бештар аз ҳамаи афроде ҳастанд, ки бар асари вируси норасоии масунияти бадан (ВИЧ СПИД), малария ва сил мемиранд ва наздик ба се баробари кушташудагонӣ ҳамаи ҷангҳо ва наслкушиҳо ва террорҳо дар як сол аст. Акнун бархе аз рақаму омориҳои мавриди таъйиду дурусти ин барассӣ, ба ҳамроҳи гузоришоти Созмони беҳдошти ҷаҳонӣ баён мегардад:

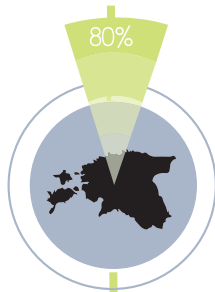
Ҳар сола беш аз яку ним миллион инсон бар асари масрафи машруботи спирти ва алкоғолизм ҷони ҳудашонро аз даст медиҳанд, ки **320,000 нафари онҳо ҷавони аз гурӯҳи синнии 15 то 29 сола ҳастанд**, ки ҳар сол дар саросари ҷаҳон бо сабаби омилҳои алоқаманде бо машруботи спирти мемиранд ва 9 дарсад аз маҷмӯи марғу мири солона ин гурӯҳи синниро ташкил медиҳад.

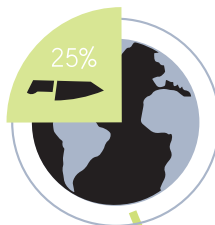
Бар асоси таҳқиқе, ки дар Амрико анҷом шуд, муайян гардид, ки ҳар сола **700, 000 донишҷӯ** дар маъразу хатари ҳамлаи донишҷӯёни дигаре қарор мегиранд, ки дар масрафи машруботи спирти зиёдаравӣ мекунанд.

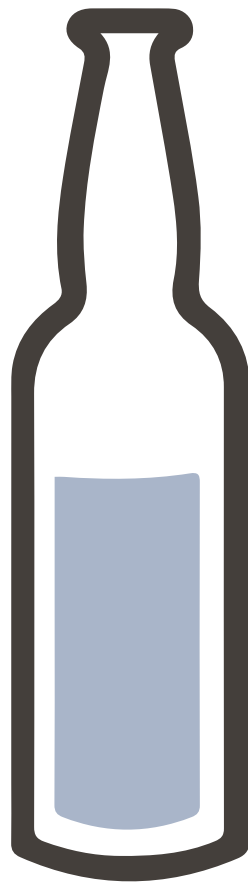
Як гузори шиозод дар соли 2001 нишон дод, **80 дарсад аз ҷинойтҳои хусусияти хушунатомезу зурваридоштае**, ки тавассути ҷавонони эстонӣ сурат гирифта буд ба зиёдаравӣ дар масрафи машруботи спирти алоқаманд будааст.

Машруботи спирти дар як ҷаҳорум аз қатлу одамкушиҳои суратгирифта дар саросари ҷаҳон нақш дорад.

Ҳамаи эъломияҳо ва гузоришоти Созмони беҳдошти ҷаҳонӣ аз тамоми давлатҳо дархост дорад, ки чораандешӣ ва қонунҳои сахту таъсиргузоре барои коҳиш ё манъи ин ҳама ҷурму ҷинойт пешбини ва қабул кунанд, ки рӯзона бар асари машруботи спирти суратмегирад.

Шеваи муомила ва бархӯрди Қуръони карим бо мавзӯи машруботи спиртӣ ва шароб (хамр)

Дини Ислом мунтазири гузоришоти Созмони беҳдошти ҷаҳонӣ нест, то аз таъсири машруботи спиртӣ бар фард ва ҷомеа парда бардорад, зеро Зоте, ки инсонро офарида, доно ба масолеҳу мановфеъи зиндагӣ ва ҷомеаи ўст.

Дар ҳоле аввалин мухотабони Ислом қавми Араб буданд, ки зиндагии онҳо бо мастӣ ва машруботу анвоъи шароб гиреҳ хӯрда буд ва бузургтарин баҳра ва лаззати онон ба шумор мерафт... Чунон ки ифтихорашон нӯшидани шароб буд ва тамоми амволашонро барои он масраф мекарданд.

Қуръон бо ин масъала ба шевае ко-милан мантиқӣ ва одилона бархӯрд кард; чунон ки ибтидо ба фавоиду мановфеъи шароб иқрор кард чаро, ки масрафкунанда дар марҳилаи аввал ба сурати муваққатӣ эҳсоси лаззату осоиш мекунад ва ғаму андӯҳашро фаромӯш менамо-яд... Аммо таъсир ва оқибати масрафи он бисёр баду ногувор аст то ҷое, ки дармони таъсиру пайо-мадҳои равонӣ, рафторӣ ва беҳдошти он бар фард ва ҷомеа ғайримумкин аст, чунон ки дар Қуръони карим меҳонем :

﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْمِرِ فَقُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعَةٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا﴾ [البقرة: 219].

«[Эй паёмбар, асҳобат] аз ту дар бораи шароб ва қимор мепурсанд, бигӯ: «Дар он ду гуноҳи бузург ва [низ] судҳое барои мардум вучуд дорад, вале гуноҳи он ду аз суда-шон [бештар ва] бардуртар аст».

Дар марҳилаи баъд Қуръон ба шид-дат аз он манъ кард ва онро кори Шайтон донист, ки боиси душманӣ, кина ва бозмондан аз корҳои муҳим мешавад. Ва дар Қуръони карим аз мардум пурсида шуд.

(فهل أنتم منتهون)

«Оё шумо аз ин кор даст мекашед».

Ва онҳо гуфтанд мо даст кашидем; Ва бо пазириши фармони илоҳӣ дар Қуръон, машруботро дар роҳҳо ва кӯчаҳои Мадина рехтанд.

Дар як сол фақат дар Британия:

- Наздик ба як миллион ҷинойтҳои хушунатомези марбут ба машруботи спиртӣ анҷом гирифт ва аз дидаҳои қурбониёну ҷабридагон тақрибан нима аз ин ҷинойтҳо ба масрафи машруботи спиртӣ алоқамандӣ доштааст.
- Наздик ба 7 миллион пазириш дар ҳадамоти ёрии таъҷилӣ дар бемористонҳо муртабит ба масрафи машруботи спиртӣ будааст, бо хароҷоти тақрибан 650 миллион фунт стерлинг, ки барои андозсупорандагон дар як сол доштааст.
- Ба таври куллӣ, тамоми хароҷоти ҷурму ҷинойати марбут ба масрафи машруботи спиртӣ ва ҳодисаҳои, ки бар дӯши андозсупорандагон аст, солона мобайни 8 то 13 миллиард фунт тахмин зада мешавад.

**Гуноҳ
ва Тавба**

Фалсафаи хато ва савоб – яке аз муҳимтарин масоили матраҳшуда дар ҳавзаи фикру андеша назди бархе аз дину ақидаҳо ба шумор меравад; то ҳадде , ки ҳатто нигоҳ ва бархӯрди ин ақоиду боварҳо ба иштибоҳу гуноҳ ва тавбаву пушаймон мутафовит аст.

Ислом бо меъёри дақиқу муайян ба сиришти башарӣ, ки Аллоҳи мутаол онро офарида ва гароишҳои хайру бадро дар он қарор додааст, таваҷҷӯҳ мекунад. Бар ин асос, бо сиришту табиати одамӣ, бо ин нигоҳ, ки гуё фариштае сиришташуда бар хайру некии доимӣ бошад, рафтор намекунад, балки баён мекунад, ки тамоми инсонҳо ҷоиз-ул-хато мебошанд (яъне аз инсон сар задани иштибоҳ аз эҳтимол дур нест), аммо аз тарафи дигаре вайро масъули тасмимоту довариҳояш медонад ва ба ин тартиб дидгоҳи Ислом дар бораи гуноҳ ва тавба шакл мегирад, ки ба ихтисори метавон онро чунин баён дошт:

- Нахустин матлабе, ки дар Қуръони карим дар ин замина меёбем ин аст, ки гуноҳ ва тавба амали фардӣ ва бисёр равшану шаффоф ва бидуни печидагӣ ва ибҳом аст. Бо ин тавзеҳ, ки пеш аз таваллуди инсон, гуноҳе бар вай таҳмил ва фарз нашудааст, балки ҳар инсоне дар ҳоле таваллуд мешавад, ки аз ҳамаи гуноҳон пок асту гуноҳе надорад; ҳамчуноне ки касе ихтиёри омӯриш ва бахшиши гуноҳонро надорад; мисли он иштибоҳи Одам(а), ки иштибоҳи фардӣ буд ва роҳи наҷоти он ба осонӣ ҳарчӣ тамомтар тавбаи бевоситаву мустақим буд. Ва ба ҳамин тартиб гуноҳи ҳар як аз фарзандонаш ҳам фардӣ аст ва дарвозаи тавба ба рӯи онҳо боз ва кушода аст ва ҳар инсоне бо иродаву талош ва ноумед набудан метавонад ба он даст ёбад; ва ҳар инсоне гуноҳи ҳудашро ба дӯш дорад ва ҳеҷ кас дар баробари гуноҳи дигаре муоҳиза ва ҳисобу китоб намешавад. Ва ин ҳамон паёмест, ки Паёмбарон аз ҷониби Аллоҳи мутаол оварданд ва Қуръони карим аз он хабар медиҳад:

﴿أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ۖ وَإِبْرَاهِيمَ ۖ الَّذِي وَفَّىٰ ۚ أَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ۚ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ۚ ۚ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ﴾ [النجم: 41-36].

«Оё аз матолиби китоби осмонии Мӯсо (а) ва [таълимоти] Иброҳим (а), ки ҳаққи [рисолату бандагии мо]-ро ба пуррагӣ адо кард, боҳабар нашудааст? Ки ҳеҷ гуноҳкоре бори гуноҳи дигареро бар дӯш нахоҳад кашид; ва ин ки инсон фақат самараи талош [ва нияти] худро хоҳад ёфт; ва ин ки бегумон, талоши ӯ [дар муҳосибаи аъмолаш дар рӯзи Қиёмат,] намоён хоҳад гашт; онгоҳ подошро ба кулӣ хоҳанд дод».

- Тавба яке аз бузургтарин ибодот ба шумор меравад ва аъмоле, ки боиси тақарруб ҷустан ва наздик шудан ба Аллоҳи мутаол мегарданд, ба афроди мушаххасе хос нестанд; чунон ки барои тавба ниёз ба макони махсусе ё эътироф дар баробари башаре (ҳаммонанди дини масеҳият) ё касби иҷозат аз ӯ нест, балки ибодате миёни Аллоҳ ва бандгонаш мебошад. Ва яке аз асмо (ар.номҳо) ва сифоти илоҳие, ки дар Қуръони карим омадааст ин (Ат-таввоб -ур- Раҳим яъне бисёр тавбапазиру меҳрубон) ва (Ғофир-уз-зунуб ва қобил-ут-тавб яъне бахшандаи гуноҳ ва тавбапазир) мебошад. Қуръон

вижагиҳои парҳезгоронро, ки ворида бихишт мешаванд ёдрас гардида, таъкид мекунад, ки онҳо муртакиби бархе гуноҳон мешаванд, аммо баъд аз ҳар гуноҳ барои тавба ва талаби омӯриш шитоб менамоянд:

﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَجَسَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ [آل عمران: 135].

«Ва [ҳамон] касоне, ки чун муртакиби [гуноҳи кабира ва] кори зиште шуданд ё [бо анҷоми гуноҳи сағирае] бар худ ситам карданд, Аллоҳро ба ёд меоваранд ва барои гуноҳонашон омӯриш мецоҳанд – ва ҷуз Аллоҳ чи касе гуноҳонро меомурзад? – ва бар онҷи кардаанд исрор намекунанд дар ҳоле, ки медонанд [гуноҳкоранд ва Аллоҳ бахшояндаву тавбапазир аст]».

Дар Ислон, барои тавба ҳамин кофӣ аст, ки инсон аз гуноҳ даст бикашад ва аз кардаи худ пушаймон шавад ва тасмим бигирад дигар онро анҷом надихад ва агар ҳаққеро зоеъ карда аст, ҳаққу ҳуқуқи мардумро ба онон баргардонад ... Агар ин корро анҷом надихад ва дубора муртакиби гуноҳ гардад, тавбаи ӯ лағв ва ботил намегардад ва гуноҳонаш ба вай бар намегардад, балки гуноҳи ҷадида анҷом додааст, ки бояд дубора тавба кунад.

Ин гуна инсони мусулмон дар шароити мутаъодиле байни майл ба камолу пешрафт ва дури аз гуноҳону шинохти табиат ва сиришти башариат зиндагӣ мекунад; сиришти башарие, ки бисёр вақтҳо заиф мегардад ва ҷӣ басо аз масири аслии худ мунҳариф

мешавад; ва аммо дар ҳар шароите дар нишоту тақво ва дар замони кӯтоҳӣ ва инҳироф бар ӯ лозим аст, ки умеди худро аз даст надихад, балки ба Аллоҳ паноҳ бубарад ва ба сӯйи ӯ тавба намояд ва талаби омӯриш кунад.

Тафовути некӯкорон ва дигарон низ дар ҳамин аст, чунон ки Қуръони карим ба баёни ин нуктаи муҳим мепардозад ва аз ин тафовут хабар медиҳад; ин ки парҳезгорон вақте, ки муртакиби гуноҳе мешаванд, мутазаққир гашта, ба сӯйи Аллоҳ тавба мекунанд, бар хилофи афроде, ки бар анҷоми гуноҳонашон исрор меварзанд бидуни ин ки мутаваҷҷеҳи амалкарди худ гашта ё панду ибрате гиранд:

﴿إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ٢٠١ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ٢٠٢﴾ [الأعراف: 201-202].

«Дар ҳақиқат, касоне, ки [аз Аллоҳ] парво мекунанд, чун васвасае аз ҷониби Шайтон ба онон бирасад, [Аллоҳро] ба ёд меоваранд ва онҳо [нисбат ба ҳақиқат] бино мегарданд. Ва бародарҳояшон [=бародарони кофирон ва мушрикони, ки шаётин ҳастанд] кӯтоҳӣ намекунанд».

Дар дини Ислон ҳеҷ гуноҳу иштибоҳе пеш аз таваллуди инсон бар вай таҳмил нашудааст, балки ҳар инсоне дар ҳоле таваллуд мешавад, ки аз гуноҳон пок аст ва аз қабл ҳеҷ гуноҳу иштибоҳе бо худ надорад...

Дин ва Ақл

Бархе

Бархе бар ин боваранд, ки дин бо ақл ва манҳачу равиши илмӣ муҳолифат дорад, зеро аз дидгоҳи онҳо дин манбаъи воҳимаҳо, афсонаҳо ва тафаккуроти хурофист, дар ҳоле, ки илм ва фалсафа роҳи расидан ба шинохте муназзам аст, ки гоҳе вақтҳо сабабгори дастбӣ ба илми яқин ва устувор мегардад, дар сурате, ки шартҳои таҳқиқу тафаккур ва таҷриба вучуд дошта бошад ... Агар хуб диққат намоем, мебинем, ки ин эътиқод дарбаргирандаи мавориди дуруст ва иштибоҳ мебошад.

Аз ин дидгоҳ дуруст ба назар мерасад, ки гоҳе теъдоде аз динҳо муҳолиф бо ақл буда, манобеъ ва китобхояшон саршор аз афсонаҳо ва эътиқодҳои хурофӣ аст, ки қомилан бо қавонини ҳоқим дар ҳастӣ ва илм дар тазоданд.

Аммо, аз ин лиҳоз иштибоҳ аст, ки ҳукме ом ба тамоми динҳо содир мекунад, бидуни ин ки ба фарқиятҳои мавҷуд дар миёни онҳо аз назари манобеъ ва мафҳум, равишҳо ва далелҳои таваҷҷӯҳ намоёнд!

Қасе, ки ба Қуръони қарим ба унвони манбаъи аслии дини Ислом огоҳ бошад, бо муқоисаи соддае миёни Ислом ва соири динҳо, қатъан медонад, ки Ислом чи ҷойгоҳи волое барои ақл дар назар гирифтааст ва чи баҳое ба он медиҳад; баҳое, ки дар боқимондаи динҳо дида намешавад; ва ниёз ба таҳқиқи баррасии фаровон надорад то бидонад Ислом ба қорбурд аз ақл таъшиқ намудааст ва онро ба тафаккур ва таамул фаро меҳонад, ҷунон ки суоли (афало таъқилун, яъне оё намеандешед)-ро Аллоҳ беш аз 13 маротиба дар Қуръони қарим тақрор менамоёнд.

Дастури Қуръон дар ба коргирии ақл дар умури зиёде намоён аст; аз ҷумла:

1

Қуръони карим инсони боақл, равшан ва озод аз тамоми анвоъи истибдод, такаббур, тарс ва ҷаҳлро муҳотаб қарор медиҳад ва далоили ақлӣ ва мантиқии зиёде ҷиҳати воҷиб будани имон ба Аллоҳи мутаол баён мекунад; ба унвони мисол мефармояд:

﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخُلُقُونَ ۚ أَمْ خُلِقُوا الْأَرْضُ وَالْأَرْضُ بَلْ لَا يُوقِنُونَ﴾

[الطّور: 35-36]

«Оё онҳо аз ҳеч офарида шудаанд ё худ Офаринандаи хеш ҳастанд? Оё онон осмонҳо ва заминро офаридаанд? [не,] балки онон яқин надоранд [ки Аллоҳ Офаридгори мутлақ аст]».

2

Далоили муҳолифронро мавриди танқиду баррасӣ қарор медиҳад ва суҳанонро бар асоси далелу бурҳон намебошанд, рад мекунад, ҷунон ки мефармояд:

﴿قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ [البقرة: 111].

«[Эй Паёмбар, ба онон] бигӯ: Агар ростгӯ ҳастед, далели худро биёваред».

3

Касонеро, ки аз ақлҳояшон баҳра намебаранд, нақӯҳиш мекунад ва онҳоро мавҷудоти бетаваҷҷӯх тавсиф мекунад, зеро аз он чи мебинанд ва мешунаванд барои тасмимоту интиҳобҳо саҳеҳ истифода намекунанд ҷунон ки мефармояд:

﴿أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَنُكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا

تَعْمَى الْأَبْصَرُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ﴾ [الحج: 46].

«Оё онҳо дар Замин гардишу саёҳат накардаанд, то дилҳое дошта бошанд ки [ҳақиқатро] бо он дарёбанд ё гӯшҳое ки [ахбори гузаштагонро] бо он бишнаванд? Ба ростӣ, танҳо чашмҳо нест, ки нобино мегардад; балки дилҳое, ки дар дар синаҳост [бебасирату гашта, барои дидани ҳақ,] нобино мешаванд».

4

Инсонро аз монеаҳои тафаккур ва андешидан, ки дар наздашон қарор дорад, барҳазар медорад. Бинобар ин, Қуръон танҳо ба истифода аз ҳавос (таваҷҷӯх) ва ақлу эҳтиром ба онҳо ташвиқ ва басандагӣ намекунад, балки иштибоҳоти ақлро гӯшзад мекунад, чаро ки гароишҳои неку бад сиришти инсонро таҳти таъсир қарор медиҳанд ва гоҳе боис мегарданд, ки тасмимоту натиҷагирӣҳои инсон бар асари биму умед ё фиреб, дар маърази хато ва инхиरोф аз ҳақиқат, қарор гиранд.

Мавонеъи тафаккури дуруст аз нигоҳи Қуръон

■ **Тақлид:** Гоҳе эътиқод ва рафтори меросӣ ва равияҳои манфии тафаккур дар шеваи андеша ва тадаббур таъсири зиёде дорад, чунон ки бо вучуди онҳо пазириши ҳақиқат ва тарки ботил душвор мегардад; ва бисёр вақтҳо фикр ва зеҳни инсонро ба кулӣ мутаваққиф месозад бо ин баҳона, ки чунин одате надорам ва ё ба ин рафтор ва кор офарида нашудаам; дар ин бобат Қуръони карим барои мо саргузашти афродеро ҳикоят мекунад, ки ҳақиқат барояшон ошкор шуд, аммо тақлид монеъи онҳо аз пайравии ҳақ шуд: Вақте ба онҳо гуфта шуд, аз ҳақиқате, ки Аллоҳ нозил кардааст, пайравӣ кунед, гуфтанд: Аз онҷӣ, ки одат дорем ва чизе, ки аз падаронам ёфтем пайравӣ мекунем. Дар идома Қуръони карим тавзеҳ медиҳад, ки оё аз падаронашон пайравӣ мекунанд танҳо ба ин далел, ки онҳо падаронашон ҳастанд!? Ҳарчанд рафтору кирдор ва андешаҳои онҳо бар пояи ақлу хирад ва ҳидоят набошад!?

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾ [البقرة: 170].

«Ва ҳангоме, ки ба онҳо [=кофирон] гуфта шавад: Аз онҷӣ Аллоҳ нозил кардааст пайравӣ кунед, мегӯянд: [на,] балки мо аз чизе, ки падарони худро бар он ёфтем, пайравӣ мекунем. Оё агар падаронашон [аз ҳақиқати] чизе нафаҳмида, ҳидоят наёфта бошанд [боз ҳам кӯркӯрона аз онҳо пайравӣ мекунанд]?».

■ **Гарданкашӣ ва такаббур:** Гоҳе ҳақиқат барои ақл ошкор мешавад, аммо ба манзури маслиҳат ё ҷойгоҳи худ ё аз рӯи ҳасодату бахилии ва ё баҳо надодан ва костан аз арзиши манбаъе, ки ҳақиқатро овардааст, аз пазириши ҳақ ва бовар ба он саркашӣ мекунад, чунон ки Аллоҳ таоло дар Қуръони карим гӯрӯҳе аз мардумро чунин тавсиф мекунад: Онҳо ҳақиқати ошкорро дар ҳоле инкор карданд, ки дар дил ба он яқин ва бовар доштанд ва фақат такаббуру ситам онҳоро аз қабули ҳақ боз дошт:

“

Шахси мусулмон мӯътақид аст, ки имкон надорад халқ ва дини Аллоҳ бо ҳам мунофоту зиддият дошта бошанд; Дине, ки барои мардум шариатгузори кардааст, пас чаро тарсе аз савол ва ба коргирии ақл вучуд дошта бошад?!

﴿وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَوْتَنَاهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلُمًا وَعُلوًّا
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ﴾ [النمل: 14].

«Ва онҳоро аз рӯи ситам ва саркашӣ инкор карданд дар ҳоле ки дилҳояшон ба онҳо яқин доштанд; пас бингар, ки саранҷоми муфсидон чӣ гуна буд».

■ **Ғӯтавар шудан дар лаззатҳо:** Бисёр вақтҳо ақл ҳақиқатро мешиносад, аммо ҷуръати қабул кардани онро надорад, зеро ғӯтавар дар лаззатҳо аст. Қуръони маҷид ҳикояти мардеро баён мекунад, ки илм ва маърифат ба ӯ дода шуд ва сазовор буд, ки ба он амал кунад ва онро дар зиндагиаш иҷро намояд, аммо ба ин илм пушт карда, беаҳамиятӣ кард ва аз тамоюлҳои нафсонӣ ва баҳраи зудгузари дунявӣ худ пайравӣ кард; зеро чунон дар лаззатҳо ғӯтавар буд, ки бо вучуди онҳо наметавонист тасмими дурусте бигирад:

﴿وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي ءَاتَيْنَاهُ ءَايَاتِنَا فَٱنشَحْ مِنْهَا قَائِبَةً الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ ٱلْءَاوِينَ ۝١٧٥ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ ٱلْءَكْلِ ٱن تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ يَتْرَكُهُ يَلْهَثْ ذَٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ بِءَايَاتِنَا فَٱقْصِصْ ٱلْقَصْصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۝١٧٦﴾

[الأعراف: 175-176].

«Ва [Эй Паёмбар,] саргузашти касеро, ки бар онҳо ҳикоят намое, ки оёт [ва нишонаҳои] хешро ба ӯ додем ва [ӯ ҳаққонияти ин оётро дарк кард; вале] аз онҳо ҷудо [ва тижӣ] гашт; пас Шайтон ба дунболаш афтод ва аз гумроҳон шуд. Ва агар меҳостем, [мақом ва манзалати] ӯро ба хотири [пойбандӣ ва амал] он [оёт] боло мебурдем; вале ӯ ба дунё [ва пастӣ] гаравид ва аз ҳавои

нафси хеш пайравӣ кард. Пас масали ӯ [дар дунёдустӣ] ҳамчун масали сағ аст, ки агар ба ӯ ҳамла намоӣ [ва ӯро биронӣ], забонашро аз даҳон берун меоварад ва агар ӯро [ба ҳоли худ] вогузорӣ, [боз ҳам] забон аз даҳон берун меоварад [чунин шахсеро низ ба чи чизе панд бидеҳӣ ё надидӣ, тафовуте надорад]. Ин, масали гурӯҳест, ки оёти Моро дурӯғ пиндоштанд. Пас ин дostonро [барояшон] ҳикоят кун; бошад ки бияндешанд».

Қуръони карим ҳамвора ва дар тамоми заминаҳо инсонро ба истифода аз ақл, ҷустуҷӯ, таҳқиқи тафаккур фаро меҳонад ва ин ки аз худ, ҳастӣ ва махлуқот панду ибрат гирад, бидуни ин ки қаблан шарте дошта бошад ё ин ки қабул ва пазириши ҳақро маҳдуд ба мавориди хос кунад

Касе аз савол ва таҳқиқи тафаккур метарсад, ки гумон мекунад дин ва ақл бо ҳам таноқуз доранд, ин дар ҳолест, ки ҳақ қатъан аз ҷониби Аллоҳ омадааст; Офаридгоре, ки инсонро офарид ва ин қудрати ақлиро дар вучуди ӯ ба вадиъату амонат гузошт; Бинобар ин, ҳаргиз имкон надорад офараниши Аллоҳ бо дине, ки барои мардум баргузидааст дар тазод ё таноқуз бошад, ҳол пурсиш ва ба кор андохтани ақл чи тарсе дорад!?

﴿أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْءَمْرُ ۖ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾ [الأعراف: 54].

«Огоҳ бошед! Офариниш ва фармонравой, аз они Ўст. Пурбаракат [ва бузург] аст Аллоҳ, ки Парвардигори ҷаҳониён аст».

**Ислом —
дини сулҳ**

Бархе

Бархе аз мардум- дар асари таблиғоту
рекламаи нодурусти расонаҳо –вақте
мефаҳманд сулҳу дӯстӣ аз ҷойгоҳи
вижае дар Ислом бархӯрдор аст,
шигифтзада мешаванд!

Чунон ки ҳар муслмон рӯзона вожаи “Салом ба маънои сулҳ ва саломатӣ” -ро борҳо такрор мекунад ва мафоҳимашро эҳсос менамояд; салом яке аз номҳои илоҳӣ мебошад ва биҳишти ӯ дар Охират “Дору-с-Салом” ном дорад, хушомадгуии муслмонон бо вожаи салом оғоз мегардад, намози онҳо бо ду бор такрор кардани ин калима ба поён мерасад ва муҳимтар аз ҳама, номи ин дин Ислом аст, ки бо мафоҳими сулҳу оромиш ва дӯстӣ ҳамроҳ аст.

Дини Ислом мардумро ба сулҳ ва эҳтиром ба ҳуқуқи заифтарин ва камхирадтарин ҳайвонот фаро меҳонад ва Расули Худо (с) мефармояд:

«عَذِبَتْ امْرَأَةٌ فِي هَرَّةٍ سَجَنَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارُ، لَا هِيَ أَطْعَمَتْهَا وَسَقَتْهَا، إِذْ حَبَسَتْهَا، وَلَا هِيَ تَرَكَتْهَا تَأْكُلُ مِنْ خَشَاشِ الْأَرْضِ»؛ (مسلم: 2242)

Зане ба хотири гурбае азоб дода шуд; зеро гурбаре зиндонӣ намуд, то ин ки гурба мурд ва ба ин хотир он зан вориди Дӯзах гардид. Вақте гурбаре зиндонӣ кард, ба ӯ обу ғизо надод ва озодаш накард, то ки аз ҷонварони замин –шикор кунад ва – бихӯрад (Муслим: 2242)

Ва ин ки зани фоҳишае ва зинкоре ба сабаби об додан ба як сағ, биҳишти шуд. (Бухорӣ: 3280)

Дини Ислом аҷибтарин намунаҳо ва аҳқому қавонинро дар бораи эҳтиром ба мардум ва муошират бо онҳо – ҳарчанд аз ҷиҳати дин ва тафаккур мутафовит бошанд- баён медорад, то ҷое, ки Паёмбарамон (с) аз ин бим додааст, ки касе ки ба фарди ғайримусулмон ситам намояд ё ба ӯ озор расонад ё кори беш аз тавонашро ба вай таҳмил кунад, қатъан, душмани Расули Худо (с) дар рӯзи Қиёмат хоҳад буд. (Сунани Абудовуд: 3052)

Ин ки Ислом мардумро ба сулҳ ва дӯстӣ бо дигарон даъват мекунад ба маънои адлу доде аст, ки ҳаққи ҳар фардиро ба худаш медиҳад ва ситамкорро аз ситам ва ғазабкунандаро аз ғазаб боз медорад; ва ба маънои фиреб ва найранг нест, ки дуздиро дар дуздии озод гузорад ё ин ки масалан соҳибхона бо пули андаке розӣ ба фуруши хонааш шавад.

Истилоҳот ва вожаҳои номушаххас ва мубҳам ва васоити расонаӣ ва таблиғотӣ, василе барои тарвиҷ ва таблиғи суҳан ва дидгоҳи бисёре аз мардум гаштааст ва чунин дидгоҳ ва ривоят барои як саҳна ва мавзӯӣ шакл мегирад, аммо теъдоди андаке аз мардум ба худ чунин заҳмате медиҳанд, ки ҳақиқатро ҷустуҷӯ кунанд ва дар муҳолифат бо таблиғоти расонаӣ, маълумотро аз манобеъи асли ба даст оваранд ва боинсофона ва огоҳона дар бораи мавзӯе ҳукм ва назаре диҳанд.

Акнун барои тааммулу андеша ба бархе аз ин ҳақиқатҳо ишора карда мешавад.

Инсонҳои бисёр каме таҳқиқ дар бораи ҳақиқатро бар ўҳда мегиранд ва бо таблиғоти расонаӣ мубориза мекунанд, то маълумотро аз манобеъи аслии онҳо ба даст оваранд ва ҳадафманду одилона дар бораи мавзӯе ҳукму қазоват намоянд.

Имрӯза интишори Ислом пурсуръаттар аз тамоми динҳост:

Акнун Ислом бо суръати ачибе дар саросари ҷаҳон дар ҳоли интишор аст; аз Амрико то Аврупо ва Африкову Осиё; (Маркази Пию дар таҳқиқоти динҳо (PEW) pewresearch.org) ва ин рушду интишор дар вазъияти камбудии имконот ва заъфи мусулмонон; ва таълимоти густардаи расонаӣ барои ҷилва додани ҷеҳраи баде аз Ислом аз тариқи иттилооти нодуруст ва баёнҳои интишори намунаҳои беиртибот бо Ислом мебошад. Оё бо вуҷуди ин шароит боз ҳам метавон даъво кард, ки интишори Ислом ба сабаби иҷбори мардум аст!? Ё ин ки дар асари ризоят ва қонеъ шудан ва интиҳоби боихтиёронии онҳо мебошад!?

Барои ҳар фарди огоҳе ин воқеият қобили мушоҳида аст, ки роҷияи ҳуқуқи дигарон аз ҷониби мусулмонон ва эҳтиром ба тасмимоти фарҳангҳои онҳо, бештарин таъсирро бар ин афрод ва рӯй овардани онҳо ба Ислом дошта ва дорад; ва ин лутф ва бартарие аз тарафи мусулмонон нест, балки амал ба қоида ва қонун аст, ки Аллоҳи мутаол ба равшанӣ онро дар Қуръони карим баён фармуда аст:

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ﴾ [البقرة: 256].

«Дар [пазириши] дин, ҳеҷ иҷборе нест; ба ростӣ, ки роҳи рост [ва ҳидоят] аз роҳи инҳироф [ва гумроҳӣ] равшан шудааст».

Оё мардум барои пазириши Ислом маҷбур шудаанд?

Аксар вақтҳо инсон барои таҳмили дидгоҳ ва иҷрои он ва таҳқиқи маслиҳату манфиъаташ аз зӯру қувва истифода мекунад; таърих намунаҳои бисёре аз ин қабил дорад, ки гурӯҳҳои зиёде аз пайравони динҳо ва мазоҳиби гуногун даст ба чунин коре задаанд.

Ба унвони мисол, таърих гувоҳӣ медиҳад, ки дар тӯли вуруди қошифон ва муҳочирон ба давраи ҷадид, сокинони бумии сарзаминҳо ба шакли ваҳшатноке кушта ва нобуд шуданд, чунон ки қашшоқи испонӣ «Бартоломей» пас аз мушоҳидаи он қатли ом меғӯяд:

«Онҳо сокинони бумиро ҳамчун инсон намедиданд, балки онҳоро бисёр пасту ҳақир ва ҳатто пасттар аз ҳайвонот медонистанд».

A Brief Account of the Destruction of the Indies by Bartolome de las Casas (Jan 1, 2009)

Дар муқобил, мусулмонон дар замони фатҳи сарзаминҳои нав чӣ кор карданд?

Мусулмонон 8 аср дар Андалус ҳукумат кардаанд:

Мусулмонон аз соли 711 то соли 1492-и мелодӣ тақрибан 781 сол дар Андалус (Испания) ҳукумат карданд; Андалус маркази тамаддуни ҷаҳон буд ва ҳатто як насронӣ водор ба пазириши Ислом нашуд, балки ҳуқуқашон риоя гардид ва тичорату марокизашон дар сояи давлат равнақ гирифт; ва мусулмонон ситамеро пеш аз фатҳи Андалус бар Яҳудиён таҳмил шуда буд, аз байн бурданд; таърих саршор аз ин ҳақиқатҳо аст.

Аммо замоне, ки Изабелла ва Фердинанд (подшоҳ ва маликаи Испания) ба мусулмонони Испания пирӯз шуданд, на танҳо ҷамаи мавориде, ки аз нишонаҳо ва аҳкоми Ислом маҳсуб мешуд мамнӯъ шуд, балки маҳкамаҳои тафтиши ақоид (рус. инквизиция) барои шиканҷаи касоне доир мешуд, ки собит мешуд – ҳарчанд ба сурати махфӣна – бар Ислом боқӣ монда, аз паёравии он даст накашидаанд.

Ва мусулмонон аз диёрашон ронда ва ихроҷ шудаанд, аммо ҷолиби таваҷҷӯҳ аст, ки ҳамзамон бо ихроҷи мусулмонон, яҳудиён ҳам аз онҳо ронда шуданд ва ҳамроҳи мусулмонон ба сарзаминҳои исломӣ омаданд ва дар онҳо маҳалли амну зиндагии шарофатмандонае ёфтанд!

Мусулмонон беш аз 1400 сол дар Миср ҳукумат кардаанд ва дар ин муддат ҷойгоҳу манзалати қибтиҳоро (қибтӣ - сокинони бумии Миср)- ро ҳифз намудаанд:

Мусулмонон аз замоне, ки яке асҳоби Расули Худо (с) ба номи Амр ибни Ос (р) сарзамини Мисрро фатҳ кард, ҳукуматро дар даст доштанд; ва илова бар ин ки дин ва муқаддасоти сокинонашро ҳифз намуданд, онҳоро аз ситам ва шиканҷае, ки ба сабаби ихтилоф дар мазҳаб бо румиҳо аз сӯи онҳо медиданд – ҳарчанд динашон як буд – наҷот доданд... Ва қибтиҳо аз он вақт дар амал ба дин ва ибодаташон озод шуданд; имрӯза теъдоди онҳо дар Миср ба беш аз 5 миллион нафар мерасад.

**Мусулмонон қариб
ҳазор сол дар
Ҳиндустон ҳукумат
карданд дар ҳоле, ки
80 дарсади сокинони
он ғайримусулмон буданд:**

Мусулмонон наздик ба ҳазор сол дар нимҷазираи Ҳинд ҳукмронӣ карданд; ҳуқуқи ибодоти динҳои дигарро риоя намуданд ва ситамро аз дӯши пайравони мазлуми динҳои дигар бардоштанд. Чунон ки ҳамаи муаррихон таъкид доранд, ки Ислом ба зӯру қувва мунташир нагаштааст ва ҳеҷ кас ҳам водор ба пазириши дини Ислом нагардидааст.

**Бузургтарин
сарзамини
мусулмонон, ки
Ислом бидуни ҷангу
лашкар вориди онҳо шуд:**

Индонезия дорои бузургтарин иҷтимоӣ мусулмонон дар як кишвар аст; Бо ин тавзеҳ, ки сокинони он ба беш аз 250 миллион нафар мерасад ва аз ин миён саҳми мусулмонон 87 дарсад мебошад. Ислом бар асари ахлоқи тоҷирони мусулмонон дар қарни 6-и ҳиҷрӣ вориди Индонезия шуд ва ҳатто як лашкаре аз мусулмонон ба онҳо нарафт ва то замони расидани лашкарҳои истеъморгари Португалия, баъдан Ҳоланд ва пас аз он Англия, ранги хун ба худ надида буд.

**Ислом ва ҳақиқати
баъзе аз мусулмонон**

Ин

Ин таноқузи ваҳшатнок чист? Сухане, ки бархе ғангоми огоҳӣ аз ҳақиқати Ислом бо дидани афроде мансуб ба Ислом бар забон меоваранд, ки бисёр аз таолиму омӯзаҳои Ислом фосила доранд; Исломе, ки ба ахлоқи воло ва талош барои ободони замин ва манфиати инсонӣ ва интишори сулҳу дӯстӣ миёни мардум даъват мекунад, аммо бо дидани ин афроди мансуб ба Ислом, ки бӯйе аз он набурдаанд, бо худ мегӯянд: Оё имкон дорад ин афрод пайравони дини ҳақ бошанд?

И

Ин мавзӯ боиси ҳайрату тааҷҷуб буда, ниёзманди тааммулу андешаи тадриҷӣ дар чандин меҳвар мебошад:

- Ҳамаи касоне, ки мансуб ба Ислом ҳастанд ё дар миёни мусулмонон мутаваллид шудаанд, мусалмони пойбанд ба шаъоири таълимоти динӣ нестанд! Балки кӯтоҳиҳо ва инҳирофоти фаровоне бар хилофи ҳақиқати Ислом ва омӯзаҳои он дар атрофи мо вучуд дорад то ҷое, ки баъзе аз мусулмонон ба ҷуз ном аз Ислом чизе намедонанд.
- Ҳаргиз наметавон иштибоҳоту ха-тои мардумро ба дину мазоҳиби онон нисбат дод; Масалан, ҳаргиз наметавонем бигӯем: таҷовузу сар-кашии Гитлер ба хоҳири дини ӯ буд ё ин ки дини Масеҳ даъват ба хушунат мекунад, чун Гитлер масеҳӣ бу-дааст. Ё ин ки илҳоду бединӣ сабабгори куштори мардум мешавад, чун Иосиф Сталин, ки мулҳид буд, даҳҳо миллион нафарро кушт... та-моми ин маворид иддаоҳои дур аз ҳақиқат ва диққату дурустӣ ҳастанд.
- Намунаҳои вучуд дорад, ки ҳамагӣ ба зебогӣ, бузургӣ ва тано-суби онҳо бо ҳақиқати Ислом, рӯҳ ва сулҳу дӯстӣ ва илму пешрафт гувоҳӣ медиҳанд ва таърих дар саросари ҷаҳон аз сарзамини Ҳинд дар шарқ то Испания дар ғарби ҷаҳон маво-риди бисёре аз ин қабил дорад, ки

“

Ҳаргиз ҷоиз нест, ки хатову иштибоҳоти мардумро ба дину мазоҳиби онҳо нисбат дод.

ҳамвора осори онҳо вучуд дорад,ки роҳнамо ва роҳе барои тамаддуне буданд,ки акнун дар он зиндагӣ мекунем, чунон ки намунаҳое умедбахш аз давлатҳое,ки имрӯза ба дунболи пешрафт ҳастанд низ ёфт мешавад, илова бар намунаҳое фардӣ ва фарқкунанда дар тамоми заминаҳои илмӣ ва дар кишварҳои мухталифи ҷаҳон.

- Ҳеҷ кас ҳақиқатҳоеро, ки илми тиббӣ муосир кашф намуда-аст, инкор намекунад ва дармони худро танҳо ба хотири вучуд дошта-ни табибони бемасъулияту кам-таҷриба,ки дар атрофаш ҳастанд, тарк намекунад; Ва ҳеҷ кас муҳолиф бо омӯзиш нест ва фарзандонашро фақат ба ин далел,ки мактабҳо ва муаллимонero мешиносад,ки ба ин касби обрӯманд бадӣ кардаанд, аз таълиму омӯзиш манъ намекунад. Бинобар ин, ончӣ муҳим аст ва бо-яд аз он дарс гирифт - ин воқеъияти қор аст, на намунаҳои бад ва нисба-тдошта ба он.

Аҷиб аст,ки бо вучуди ҳуҷумҳои ҳамаҷонибае,ки барои бадном кардани Исломи аз сӯи баъзе аз мансуб-он ба он ё душманонаш сурат мегирад, бисёре аз мардум метавонанд нусхаи аслии ва саҳеҳу дурусти ва по-ки Исломиро мушоҳида ва мутолиа кунанд; ва ҳанӯз ҳам мардум дар тамоми кишварҳои ҷаҳон ворида Исломи мешаванд.

Ҳеҷ кас муҳолиф бо омӯзишу таълим нест ва фарзандонашро фақат ба ин хотир ки мактабҳо ва муаллимонero мешиносад, ки ба ин касби обрӯманд бадӣ карданд, аз омӯзиш манъ намекунад.

Нигоҳе нав

Чанд бор рух додааст, ки дар гирифтани тасмим ва ғанимат шумурдани фурсат барои мановфеъи худ шакку тардид кардаӣ ва то ба имрӯз худатро ба сабаби он тардид сарзаниш мекунӣ?

Бешак, бузургтарин каромати инсонӣ ҳамон озоӣ ва қудрати вай барои гирифтани тасмиме аст, ки ба маслиҳату фоидаи ўст, бидуни ин ки тарс ва тардиде дошта бошад.

Агар пойдорӣ дар мушкилот ва мубориза бо монеаҳо ва саҳтиҳо шуҷоат аст ва соҳиби он мавриди таърифу тавсиф қарор мегирад, қатъан, чуръати гирифтани тасмиме, ки маслиҳату фоидаи инсон дар он аст ва ҳамчунин шуҷоати эътироф ба иштибоҳ дар ҳангоми ошкор шудани ҳақиқат, хеле боарзиштар ва бузургтар аз он аст, зеро ин навъи шуҷоат дар баробари нафс ва пирӯзӣ бар такаббуру худхоҳӣ аст, ки инсон таъсири онро бар нафс ва шахсия-таш эҳсос хоҳад кард.

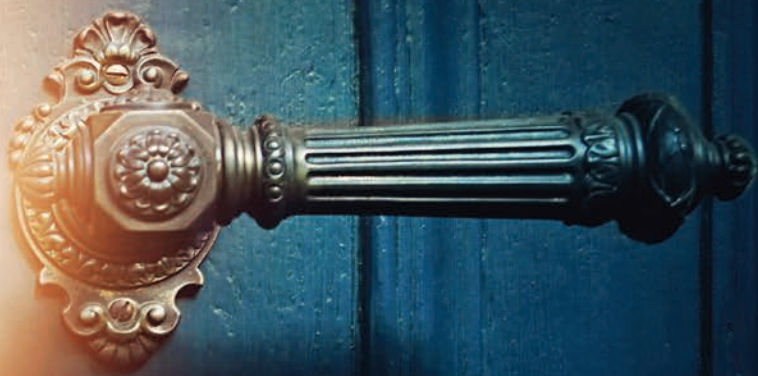
Ҳамон гуна ки ба худ фурсат медиҳӣ то дар бораи вижагиҳои Ислом таҳқиқ кунӣ ва онҳоро бар асоси манобеъи Ислом бишносӣ, худро аз тафаккури тадаббур дар онҷӣ хондаӣ маҳрум наkun.

Агар равнаку зебогии ин дин бароят ошкор шуд ва ҳанӯз ҳам ниёз ба таҳқику баррасии бештар дар бораи ҳақиқат ва вижагиҳои Ислом дорӣ, фазои фароҳу кушоде барои хондан ва иттилоъу гуфтугӯ ва пурсиш дар ихтиёри ту қарор дорад, аммо аз ин пас, бояд бо диди нав ва аз зовияи дигаре диққат карда, биандешӣ.

Бароямон боиси фахру сарфарозист ки хондани ин китобро ба охир расондӣ ва умедворем, ки мутолиаи он сабабгори ба вуҷуд омадани суолу пурсишҳои ҷиддӣ шуда бошад ё ин ки мувофиқат ё муҳолифати тӯро барангехта бошад ва хушҳол мешавем, ки дидгоҳ, савол ва ё эътирозатро бишунавем ва бо камоли майлу рағбат аз ту истиқбол мекунем.

Барои огоҳӣ аз маълумоти дигаре дар бораи дини ислом:

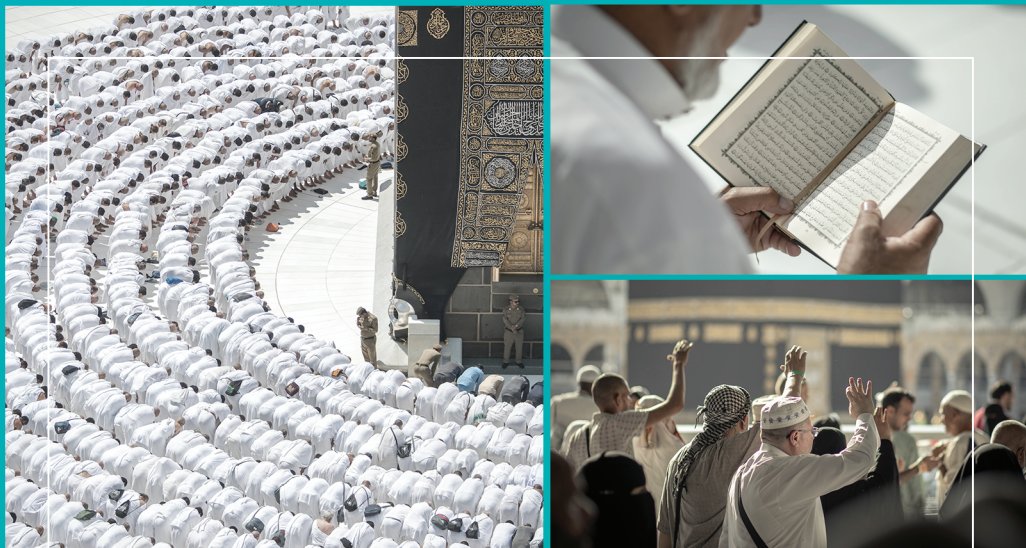
LAUNCHING
CURiOSiTy
JUST SCAN IT!!

THISISLAM.net

Аз таҷрибаи худат
моро огоҳ бисоз

info@modern-guide.com

- Оё барои ту муҳим нест, ки тасвири ҳақиқӣ ва равшантаре дар бораи динҳои баҳснок дар расонаҳои атрофат бубинӣ!?
- Оё шоиста нест лаҳзае таваққуф кунӣ, то барои шинохти амиқтару чуқуртари дине саъй намоӣ, ки бар асоси оморҳои ҷаҳонӣ бештарин густариш ва пазиришро дорад?
- Оё ғайр аз ин аст, ки инсон бо кашфи фарҳангҳо ва дидгоҳҳои дигарон дар бораи зиндагӣ, дин ва ҳастии гирду атрофамон чизе ҷуз баҳра бурдан, насибаш намегардад?
- Оё ин фурсатро ба худ медиҳӣ, то ба маълумоти қобили эътимод аз дини Ислом ва манобеъи он даст ёбӣ ва бо ақлу мантиқ онҳоро арзёбӣ кунӣ!?

Агар посухи ту ба ҳар як аз ин саволҳо, мусбат аст ...пас ин китоб гумшудаи ту мебошад.

